

Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentación

A Facultade de Ciencias Empresariais de Ourense está localizada no Edificio Xurídico Empresarial do Campus Universitario en pleno centro da cidade.

A oferta educativa para o próximo curso 2015-2016 no Centro é:

Títulos de Grao:

- **GRADO EN ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS**
- **GRADO EN TURISMO**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + ENXEÑARÍA INFORMÁTICA**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + DEREITO**
- **GRADO EN CONSULTORÍA E XESTIÓN DA INFORMACIÓN** (só se oferta o 4º curso)

Desde o curso 2015-2016, grazas a un acordo de cooperación Inter-Institucional con Hochschule Bremerhaven, a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo oferta o **Programa de Dobre Grado Internacional** en Administración e Dirección de Empresas (Business Administration & Management) da **Universidade de Vigo** e Bachelor of Arts in Business Administration en **Hochschule-Bremerhaven**. Ademais, por segundo ano consecutivo ofértase o programa ADE INTERNACIONAL con mais de 60 créditos impartidos en inglés.

Con estes acordos e programas a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo aposta pola internacionalización dos estudos e a participación dos estudantes en programas de mobilidade e intercambio, abrindo un abanico a novos horizontes e opcións de futuro.

En canto á oferta de POSGRAOS da Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo:

- **MASTER OFICIAL EN CREACIÓN, DIRECCIÓN E INNOVACIÓN NA EMPRESA**
- **MASTER OFICIAL EN DIRECCIÓN E PLANIFICACIÓN DO TURISMO**
- **MASTER OFICIAL EN XESTION EMPRESARIAL DO DEPORTE**

Para obter máis información visita a nosa páxina web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

¡Ven a visitarnos!

Organigrama

EQUIPA DECANAL

Decana

Elena Rivo López
Teléfono: 988368800
e-mail: decano.eto@uvigo.es

Vicedecana de Ordenación Académica e Alumnado

Mercedes Mareque Álvarez-Santullano
Teléfono: 988368728
e-mail: chedesmareque@uvigo.es

Vicedecano de Estudos de Grao e Xestión Informática

Diego Rodríguez-Toubes
Teléfono: 988368747
e-mail: drtoubes@uvigo.es

Vicedecano de Calidade

Marcos Álvarez Díaz
Teléfono: 988 368 764
e-mail: marcos.alvarez@uvigo.es

Vicedecana de Relacións Internacionais

Elena De Prada Creo
Teléfono: 988368726
e-mail: edeprada@uvigo.es

Secretaría

María Beatriz González Sánchez
Teléfono: 988368712
e-mail: bgonzale@uvigo.es

Localización

Edificio Xurídico-Empresarial
Campus Universitario As Lagoas
32004 Ourense

Conserxería: + 34 988 368 700

Secretaría de alumnado: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Secretaría de Decanato: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Relacións Internacionais: edeprada@uvigo.es

Información xeral: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34 988 368 923

Páxina web: www.fcetou.uvigo.es

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G020V01101	Economía: Microeconomía	1c	9
004G020V01102	Empresa: Fundamentos de administración	1c	6
004G020V01103	Historia: Historia económica	1c	6
004G020V01104	Matemáticas: Matemáticas	1c	9
004G020V01201	Economía: Economía española e mundial	2c	6
004G020V01202	Empresa: Matemática das operacións financeiras	2c	6
004G020V01203	Empresa: Xestión de empresas	2c	6
004G020V01204	Estatística: Estatística	2c	6
004G020V01205	Dereito mercantil	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G020V01301	Empresa: Contabilidade financeira I	1c	6

004G020V01302	Dirección de operacións	1c	9
004G020V01303	Dirección de recursos humanos	1c	9
004G020V01304	Econometría	1c	6
004G020V01401	Contabilidade financeira II	2c	6
004G020V01402	Decisións de investimento	2c	6
004G020V01403	Dirección comercial I	2c	6
004G020V01404	Macroeconomía	2c	6
004G020V01405	Políticas económicas	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G020V01501	Decisións de financiamento	1c	6
004G020V01502	Dirección comercial II	1c	6
004G020V01503	Dirección estratéxica	1c	6
004G020V01504	Réxime fiscal da empresa I	1c	6
004G020V01505	Teoría da organización	1c	6
004G020V01601	Análise contable	2c	9
004G020V01602	Contabilidade de custos	2c	9
004G020V01603	Dirección estratéxica internacional	2c	6
004G020V01604	Valoración de activos	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004G020V01701	Investigación comercial	1c	6
004G020V01702	Planificación financeira	1c	6
004G020V01901	Auditoría	1c	6
004G020V01902	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social	1c	6
004G020V01903	Lingua estranxeira para a empresa	1c	6
004G020V01904	Réxime fiscal da empresa II	1c	6
004G020V01905	Socioloxía do traballo	1c	6
004G020V01906	Xestión da innovación	1c	6
004G020V01907	Creación e viabilidade de empresas	2c	6
004G020V01908	Deseño de sistemas de control orzamentario	2c	6
004G020V01909	Mercados financeiros	2c	6
004G020V01910	Mercadotecnia sectorial	2c	6
004G020V01911	Simulación e control interno de empresas	2c	6
004G020V01912	Técnicas operativas estatísticas	2c	6
004G020V01921	Dereito do comercio internacional	1c	6
004G020V01922	Enxeñaría financeira	1c	6
004G020V01923	Finanzas internacionais	1c	6
004G020V01925	Xestión do coñecemento e a innovación tecnolóxica	1c	6
004G020V01926	Contabilidade financeira avanzada	2c	6
004G020V01927	Creación e simulación de empresas	2c	6
004G020V01928	Dereito penal de empresa	2c	6
004G020V01929	Dirección de recursos de información	2c	6
004G020V01930	Mercadotecnia responsable	2c	6

O04G020V01931	Xestión bancaria	2c	6
O04G020V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Microeconomía**

Materia	Economía: Microeconomía			
Código	004G020V01101			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Álvarez Díaz, Marcos			
Profesorado	Álvarez Díaz, Marcos Pereira Lorenzo, Nemesio Vázquez Barquero, José Ángel			
Correo-e	marcos.alvarez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/marcos.alvarez			
Descrición xeral	O obxectivo xeral da materia é o de obter unha visión global da economía en xeral e da *microeconomía en particular. Para iso, analizarase o funcionamento dos mercados e o comportamento dos axentes económicos que nel interveñen. En concreto, ofreceráselle ao alumnado unha perspectiva dos mercados e dos axentes desde o punto de vista de equilibrio parcial, tanto nun contexto de competencia perfecta como nun contexto de competencia imperfecta. Analizarase, tamén, o papel do estado na formulación da política económica.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer - Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia	- saber facer - Saber estar / ser
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer - Saber estar / ser
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía	- saber
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Lograr o manexo, por parte do *estudiantado, dos conceptos básicos da análise *microeconómico, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír razoamentos económicos sinxelos que, mediante unha representación simplificada da realidade, permitan tratar adecuadamente o problema.	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG10 CG13 CE2 CE9 CE16 CT1
Desenvolver a capacidade para analizar os efectos dos cambios no medio económico sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuenta repercusión nos mercados.	CG1 CG2 CG5 CG13 CE16 CT1
Espertar o interese do alumnado respecto á análise das políticas *microeconómicas de modo que, ante a aplicación dun novo instrumento de política económica, sexan capaces de formar unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se formulou.	CG1 CG2 CG5 CG10 CE2 CE16
Fomentar o traballo en equipo e potenciar as habilidades para expresar e defender de forma coherente argumentos en público.	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CE16 CT1

Contidos	
Tema	
*I.- INTRODUCCIÓN	Tema 1. Pensar como un economista: conceptos básicos. Escaseza. Economía. Racionalidade. Eficiencia e equidade. Custo de oportunidade. Análise marxinal. Modelos económicos. *Microeconomía e *macroeconomía. O mercado. Adam Smith e a man invisible. Tema 2. Funcionamento dos mercados: elementos básicos de oferta e demanda. A curva de oferta, a curva de demanda e desprazamentos. Equilibrio e mecanismo do mercado. A elasticidade. Os mercados e a competencia.
*II.- A CONDUCTA DOS CONSUMIDORES	Tema 3. Os gustos, o orzamento e a elección do consumidor. As cestas. Os gustos, a curva de indiferenza e a relación marxinal de substitución. A restrición *resupuestaria e variacións de prezos e renda. A elección. Da demanda individual á demanda de mercado.
*III.- A CONDUCTA DA EMPRESA	Tema 4. A produción: tecnoloxía e rendementos de escala. A función de produción. Produto medio e marxinal. Lei de rendementos marxinais *decrecientes. Descrición dos rendementos de escala. Tema 5. Os custos de produción Custo económico e custo contable. Custo de oportunidade. Custos irrecuperables. Custos fixos e variables. Da función de produción á curva de custo total. Custo fixo e variable. Custo medio e marxinal. O custo a longo prazo e a elección da combinación de factores que minimizan custos (recta *isocoste, *isocuanta e relación técnica de substitución, elección). Tema 6. *Maximización de beneficios e a oferta competitiva Ingreso total e beneficio. Ingreso marxinal, custo marxinal e *maximización de beneficios. *Maximizan as empresas os beneficios?. A curva de custo marxinal e a decisión de oferta da empresa competitiva. A decisión de pechar. A oferta individual e de mercado.
*IV. O FUNCIONAMENTO DOS MERCADOS COMPETITIVOS E O BENESTAR	Tema 7. O mecanismo de mercado competitivo e a política económica. Oferta e demanda. Equilibrio. Eficiencia do equilibrio competitivo. Excedente do consumidor e do produtor. Intervención pública con controis de prezos (máximos e mínimos) e impostos. Efectos sobre o mecanismo de mercado e sobre o benestar.

***V. POR QUE NON FUNCIONAN Os MERCADOS**

Tema 8. O poder de mercado Monopolio natural e barreiras á entrada. Decisións de produción e prezos. O ingreso e a *maximización dos beneficios. O custo do monopolio en termos de benestar. *Oligopolio e competencia *monopolística. Efectos sobre o benestar social. A actitude dos poderes públicos ante o exercicio de poder de mercado. Tema 9. *Externalidades, Bens Públicos e Información *Asimétrica. *Externalidades e a *ineficiencia do mercado. Solucións privadas e políticas públicas. Bens públicos fronte a outros bens. O problema do *parásito. A traxedia dos bens comunais. Os dereitos de propiedade. A información *asimétrica: selección adversa e risco moral.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	22.5	18	40.5
Titoría en grupo	7.5	20	27.5
Sesión maxistral	44	75	119
Probas de tipo test	0	33	33
Probas de resposta curta	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios que se proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis dificultosas e poderán resolver as súas dúbidas en clase. Tamén se realizará o seguimento da aprendizaxe dos estudantes mediante pequenas probas e exercicios que haberán de entregar.
Titoría en grupo	Nos seminarios en grupos reducidos realizaranse diversas actividades dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polos alumnos nas clases teóricas e prácticas.
Sesión maxistral	As clases teóricas impartiranse nas 15 semanas do cuadrimestre. Nas clases teóricas expóranse de forma reducida os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un axeitado seguimento e comprensión das clases é necesario que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.

Atención personalizada	
	Descrición
Titoría en grupo	O *estudiantado poderá utilizar o horario de *tutorías determinados polo profesor para recibir unha atención personalizada, co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O *estudiantado poderá utilizar o horario de *tutorías determinados polo profesor para recibir unha atención personalizada, co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas.
Sesión maxistral	O *estudiantado poderá utilizar o horario de *tutorías determinados polo profesor para recibir unha atención personalizada, co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas.

Avaliación		
Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Probas de tipo test	Realizaranse, polo menos, dúas probas escritas ao longo do cuadrimestre. Cada unha destas probas valorarase, como máximo, con 1 punto. Tamén se terá en conta a entrega de boletíns e a realización dos cuestionarios ao finalizar cada tema.	20	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG10 CG13 CE2 CE9 CE16 CT1
Probas de resposta curta	Exame escrito (8 puntos). Realizarase un exame parcial co contido teórico e práctico dos primeiros temas da materia, e unha proba final na data establecida na data oficial establecida no calendario de exames. A proba final consistirá de dous partes (a primeira corresponderase cos temas do parcial e, a segunda, cos restantes) cada unha das cales se valorará sobre 4 (o alumno debe obter como mínimo 1,5 punto sobre 4 en cada parte, se non estará suspendo, sendo necesario obter 4 puntos ou máis para aprobar o exame e poder sumar esa nota á avaliación continua). A nota obterase da media aritmética simple das cualificacións alcanzadas en cada parte. Esta nota sumarase á avaliación continua (se se cumpren os requisitos anteriores) e apróbase cunha nota de 5 puntos ou máis. O alumnado que supere o exame parcial, só terá que examinarse, na proba final, da segunda parte que se corresponde cos temas restantes. O estudante que non supere o exame parcial terá que examinarse de toda a materia na proba final. Poderá establecerse unha nota de mínima para poder superar o exame parcial.	80	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG10 CG13 CE2 CE9 CE16 CT1

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A cualificación do *estudiantado que non se presenta ao exame será a que obtivese por avaliación continua. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota final igual ou superior a cinco puntos. A nota obtida na avaliación continua (20% da nota final) poderase manter *paraÂ todas as convocatorias do ano académico 2015/16.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en e calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Pindyck, R. y Rubinfeld, D, Microeconomía, Prentice Hall, 8ª edición, 2013,
Mankiw, N.G, Principios de Economía, Thomson, 6ª edición, 2012,
Frank, R.H. , Microeconomía y Conducta, McGraw Hill, 5ª edición ,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

As particularidades da materia serán publicadas en *FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Fundamentos de administración**

Materia	Empresa: Fundamentos de administración			
Código	004G020V01102			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Lampón Caride, Jesús Fernando			
Profesorado	Cruz González, María Montserrat Lampón Caride, Jesús Fernando Sánchez Sello, Francisco Javier Viudez Lomba, Coloma			
Correo-e	jesus.lampon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia persegue introducir a disciplina que vertebra o grao, prestando atención ás diferentes funcións que a integran e facendo fincapé na súa aplicación ao ámbito empresarial.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer - Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber - saber facer
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Conseguir que o alumnado distinga os principais conceptos relacionados co entorno e coas funcións directivas (planificación, organización, dirección e control) e os vincule co funcionamento das empresas. Se pretende que sexan capaces de analizar todas as áreas das empresas e as relacións que se producen entre estas e fora das mesmas.	CG1 CG2 CG13 CE1 CE3 CE5 CE15 CE16 CT3 CT5

Ser capaces de aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenrolar competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CG1 CG2 CG13 CE15 CE16 CT3 CT5
--	--

Que os alumnos saiban reunir, analizar e interpretar fontes de información relevantes para emitir xuízos que inclúan a reflexión e defensa de argumentos, resolución de problemas e a análise sobre economía de empresa, temas relevantes de índole social, científica ou ética. Así mesmo ha de saber citar e referenciar con corrección ditas fontes de información.	CG1 CG2 CG13 CE1 CE3 CE5 CE11 CT3 CT5
--	---

Capacitar o alumno para poder transmitir ideas, información, problemas e situacións, de forma obxectiva, sintética e comprensible, a un público tanto especializado como non especializado; con claridade, evitando as barreras de comunicación e potenciando o traballo en equipo.	CG1 CE1 CE3 CE5 CT5
---	---------------------------------

Contidos

Tema
Pensamento administrativo: Escolas e enfoques relevantes
Estrutura e dinámica da contorna. A organización como un sistema aberto e responsable
Toma de decisións e planificación
Organización
Liderado, cultura e influencia no contexto global
Control e seguimento

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	45	75
Estudo de casos/análises de situacións	20	55	75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballo por parte do alumno tanto de xeito individual como en grupo baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.

Atención personalizada

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Estudo de casos/análises de situacións	Proba obxecto de avaliación continua. Consiste na resolución, de forma individual de cuestións expostas, guiadas e supervisadas polo profesor sobre a materia. Avaliarase a participación do alumno e a comprensión da materia.	100	CG1 CG2 CG13 CE1 CE3 CE5 CE11 CE15 CE16 CT3 CT5
--	---	-----	---

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A concreción das actividades dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

"As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016"

"No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU"

Bibliografía. Fontes de información

- Amaru, Antonio César, Fundamentos de administración, Pearson Educación México, 2009,
 Bateman, T. y Snell, S., Administración: Una ventaja competitiva, McGraw-Hill, 2001,
 Díez de Castro, José, Administración de empresas. Dirigir en la sociedad del conocimiento, Pirámide, 2002,
 Díez de Castro, Emilio Pablo y otros, Administración y dirección, McGraw-Hill, 2001,
 Hellriegel, D., Jack, Administración. Un enfoque basado en competencias, 10ª ed. Thomson, 2005,
 Koontz, Harold y Weihrich, Heinz, Administración. Una perspectiva global, 12ª ed. McGraw-Hill, 2003,
 García del Junco, Julio, Casanueva Rocha, Cristóbal, Prácticas de la gestión empresarial, McGraw-Hill, 2000,
 Hernández Ortiz, Mª Jesús, Casos prácticos de administración y organización de empresas, Pirámide, 2000,
 Castillo Clavero, Ana Mª, La dirección en la práctica. Casos de gestión de empresas, Pirámide 2000,
 Robbins/DeCenzo, Fundamentos de administración. Conceptos esenciales y aplicaciones, Pearson-Prentice Hall, 2009,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203
 Dirección de recursos humanos/O04G020V01303
 Dirección estratéxica/O04G020V01503
 Teoría da organización/O04G020V01505

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concibe de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puideran xurdir. Así mesmo, aportaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia económica**

Materia	Historia: Historia económica			
Código	004G020V01103			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Fernández Vázquez, María Teresa			
Profesorado	Fernández Vázquez, María Teresa			
Correo-e	mteresa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>Mostrar aos alumnos os cambios económicos, industriais e organizativos ao longo da historia, usando ferramentas teóricas e empíricas doutras ramas da economía e das ciencias sociais próximas.</p> <p>Analizar ou desenvolvemento de economía internacional e as grandes fases do crecemento económico moderno.</p> <p>Observar e analizar os efectos dos acontecementos económicos cruciais.</p> <p>Investigar as implicacións dos cambios nas institucións económicas de carácter global —por exemplo, o patrón ouro, os bloques comerciais, OMC e FMI- e os efectos do cambio tecnolóxico no curto, medio e longo prazo.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía	- saber - saber facer
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber - saber facer
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber - saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Aprender e comprender o proceso de crecemento e desenvolvemento económico a longo prazo.	CG1 CG2 CG5 CG13 CE2 CE4 CE5 CE6 CE16 CT1 CT3 CT4 CT5
Coñecer e analizar o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo.	CG1 CG2 CG5 CG13 CE2 CE4 CE5 CE16 CT1 CT3 CT5
Distinguir os condicionantes e forzas que impulsaron ou frearon o desenvolvemento económico a longo prazo.	CG1 CG2 CG5 CG13 CE2 CE4 CE5 CE16 CT1 CT3 CT4 CT5
Identificar as fases do crecemento económico moderno. Coñecer os alicerces do crecemento económico.	CG1 CG2 CG5 CG13 CE2 CE4 CE5 CE6 CE16 CT1 CT3 CT4 CT5
Comprender os procesos de aparición, transformación e crise das formas de organización empresarial ao longo do tempo.	CG1 CG2 CG5 CG13 CE2 CE4 CE5 CE6 CE16 CT1 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

Tema 1. Introducción á Historia Económica Mundial.	Historia Económica e crecemento económico. Periodización e conceptos económicos básicos para a análise histórica. Visión panorámica da historia económica de occidente.
Tema 2. As economías europeas preindustriais.	As flutuacións seculares. Poboación, produción e distribución do produto agrario. O crecemento do comercio e de manufactura.
Tema 3. A Revolución Industrial (1750-1870).	Crecedo económico e marco institucional. O proceso de Industrialización: factores de produción e innovacións. A difusión da industrialización.
Tema 4. As relacións económicas internacionais no século XIX: A primeira globalización.	O comercio internacional e a primeira globalización. O movemento internacional de factores. O sistema monetario internacional: O patrón ouro. A segunda revolución tecnolóxica.
Tema 5. A economía internacional no século XX.	Os problemas económicos do período de entreguerras. (1919-1939) A economía internacional na época dourada do capitalismo: (1945-1973) A crise e modificacións da economía mundial (1973-2010).

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	0	30
Traballos de aula	15	4	19
Seminarios	5	30	35
Outras	6	60	66

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Mediante esta metodoloxía, co apoio audiovisual, presentárase de maneira sintética, secuencial e motivadora os aspectos craves dos contidos fundamentais da materia. As primeiras estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica da materia e conceptos básicos de economía; as restantes estarán destinadas a traballar temas monográficos. A pesar de que o método destas sesións é fundamentalmente expositivo, promoverase a participación activa dos estudantes.
Traballos de aula	O traballo de aula é unha instancia para socializar, depurar e sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación da sesión. Engloban actividades heteroxéneas, deseñadas de acordo a obxectivos e contidos diversos. Comprenden entre outras: análise e/ou comentarios de series estatísticas, gráficos ou textos, resolución de exercicios, discusión de documentos históricos, etc., ou ben, a realización dun esquema, síntese ou mapa conceptual do material previamente distribuído. Todas estas tarefas realizaranse individualmente ou por equipos.
Seminarios	Nos seminarios traballaranse temas monográficos e requirirán algún traballo previo de preparación por parte dos estudantes. O seminario é unha instancia para socializar, decantar e sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación do mesmo.

Atención personalizada

	Descrición
Seminarios	Explicación e resolución de dúbidas xeradas no desenvolvemento das actividades realizadas nos seminarios, traballos de aula, e nas sesións maxistras. A atención personalizada complementarase cas seis horas semanais das tutorías de despacho.
Traballos de aula	Explicación e resolución de dúbidas xeradas no desenvolvemento das actividades realizadas nos seminarios, traballos de aula, e nas sesións maxistras. A atención personalizada complementarase cas seis horas semanais das tutorías de despacho.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Traballos de aula	Avaliación dos exercicios (comentario e análise de gráficos, series estatísticas, e/ou textos, resolución de cuestións e problemas), ou valoración da coherencia e calidade do traballo, esquema, síntese ou mapa conceptual. Valorarase a asistencia, participación, cumprimento, aptitude, aspectos formais (redacción, sintaxe, ortografía, ...) e expresión oral.	de 0 a 20	CG1 CG2 CG5 CG13 CE2 CE4 CE5 CE6 CE16 CT1 CT3 CT4 CT5
Outras	Preguntas de desenvolvemento sobre o temario e as actividades realizadas en los traballos de aulas. Las respostas tendrán que estar estruturadas e razonadas correctamente. Se valorará a redacción clara e comprensible.	de 0 a 80	CG1 CG2 CG5 CE2 CE4 CE5 CE6

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Haberá dúas opcións de avaliación: Avaliación continua ou o exame final.

A.- AVALIACIÓN CONTINUA.

Dentro da avaliación continua haberá dúas etapas de avaliación:

A1) Primeira etapa: Seminarios

Participación nos seminarios. Tanto a preparación dos seminarios (tarefas de preparación) como a asistencia (grupos mediano e pequeno), e a superación das actividades expostas nos mesmos é fundamental para alcanzar as aprendizaxes esperadas e, consecuentemente, é condición necesaria, aínda que non suficiente, cumprimentar todos os pasos anteriores para seguir o sistema de avaliación continua.

Se non se cumpre cos requisitos anteriores, o estudante só terá dereito ao exame final de toda a materia (opción B)

A2) Segunda etapa: Exames sobre os contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolvida nos grupos grandes.

Para ter dereito a presentarse a estas probas é imprescindible superar as esixencias establecidas para cada seminario e realizado correctamente as actividades dos grupos de aula.

É obrigatorio obter un resultado superior a un 4 en cada etapa, para poder optar á proba seguinte.

A participación nos seminarios e traballos de aula corresponde a un 20% da avaliación total da materia e os exames o 80%.

Ao longo do curso poderanse establecer novos procedementos para decidir a continuación no sistema de avaliación continua.

B.- EXAME FINAL

Exame final de toda a materia que representará o 100% da nota. Esta proba obxectiva consta de varias partes, compostas por preguntas de desenvolvemento. Para aprobar a materia é imprescindible aprobar cada unha dos seus partes.

Cualificación numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente.

As datas dos horarios das próbas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

CAMERON, R.; NEAL, L. (2005), Historia económica mundial: desde el Paleolítico hasta el presente, , Madrid, Alianza.

CAMPS CURA, E. (2013), Historia económica mundial "La formación de la Economía internacional (siglos XVI-XX), , Madrid, Mcgraw-Hill

COMÍN, F.; HERNANDEZ, M.; LLOPIS, E. (eds.) (2005), Historia económica mundial: siglos X-XX, , Barcelona, Crítica.

COMÍN, F. (2011), Historia económica mundial: de los orígenes a la actualidad, , Madrid, Alianza

FELIU, G.; SUDRIÀ, C. (2013), Introducción a la historia económica mundial, , Valencia, Universidad de Valencia.

MADDISON, A. (2002), La Economía mundial: una perspectiva milenaria, , Madrid: Mundi-Prensa

PALAFIX, J. (2014), Los tiempos cambian. Historia de la economía, , Valencia, Tirant humanidades

TELLO, E. y GORDILLO, X. (coords.) (2005), Guía práctica de historia económica mundial, , Barcelona, Universitat de Barcelona.

ZAMAGNI, V. (2005), Historia económica de la Europa Contemporánea, , Barcelona, Crítica.

CAMPS CURA, E. (2012), **Historia económica mundial. a formación da economía internacional (Séculos XVI-XX)**, Mc. Graw Hill, Madrid.

PALAFIX, J. (Ed), (2014), **Os tempos cambian. Historia da economía**, Tirant Humanidades, Valencia.

Recomendacións

Outros comentarios

Aínda que non hai ningún requisito formal para o seguimento da materia é conveniente que o alumno teña:

1. Coñecementos básicos de xeografía e historia contemporánea de Occidente (grandes procesos e feitos mais relevantes).
2. Manexo básico de *planillas de cálculo (ex. Excel) e procesadores de texto (ex. Word).
3. Certa experiencia na procura de información e bases de datos en Internet.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno/a en a materia e concíbese de forma flexible, en consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas: Matemáticas**

Materia	Matemáticas: Matemáticas			
Código	O04G020V01104			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Tugores Martorell, Francisco			
Profesorado	Cid Araujo, Jose Angel Pérez Rodríguez, Marta Tugores Martorell, Francisco			
Correo-e	ftugores@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	O obxectivo de esta asignatura e proporcionar o estudante o linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para poder plantexar e analizar de forma rigurosa problemas económicos, en xeral, y aqueles propios do ámbito empresarial, en particular.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia	- saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender as técnicas matemáticas básicas, necesarias para a modelización do comportamento económico.	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12
Os estudantes serán capaces de formular modelos simples de relación das variables económicas baseado no manexo da álgebra lineal e do cálculo diferencial.	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12
Analizar utilizando técnicas matemáticas as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas.	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12

Os estudantes serán capaces de argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto en forma oral como escrita.	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12
Traducir problemas do ámbito económico ao contexto matemático correspondente.	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12

Contidos

Tema	
1. Límites e continuidade de funcións dunha variable real.	(*)Introducción. Gráficas. Continuidad. Teorema de Bolzano.
2. Derivabilidade de funcións dunha variable real.	
3. Integración de funcións dunha variable real.	(*)Áreas bajo curvas. Teorema fundamental del cálculo integral. Derivación de integrales. Cálculo de primitivas.
4. Cálculo vectorial e matricial.	(*) Vectores. Matrices. Sistemas de ecuaciones. Autovalores. Formas cuadráticas.
5. Sistemas de ecuacións lineais.	
6. Diagonalización, aplicacións lineais e formas cuadráticas.	(*)Conjuntos convexos. Funciones cóncavas y convexas. Propiedades.
7. Funcións de varias variables reais.	Extremos libres. Extremos condicionados.
8. Optimización con restricións de desigualdade.	(*)Introducción. Condición necesaria para la existencia de óptimos: Teorema de los multiplicadores de Lagrange. Condiciones suficientes.
9. Introducción ás ecuacións diferenciais ordinarias.	

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	50	70
Titoría en grupo	8	8	16
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	8	20	28
Sesión maxistral	37	37	74
Probas de resposta curta	3	12	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Descrición

Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
------------------	--

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0	
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0	
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	0	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final	50	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12
Probas de resposta curta	Exames con preguntas breves sobre a materia. Xunto co resto de elementos da avaliación continua, un 50% da cualificación.	50	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A nota final do curso será a suma da nota obtida polo traballo e probas realizadas durante o curso (avaliación continua) cunha ponderación mínima do 50% sobre o total, e da nota obtida no exame final, cunha ponderación máxima do 50% do total. No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota obtida polo traballo ao longo do curso manterase para a segunda convocatoria. Os puntos da avaliación continua obteranse por: participación nas clases, probas curtas realizadas nas clases de grupos pequenos ao longo do curso e/ou traballos propostos.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-16. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Balbás, A. e outros., Análisis matemático para la economía I y II, Madrid: A.C., 1987

Besada, M. e outros, Cálculo de varias variables: Cuestiones y ejercicios resueltos, Madrid: Pearson Educación, 2001

Sydsaeter, K. e Hammond, P.J., Matemáticas para el análisis económico, Madrid: Prentice-Hall, 1996

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Economía española e mundial**

Materia	Economía: Economía española e mundial			
Código	004G020V01201			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Idioma				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Rodríguez Méndez, Miguel Enrique			
Profesorado	Caride Estevez, María José Rodríguez Méndez, Miguel Enrique Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Correo-e	miguel.r@uvigo.es			
Web	http://faiitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Economía Mundial e Española é unha materia básica que se imparte no segundo semestre do primeiro curso do Grao de Administración e Dirección de Empresas. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presencias, mentres que o resto serán actividades non presenciais.			
	<p>Esta materia pretende iniciar ao estudante no coñecemento da Economía Aplicada, comenzando pola análise da Economía Mundial e Española. Trátase de que comprenda o funcionamento e estrutura da Economía Mundial e Española, facendo fincapé, por unha banda, nas diferencias entre Países Desenvolvidos e Países en vías de Desenvolvemento, e por outra banda, na estrutura económica de España.</p> <p>Organízase en Actividades Básicas (AB) e Actividades Complementarias (AC), de carácter Teórico (T) e Práctico (P), que levan asociadas tanto traballo presencial como persoal.</p>			

Competencias

Código	Tipoloxía
CG1 Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2 Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer
CG5 Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG8 Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- Saber estar / ser
CG9 Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG13 Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	
CG14 Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	
CE2 Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía	
CE16 Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	
CT1 Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	
CT5 Motivación pola calidade e mellora continua	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir coñecementos básicos para entender o funcionamento da economía mundial e española.	CE2
Acceder ás fontes estatísticas da Economía Mundial e de España.	CG1 CE16

Sintetizar a información estatística en Indicadores Económicos relevantes.	CG1 CG13 CG14 CE2 CE16
Consultar directamente as referencias bibliográficas.	CE16
Elaboración e exposición dos resultados, empregando nun nivel básico os programas informáticos de cálculo, realización de gráficos e presentacións.	CG1 CE16 CT1
Redacción e síntese dos resultados anteriores.	CG1 CG2 CG5
Someter a contraste e discusión as ideas expostas nas leccións maxistrais.	CG2 CG5 CG8 CG9
Revisar con certa periodicidade a evolución dos resultados acadados.	CT1 CT5
Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa para o traballo.	CT1 CT5
Motivación pola calidade e mellora continua.	CT1 CT5

Contidos

Tema	
Bloque Temático 1: Conceptos básicos.	Obxectivos do Tema. A actividade económica e o crecemento económico. Crecemento e Desenvolvemento. Indicadores económicos.
Bloque Temático 2: Economía Mundial.	Obxectivos. Caracterización dos Países Desenvolvidos. Os elementos estruturais dos Países Desenvolvidos. Caracterización do subdesenvolvemento económico. Elementos estruturais dos países en vías de desenvolvemento. As teorías do subdesenvolvemento económico. O papel do comercio internacional e as estratexias de crecemento económico.
Bloque Temático 3: Economía Española.	Obxectivos do Tema. Crecemento económico e evolución da Economía Española.
Bloque Temático 4: Temas de actualidade.	Obxectivos do Tema. Analizar cuestións de actualidade da Economía Española e Mundial.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Debates	5	10	15
Sesión maxistral	26	19	45
Probas de resposta curta	4	41	45
Observación sistemática	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	As prácticas de laboratorio forman parte das Actividades Básicas. En cada unha delas o alumnado realizará un exercicio no que deberá aprender a manexar información para o estudo da economía mundial e de España. Con ditos exercicios o estudiantado aprenderá a organizar a información e a sintetizar os datos en indicadores relevantes (PIB, poboación, PIB per cápita, coeficiente de apertura, taxa de actividade, taxa de desemprego, gasto público, produtividade etc.). Iso esixirá a realización de cálculos (taxas de variación, números índice, actualización de variables monetarias, taxas de participación), a súa representación e análise. Tamén é posible a realización de outras actividades prácticas.
Debates	Neste Centro, proporáselle ao alumno un conxunto de lecturas. Cada lectura está relacionada con cada un dos temas do Programa. Posteriormente, haberá unha sesión presencial para o Debate aberto na aula ó redor dos contidos das lecturas propostas.

Sesión maxistral	As sesións maxistrais forman parte das Actividades Básicas da Materia. En cada unha das sesións, o profesorado desenvolverá os contidos do Programa. Tomárase como punto de partida as preguntas destacadas en cada un dos temas, así como os resultados e conclusións que se vaian acadando simultaneamente nas outras actividades docentes relacionadas co tema.
------------------	--

Atención personalizada	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	<p>As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática.</p> <p>Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual.</p> <p>Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.</p>
Debates	<p>As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática.</p> <p>Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual.</p> <p>Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.</p>
Probas de resposta curta	<p>As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática.</p> <p>Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual.</p> <p>Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.</p>
Observación sistemática	<p>As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (a traveso da Plataforma de Docencia Virtual). Con cada exercicio o alumno sempre poderá enviar as súas preguntas e dúbidas mediante unha utilidade desta plataforma informática.</p> <p>Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a traveso da Plataforma de Docencia Virtual.</p> <p>Neste Centro, recoméndase ao estudante acudir regularmente ás sesións prácticas, a través das cales se fará un seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.</p>

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de resposta curta	<p>Incluirá a realización de probas de resposta curta escrita e orais, onde se avaliará o grao de aprendizaxe dos contidos de cada unha das actividades propostas ó longo do curso.</p> <p>Algunha proba poderá ter carácter eliminatorio do sistema de avaliación continua.</p>	90	
Observación sistemática	Actitude persoal e disposición ó traballo que permitan valorar o nivel de seguimento do conxunto de actividades da materia (presenciais e non presenciais).	10	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación da materia neste centro será preferentemente continua.

Para ser avaliado mediante o sistema de avaliación continuo é necesario que o alumno acade un rendemento satisfactorio mínimo en cada unha das probas realizadas. Estas probas poderán ser de diverso tipo (probas orais, resposta escrita). Cada ano, a traveso dos contidos do programa docente incluídos na Plataforma Tema, indicárase a cualificación mínima para continuar no sistema de avaliación continua.

Os alumnos que non sexan avaliados mediante o sistema de avaliación continuo (ou que non superaron satisfactoriamente este) poderán ser avaliados mediante un exame final. O exame final correspondente á primeira e segunda convocatoria seguirá o mesmo modelo e criterios de cualificación que o empregado nas "probas de resposta curta" empregados ó longo do sistema de avaliación continuo.

Os estudantes que non participen na avaliación continua nin no examen final, figurarán nas actas como non presentados.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. Neste centro, no caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

García Delgado, Jose Luís e Rafael Myro (directores), Lecciones de Economía Española, Ed. Thomson-Civitas, 2005,
Berzosa, Carlos; Pablo Bustelo, Jesús de la Iglesia, Estructura económica mundial, Síntesis, 2001,
Todaro, Michael P.; Stephen C. Smith: Harlow, Economic development , Pearson-Addison Wesley, 2006,
Jaime Requejo, Economía Mundial, ISBN:978-84-481-7533-7 (4ª edición),

DIRECCIÓN DA INTERNET SOBRE ECONOMÍA MUNDIAL E ESPAÑOLA:

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Políticas económicas/O04G020V01405

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia, polo que se concibe de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase ou pola relevancia das situacións que puideran xurdir. Así mesmo, aportaráselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Matemática das operacións financeiras**

Materia	Empresa: Matemática das operacións financeiras			
Código	O04G020V01202			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Idioma				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Villanueva Villar, Mónica			
Profesorado	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes Villanueva Villar, Mónica			
Correo-e	monicavv@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia MATEMÁTICA DAS OPERACIÓNS FINANCEIRAS introduce ao alumno na lóxica da valoración financeira, indispensable para a toma de decisións e a correcta interpretación da información no ámbito das Finanzas e a Contabilidade.			
	Baixo o principio básico do valor do diñeiro no tempo, o alumno coñece, comprende e aplica a metodoloxía matemática-financeira á análise e avaliación das operacións financeiras máis frecuentemente contratadas nos mercados, prestando especial atención ao cálculo de custos e de rendementos reais.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer - Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer - Saber estar / ser
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber - saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Utilizar adecuadamente vocabulario e simboloxía matemático financeiro	CG1 CE7
Identificar o campo de aplicación xeral da Matemática financeira	CE7
Distinguir os aspectos esenciais das operacións financeiras	CE7
Empregar as ferramentas de valoración financeira máis apropiadas para a resolución dos problemas expostos	CG1 CE9 CE12

Mostrar fluidez na resolución dos problemas financeiros básicos e interpretar adecuadamente os seus resultados	CG1 CE12
Aplicar a lóxica da valoración financeira a novas operacións	CE13
Manexar fontes de información económico financeira fiables e actualizadas	CE16
Xulgar a consistencia dos seus resultados	CG2
Resolver cuestións financeiras mediante o uso da folla de cálculo	CG3
Organizar de forma eficiente a aprendizaxe	CG13
Incorporar a *retroalimentación personalizada para consolidar o seu proceso de aprendizaxe	CG13 CT3
Mostrar unha actitude respectuosa cos demais e consigo mesmo no seu proceso de aprendizaxe	CT4
Realiza actividades que se propoñen de forma voluntaria para a súa *autoevaluación	CT5

Contidos

Tema
Conceptos básicos: lóxica da valoración financeira e operación financeira
Operacións financeiras de *capitalización
Operacións financeiras de desconto
Rendas financeiras
Operacións financeiras de préstamo
Operacións financeiras de constitución
Custo e rendemento das operacións financeiras

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	21	31.5	52.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	21	31.5	52.5
Prácticas en aulas de informática	5	5	10
Probas de resposta curta	1	12	13
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións.
Prácticas en aulas de informática	Proposta de exercicios na aula de informática. O alumno desenvolve individualmente, mediante o posible emprego de folla de cálculo, a resolución ao problema, baixo supervisión do docente.

Atención personalizada

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou ben en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas en aulas de informática	Realizaranse pequenas probas grupales ou de carácter individual para a avaliación das competencias apuntadas.	10	CG13 CE16 CT3 CT4 CT5
Probas de resposta curta	Preguntas curtas ou tipo test sobre a parte teórica da materia.	20	CG13 CE7

Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias e destrezas na práctica. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superalo.	70	CG1 CG2 CE9 CE12 CE13
---	---	----	-----------------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Avaliación continua:

1.- Probas descritas obxecto de cualificación que configurarán o 30% da nota; Para a segunda convocatoria, de presentarse, manterase a cualificación destas probas.

2.- Exame escrito, que configura o 70% restante da nota. Este celebrarase ao final do curso, convocatoria de maio/xullo. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superalo. A cualificación do alumno que non supere os mínimos contemplados na proba será de suspenso.

Os alumnos que non superen o paso 1 da mesma, serán avaliados cun exame de carácter global sobre os coñecementos de todos os contidos da materia, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superalo. A cualificación do alumno que non supere os mínimos contemplados na proba será de suspenso. As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobadas pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016

Bibliografía. Fontes de información

Pablo López, A. de. , Matemática de las operaciones financieras I y II., UNED, Madrid, 2000

Rodríguez Sánchez, J. A. y Rodríguez Parada, S. M. , Cuadernos de Matemática de las operaciones financieras. , Torculo, Santiago de Compostela, 2006.

González Catalá, V. T., Enfoque práctico de las operaciones de la Matemática financiera, Ciencias Sociales, D.L., Madrid, 1997

, BÁSICA, ,

, COMPLEMENTARIA, ,

González Catalá, V. T. , Análisis de las operaciones financieras, bancarias y bursátiles., Ed. AC, Madrid, 1995

Avilés García, F., Las operaciones financieras en los exámenes. , CEF, Madrid, 2006

Pablo López, A. de. , Manual práctico de Matemática comercial y financiera. Tomos I y II. , Centro de Estudios Ramón Areces, Madrid, 2001

Guthrie, G. L y Lemon, L. D., Mathematics of Interest Rates and Finance, Prentice Hall, 2004

, ENLACES DE INTERÉS, ,

, www.bde.es, ,

, www.aebanca.es, ,

, www.ceca.es, ,

, www.tesoro.es, ,

, www.ahe.es, ,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Decisións de investimento/O04G020V01402

Decisións de financiamento/O04G020V01501

Valoración de activos/O04G020V01604

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de

avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

As especificidades da materia serán desenvolvidas na plataforma FAITIC

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Xestión de empresas**

Materia	Empresa: Xestión de empresas			
Código	004G020V01203			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Profesorado	Diéguez Castrillón, María Isabel Gueimonde Canto, Ana Isabel Lampón Caride, Jesús Fernando Reyes Santias, Francisco Sánchez Sello, Francisco Javier			
Correo-e	agueimonde@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase de presentar á empresa como axente económico fundamental, explicando os aspectos básicos da súa xestión e os problemas asociados ao seu goberno. A partir de aí identifícanse e defínense as grandes áreas funcionais, profundando nos aspectos específicos da súa xestión e as problemáticas económicas que se formulan.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- Saber estar / ser
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	- saber facer - Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira	- saber facer - Saber estar / ser
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer - Saber estar / ser
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber - saber facer
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía	- saber - saber facer
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber - saber facer
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber facer

CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber facer
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- saber facer
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender a estrutura e o proceso empresarial, así como as diferentes funcións involucradas no mesmo.	CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9
Dispor dunha visión global da organización no contexto económico e do tipo de decisións específicas nos aspectos básicos da xestión empresarial.	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9
Buscar, identificar, filtrar e analizar datos relevantes que poden afectar ás distintas funcións da empresa para interpretar a súa importancia en termos de defender ou criticar distintas posturas, ou medidas de actuación alternativas, tras unha correcta valoración de vantaxes e inconvenientes.	CG2 CG3 CG4 CG13 CG14 CE3 CE6 CE7 CE9 CE10 CE12 CT1

Aplicar os procedementos de análise e os coñecementos adquiridos á resolución de problemas/cuestións concretas, tanto a nivel estratéxico como operativo, tanto a nivel da contorna como de diagnóstico interno da empresa.	CG1 CG2 CG14 CE1 CE3 CE4 CE5 CE9 CE10 CE12 CE15 CE16 CT1
---	--

Demostrar unha actitude proactiva e ter capacidade de expresarse correctamente para transmitir ideas e/ou comunicar de forma educada, comprensible e razoada a súa interpretación, ou opinión, sobre determinadas cuestións relacionadas con distintos aspectos da xestión empresarial.	CG1 CG2 CG5 CG7 CG8 CG9 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
---	---

Contidos	
Tema	
TEMA 1: A EMPRESA NO SISTEMA ECONÓMICO. PERSPECTIVA EXTERNA E INTERNA.	.
TEMA 2: DIRECCIÓN COMERCIAL	.
TEMA 3: DIRECCIÓN DE OPERACIÓNS	.
TEMA 4: DIRECCIÓN DE RECURSOS HUMANOS	.
TEMA 5: DIRECCIÓN FINANCEIRA	.
TEMA 6: DIRECCIÓN DA INNOVACIÓN	.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	36	66
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Outras	2	10	12
Outras	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos, ferramentas e metodoloxías básicas sobre cada un dos temas obxecto de estudo.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballo por parte do alumnado tanto de maneira individual como en grupo baixo a proposta, orientación e supervisión do profesorado.

Atención personalizada	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención individual ou grupal para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumnado no proceso de adquisición das competencias en xeral, e para a realización das actividades propostas en particular.
Outras	Atención individual ou grupal para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumnado no proceso de adquisición das competencias en xeral, e para a realización das actividades propostas en particular.

Outras Atención individual ou grupal para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumnado no proceso de adquisición das competencias en xeral, e para a realización das actividades propostas en particular.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba obxecto de avaliación continua. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesorado, sobre a materia. Avaliarase a participación do alumnado e a comprensión da materia.	20	CG1 CG2 CG3 CG5 CG7 CG8 CG9 CG13 CG14 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE15 CE16 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Outras	Probas intermedias escritas de avaliación de coñecementos.	20	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7
Outras	Proba final escrita de avaliación de coñecementos.	60	CG12 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE12

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua para a convocatoria de maio.

Para superar a avaliación continua é obrigatoria a realización do 100% dos traballos e probas a realizar na materia. Ademais é preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 tanto nas probas escritas intermedias como na proba final escrita.

Segunda convocatoria (xullo):

Alternativa a) Exame global dos contidos da materia no mes de xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.

Alternativa b) Só para os estudantes que teñan seguido a avaliación continua e non teñan superado algunha das probas escritas: as probas suspendidas poderanse recuperar na data oficial de xullo establecida para a avaliación da materia.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Observación importante:

Calquera evidencia de probas ou traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Bueno Campos, E., Curso básico de economía de la empresa, 2008, Pirámide
Bueno Campos, E. et al., Economía de la empresa. Análisis de las decisiones empresariales, 2000, Pirámide
Díez de Castro, E.P. et al., Introducción a la economía de la empresa I y II, 2002, Pirámide
García del Junco, J., Fundamentos de gestión empresarial, 2008, Pirámide
García del Junco, J. et al., Casos prácticos de economía de la empresa, 1998, Pirámide
García del Junco, J. et al., Prácticas de la gestión empresarial, 2001, McGraw-Hill
Iborra, M. et al., Fundamentos de Dirección de Empresas. Conceptos y habilidades directivas, 2008, Thomson
Luque de la Torre, M^a. A. et al., Curso práctico de economía de la empresa. Un enfoque de organización, 2001, Pirámide
Piñeiro García, P. et al., Introducción a la economía de la empresa. Una visión teórico-práctica, 2010, Publicaciones Delta
Suárez Suárez, A., Curso de economía de la empresa, 2007, Pirámide

Trátase de bibliografía básica sobre teoría e casos da materia.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Decisións de investimento/O04G020V01402
Dirección comercial I/O04G020V01403
Dirección de operacións/O04G020V01302
Dirección de recursos humanos/O04G020V01303
Decisións de financiamento/O04G020V01501
Xestión da innovación/O04G020V01906

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéñse requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estadística: Estadística**

Materia	Estadística: Estadística			
Código	004G020V01204			
Titulación	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Idioma	Castellano Gallego			
Departamento	Estadística e investigación operativa			
Coordinador/a	Pérez González, Ana Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
Profesorado	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo Pérez González, Ana			
Correo-e	anapg@uvigo.es mamrguez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	La materia "Estadística" es una materia de formación básica donde se estudiarán los conceptos estadísticos básicos, recorriendo los temas de estadística descriptiva, cálculo de probabilidades, variables aleatorias, inferencia estadística y números índice.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidad de análisis y síntesis	- saber hacer
CG2	Pensamiento crítico y autocrítico	- Saber estar /ser
CG3	Habilidades relacionadas con el uso de aplicaciones informáticas utilizadas en la gestión empresarial	- saber hacer
CG13	Capacidad de aprendizaje y trabajo autónomo	- saber hacer
CG14	Capacidad de aplicar los conocimientos teóricos y prácticos adquiridos en un contexto académico especializado	- saber hacer
CE7	Poseer y comprender conocimientos acerca de: Las principales técnicas instrumentales aplicadas al ámbito empresarial	- saber
CE9	Identificar la generalidad de los problemas económicos que se plantean en las empresas, y saber utilizar los principales instrumentos existentes para su resolución	- saber - saber hacer
CE10	Valorar a partir de los registros relevantes de información la situación y previsible evolución de una empresa	- saber hacer
CE12	Solucionar de manera efectiva problemas y tomar decisiones utilizando métodos cuantitativos y cualitativos apropiados, incluyendo entre ellos la identificación, formulación y solución de los problemas empresariales	- saber hacer
CE16	Habilidades en la búsqueda, identificación e interpretación de fuentes de información económica relevante	- saber hacer
CT3	Responsabilidad y capacidad para asumir compromisos	- Saber estar /ser
CT4	Compromiso ético en el trabajo	- Saber estar /ser
CT5	Motivación por la calidad y la mejora continua	- Saber estar /ser

Resultados de aprendizaje

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de identificar los aspectos estadísticos dentro de un problema empírico y elaborar conclusiones a partir de la información existente aplicando los conceptos estudiados en la materia. Conocer, saber, aplicar e interpretar correctamente las técnicas descriptivas y de cálculo de probabilidades básicas y valorar su interés como herramienta fundamental en el análisis de datos.	CE7 CE9 CE10
Solucionar de manera eficaz problemas y cuestiones de cada uno de los temas del programa utilizando los métodos cuantitativos apropiados.	CE12

Conocer la importancia de la información y ser capaz de valorarla y clasificarla en cada ámbito de decisión. Saber aplicar e interpretar correctamente las técnicas descriptivas básicas para el análisis de variables unidimensionales y bidimensionales.	CE12 CE16
Introducir al estudiante en el manejo de paquetes informáticos relacionados con la estadística. De esta manera, favorecer una actitud positiva hacia el cuantitativo, en general, y la estadística, en particular, así como hacia su manipulación informática.	CG3
Fomentar la sensibilidad hacia los valores propios del pensamiento científico, favoreciendo las actitudes asociadas al uso y desarrollo de los métodos estadísticos como el cuestionamiento de las ideas intuitivas, el análisis crítico de las afirmaciones, la necesidad de verificación, la capacidad de análisis y síntesis o la toma de decisiones racionales.	CG1 CG2 CG13 CG14
Potenciar una actitud de compromiso ético, incidiendo en el relativo a la obtención de los datos, a la no manipulación de los resultados o el no copiar los estudios de otros ni aprovecharse de su trabajo.	CT3 CT4
Despertar el gusto por el uso y estudio de la Estadística, viéndola como una herramienta que permite aprender más sobre el propio campo de conocimiento e iniciarse en la realización de investigaciones propias.	CT5

Contenidos

Tema	
Tema 1. Estadística descriptiva	1.1 Distribución de frecuencias. 1.2 Medidas de posición, dispersión e forma. 1.3 Representaciones gráficas. 1.4. Números índice simples y complejos. Propiedades. IPC.
Tema 2. Introducción al cálculo de probabilidades	2.1 Conceptos básicos del cálculo de probabilidades. 2.2 Probabilidades condicionadas y concepto de independencia.
Tema 3. Variables aleatorias	3.1 Definición de una variable aleatoria y su función de distribución. 3.2 Características de una variable aleatoria. 3.3 Principales distribuciones de probabilidad. 3.4 Aplicaciones del Teorema Central del Límite.
Tema 4. Conceptos y principios metodológicos de la inferencia estadística	4.1 Población, muestra y sus características. Muestreo aleatorio simple. Distribuciones asociadas al muestreo en poblaciones normales. 4.2 Estimación puntual. Concepto de estimador y sus propiedades. 4.3 Estimación mediante intervalos de confianza en poblaciones normales. 4.4 Contrastes de hipótesis. Planteamiento de las hipótesis. Contrastes clásicos en poblaciones normales.
Tema 5. Manejo de paquetes estadísticos de uso corriente	5.1 Introducción al uso del paquete estadístico. 5.2 Análisis descriptivo y cálculo de probabilidades. 5.3 Variables aleatorias y principales distribuciones de probabilidad. 5.4 Inferencia estadística.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión magistral	20	40	60
Resolución de problemas y/o ejercicios de forma autónoma	20	40	60
Tutoría en grupo	5	10	15
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	3	6	9
Resolución de problemas y/o ejercicios	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Sesión magistral	Exposición por parte do profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Resolución de problemas y/o ejercicios de forma autónoma	Resolución de problemas y cuestiones de cada uno de los temas del programa de la materia. Se hará uso de aplicaciones informáticas adecuadas.
Tutoría en grupo	Pruebas de ejercicios y/o exposición por parte de los alumnos del grupo de ejercicios encargados a cada uno de ellos.

Atención personalizada

Descrición

Tutoría en grupo Los alumnos resolverán problemas que el profesor les haya encargado y podrán exponer dudas sobre la materia al profesor. También se utilizará para que los alumnos opinen sobre el desarrollo de la materia de cara a mejorar la calidad docente en un futuro.

Evaluación			
	Descripción	Cualificación	Competencias Avaluadas
Sesión magistral	Realización de pruebas tipo test de cada tema.	10	CG13 CG14 CE7 CE9 CE10 CE12 CT3 CT4 CT5
Tutoría en grupo	Realización de pruebas y/o exposición de ejercicios en clase y entrega de ejercicios de los boletines	15	CG1 CG2 CG13 CG14 CE7 CE9 CE10 CE12 CE16 CT3 CT4 CT5
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Examen final teórico/práctico de la materia.	60	CG1 CG2 CG13 CG14 CE7 CE9 CE10 CE12 CE16 CT3 CT4
Resolución de problemas y/o ejercicios	Realización de pruebas sobre las prácticas	15	CG3 CG13 CG14 CE7 CE9 CE10 CE12 CE16 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para que las notas obtenidas en las distintas actividades desarrolladas a lo largo del curso se tengan en cuenta en la nota

final será necesario obtener una puntuación mínima de 2 ptos. (sobre 6 ptos.) en el examen final.

Habrán un sistema de evaluación alternativo para los alumnos a tiempo parcial.

Se podrán implementar metodologías alternativas para determinar si un alumno puede o no seguir con la evaluación continua.

El sistema de evaluación de la segunda oportunidad será el mismo que el empleado en la primera.

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de los diferentes periodos son las especificadas en el calendario de pruebas de evaluación aprobados por la Junta de Centro para el curso 2015-16.

En caso de conflicto o disparidad entre las fechas de los exámenes prevalecerán los indicados en la web de la FCETOU

Fuentes de información

Cao Abad, R.; Francisco Fernández, M.; Naya Fernández, S.; Presedo Quindimil, M.A.; Vázquez Brage, M.; Vilar Fernández, J.A. y Vilar Fernández, J. M., Introducción a la estadística y sus aplicaciones, Pirámide, 2001

Casas Sánchez, J.M. e Santos Peñas, J., Introducción a la Estadística para Economía y Administración de Empresas, Centro de Estudios Ramón Areces, 1995

Esteban García y otros., Estadística Descriptiva y nociones de probabilidad, Thomson, 2005

García Pérez, C.; Casas Sánchez, J.M. y Rivera García, L.F., Problemas de estadística descriptiva, probabilidad e inferencia, Pirámide, 1998

Gonick, L. e Smith, W., A Estadística en Caricaturas, SGAPEIO, 2001

Gutiérrez, R.; Martínez, A. y Rodríguez, C., Curso Básico de Probabilidad, Pirámide, 1993

Levin, R.I. y Rubin, D.S., Estadística para Administración y Economía, Pearson Prentice Hall, 2010

Martín-Pliego F. J.; Montero-Lorenzo e Ruiz-Maya, L., Problemas de Inferencia Estadística, AC, 2002

Martín Pliego, F. J. e Ruíz-Maya, L., Estadística I: Probabilidad., Thomson, 2004

Martín-Pliego, F. J. e Ruiz-Maya, L., Fundamentos de Inferencia Estadística, Thomson, 2005

Newbold, P.; Carlson, W. L. e Thorne, B., Estadística para Administración y Economía, Pearson Prentice Hall, 2008

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Econometría/O04G020V01304

Técnicas operativas estadísticas/O04G020V01912

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas/O04G020V01104

Outros comentarios

Se recomienda tener conocimientos básicos de software de hoja de cálculo (Calc, Excel, ...) y de informática en general

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito mercantil**

Materia	Dereito mercantil			
Código	004G020V01205			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel			
Profesorado	de los Ríos Sánchez, Juan Manuel Paula Pombar, Mercedes de			
Correo-e	jmrios@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudio do Dereito do mercado e os seus protagonistas: empresa, empresario, consumidores e usuarios.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
A2. Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	CG10 CG13
A4. Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	CG14 CE3 CE4 CT3 CT5
A8. Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	CG1 CG2 CG10
A16. Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	CG14 CE3 CE4 CT3

B1. Capacidade de análise e síntese	CG1
B2. Pensamento crítico e autocrítico	CG2
B5. Habilidades de comunicación oral e escrita	CG5
B10. Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	CG10
B13. Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	CE3
	CE4
	CT3
	CT5
B17. Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	CG1
B18. Compromiso ético no traballo	CG2
B19. Motivación pola calidade e mellora continua	CG5
	CG10
	CG13
	CG14
	CE3
	CE4
	CT3
	CT5
Nova	CG1
	CG2
	CG5
	CG8
	CG10
	CG13
	CE3
	CE4
	CT3
	CT5

Contidos

Tema

(*)Tema 1. EL DERECHO DE LA ACTIVIDAD ECONÓMICA	1.1. El Derecho Mercantil como Derecho de la actividad económica 1.2. Fuentes del D. Mercantil
(*)Tema 2. SUJETOS DE LA ACTIVIDAD ECONÓMICA	2.1. Empresa y empresario 2.2. El empresario individual 2.3. Representación mercantil y contabilidad del empresario 2.4. Los consumidores y usuarios
(*)Tema 3. PUBLICIDAD Y PROTECCIÓN DE LA ACTIVIDAD EMPRESARIAL	3.1. Publicidad legal: el Registro Mercantil 3.2. Publicidad comercial 3.3. Propiedad Industrial e Intelectual 3.4. La Competencia mercantil
(*)Tema 4. LAS SOCIEDADES MERCANTILES	4.1. Introducción y teoría general 4.2. Sociedades personalistas
(*)Tema 5. SOCIEDADES CAPITALISTAS	5.1. La Sociedad Anónima 5.2. La Sociedad de Responsabilidad Limitada
(*)Tema 6. OTROS TIPOS SOCIALES	6.1. Sociedades especiales y de base mutualista 6.2. Agrupaciones de empresas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	48	61	109
Titoría en grupo	5	0	5
Probas de tipo test	4	32	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Titoría en grupo	Entrevistas que el alumno mantiene con el profesorado de la asignatura para asesoramiento/desarrollo de actividades de la asignatura y del proceso de aprendizaje

Atención personalizada

	Descripción
Sesión maxistral	.TUTORÍA EN GRUPO. Se atenderán las dudas del alumno respecto de los contenidos y/o actividades o ejercicios que se propusieran para adquirir las competencias. .TRABAJOS TUTELADOS. Se orientará al alumno acerca de la forma y fondo de la realización de las actividades propuestas, con la finalidad de que las empleen en su vida académica, profesional y personal.
Tutoría en grupo	.TUTORÍA EN GRUPO. Se atenderán las dudas del alumno respecto de los contenidos y/o actividades o ejercicios que se propusieran para adquirir las competencias. .TRABAJOS TUTELADOS. Se orientará al alumno acerca de la forma y fondo de la realización de las actividades propuestas, con la finalidad de que las empleen en su vida académica, profesional y personal.
Pruebas de tipo test	.TUTORÍA EN GRUPO. Se atenderán las dudas del alumno respecto de los contenidos y/o actividades o ejercicios que se propusieran para adquirir las competencias. .TRABAJOS TUTELADOS. Se orientará al alumno acerca de la forma y fondo de la realización de las actividades propuestas, con la finalidad de que las empleen en su vida académica, profesional y personal.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Pruebas de tipo test	Realización de cuatro pruebas del tipo indicado.	100	CG1 CG13 CG14 CE3 CE4 CT3 CT5

Otros comentarios e evaluación de Xullo

EVALUACIÓN CONTINUA

La planificación y metodología expuestas en esta guía docente suponen la aplicación de un sistema de evaluación continua, por lo que se requiere la actividad presencial del alumno, y la calificación final se obtendrá de la evaluación global de todas las actividades, pruebas y valores porcentuales descritos anteriormente.

No habrá examen final propiamente dicho en la evaluación continua. Se realizarán tres pruebas durante el curso y una última en la fecha aprobada por la Junta de Facultad como primera de las oficiales de exámenes para el curso. Cada una de ellas contará un veinticinco por ciento de la nota final.

SEGUNDA CONVOCATORIA

Para los alumnos que no sigan el sistema de evaluación continua se hará un solo examen final comprensivo de toda la asignatura en las dos fechas establecidas por la Junta de Facultad como oficiales de exámenes. Los alumnos que no superen la asignatura por el sistema de evaluación continua podrán presentarse a este examen final en la segunda de dichas fechas.

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las que se especifican en el calendario de pruebas de evaluación aprobadas por la Junta de Centro para el curso 2013-2014

Bibliografía. Fontes de información

De la Cuesta Rute, J.M. (dir.), Derecho Mercantil para grados no jurídicos, Última, Huygens editorial
, Código de Comercio y leyes complementarias, Última,
, Código civil, Última,
, ARANZADI. Westlaw, ,
, tirant on line, ,

Recomendacións

Outros comentarios

A ficha de estudante debe presentarse dentro das dúas primeiras semanas de clase, cunha fotografía que permita a fácil identificación do alumno.

É moi conveniente manexar os textos legais, tanto na aula como para a preparación da materia, polo que se recomenda acudir a clase cos textos legais oportunos.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Contabilidade financeira I**

Materia	Empresa: Contabilidade financeira I			
Código	O04G020V01301			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Idioma	Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Gallego Rodríguez, María Elena			
Profesorado	Gallego Rodríguez, María Elena Rivero Fernández, M ^a Dolores			
Correo-e	egallego@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Introducir o alumno no coñecemento xeneral da contabilidade, para que comprenda e aprenda os conceptos básicos da contabilidade.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Conocer las bases conceptuales de la contabilidad como ciencia social, su carácter de sistema de información de características especiales; así como el concepto de utilidad de la información económico financiera en el entramado económico.	CB2 CB3 CB4 CG10 CE8 CE10 CT3 CT4 CT5

Conocer el funcionamiento básico de un sistema contable como instrumento informativo al servicio del proceso de toma de decisiones	CB2 CB3 CB4 CG10 CE8 CE10 CT3 CT5
--	--

Conocer la regulación positiva de la contabilidad, sus objetivos y carácter relativo, así como el funcionamiento del sistema contable empresarial en el contexto de la regulación positiva española	CB2 CB3 CB4 CG10 CE8 CE10 CT4
---	---

Contidos

Tema

(*1). La información económica y la toma de decisiones	(*1.1. La información económico-empresarial 1.2. La utilidad de la información económica. 1.3. Los usuarios de la información económica. 1.4. La información contable: características y requisitos
(*2). Concepto y División de la Contabilidad	(*2.1. Introducción al concepto de contabilidad 2.2. División de la contabilidad.
(*3). El Patrimonio de la Empresa: elementos y relaciones	(*3.1. El patrimonio de la empresa y sus componentes. 3.2. Analisis del Activo. 3.3. Analisis del Pasivo. 3.4. El fondo de maniobra. 3.5. El periodo medio de maduración de la empresa.
(*4). Método contable y su instrumentalización	(*4.1. El método contable y sus objetivos. 4.2. Los hechos contables: Su clasificación y formulación. 4.3. Los hechos contables y el concepto de resultado. 4.4. La cuenta como instrumento contable. 4.5. Tipos de cuenta y su funcionamiento. 4.6. El método de partida doble. 4.7. El registro de las operaciones contables. 4.8. Cuentas administrativas y cuentas especulativas.
(*5). El ciclo contable	(*5.1. El ciclo contable: concepto y fases. 5.2. La fase inicial: inventario y apertura. 5.3. El desarrollo del ejercicio: fase de gestión. 5.4. Las operaciones de conclusión del ejercicio: la fase de cierre. 5.5. La elaboración de las cuentas anuales.
(*6). La normalización contable: la regulación legal de la contabilidad en España	(*6.1. La normalización contable: concepto, utilidad y tipos. 6.2. La regulación legal der la contabilidad en España: el Plan General de Contabilidad. 6.3. La estructura del Plan General de Contabilidad. 6.4. Los principios contables y las cuentas anuales.
(*7). El proceso de valoración contable	(*7.1. La valoración contable: concepto. 7.2. Valoración analítica y valoración sintética. 7.3. Los criterios de valoración en el Plan General de Contabilidad español.
(*8). Análisis y contabilización de las existencias	(*8.1. Concepto y clases de existencias. 8.2. La valoración de las existencias. 8.3. La contabilización de las existencias. 8.4. Depreciación de las existencias. 8.5. La problemática contable de envases y embalajes. 8.6. La problemática contable del IVA.
(*9). Disponibilidades líquidas y derechos de cobro	(*9.1. El efectivo y otros activos líquidos equivalentes. 9.2. Los derechos corrientes de cobro. 9.3. La depreciación de los derechos corrientes de cobro.
(*10). El pasivo corriente	(*10.1. El pasivo: concepto y clases. 10.2. Los pasivos por operaciones de tráfico. 10.3 Las deudas con entidades de crédito y otros pasivos de naturaleza financiera. 10.4. Otras cuentas pasivas.
(*11). Los inmovilizados material e intangible	(*11.1. Concepto y clases. 11.2. El inmovilizado material. 11.3. Los inmovilizados materiales en curso. 11.4. Las inversiones inmobiliarias. 11.5. El inmovilizado intangible. 11.6. Las correcciones valorativas.
(*12). Las inversiones financieras	(*12.1. Concepto y clases. 12.2. La valoración de las inversiones financieras. 12.3 Los derechos preferentes de suscripción y su problemática contable. 12.4. La problemática contable de las acciones y participaciones de capital. 12.5. La problemática contable de los valores de renta fija y créditos asimilados.
(*13). El cálculo del resultado	(*13.1. El concepto de resultado. 13.2. Los gastos. 13.3. Los ingresos. 13.4. Las operaciones de fin de ejercicio.

(*)14. Las cuentas anuales

(*)14.1. El papel de las cuentas anuales en el sistema contable. 14.2. Las cuentas anuales en el Plan General de Contabilidad español. 14.3. La elaboración de las cuentas anuales.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	40	70
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	30	45
Traballos de aula	5	5	10
Probas de resposta curta	3	22	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxeto de estudo, bases teóricas e/o directrices de un traballo, exercicio ou proxecto a desenrollar por o estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/o exercicios relacionados co a asignatura. Deben desenrollarse as solucións adecuadas e correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas o algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Acostumase utilizar como complemento da lección maxistral.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada	
	Descrición
Traballos de aula	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da asignatura para asesoramento/desenrollo de actividades da asignatura e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba escrita individual consistente na resolución dun exercicio	30	CB2 CB3 CB4 CG10 CE8 CE10 CT3 CT5
Traballos de aula	Realización de traballos en grupo na aula que recollerá a contabilidade dunha empresa simulada e o proceso de aprendizaxe do alumno	10	CB2 CB3 CB4 CG10 CE10 CT4 CT5
Probas de resposta curta	Prueba consistente en una serie de cuestiones teórico/prácticas concretas que cubren la totalidad del campo de conocimientos recogidos en la materia.	60	CB2 CB3 CB4 CG10 CE10 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación continua consta de dúas probas escritas que se farán o longo do cuatrimestre. Para superar estas probas e necesario alcanzar en cada una de ellas una puntuación de 5 sobre 10. Estas probas supoñen o 100% da nota.

Considerase que un alumno está en avaliación continua si se presenta a algunha das probas parciais .

Se un estudante suspende algunha das dúas probas parciais plantexadas, poderase presentar a convocatoria oficial de xaneiro ca proba suspensa, e se se presenta a de xullo se lle examinará da totalidade da materia.

Aqueles estudantes que optaran por a avaliación continua, en xaneiro serán avaliados por as notas obtidas nos exames realizados . Se non seguiu a avaliación continua será calificado ca nota que sacara no examen.

Esta guía e orientativa e esta suxeta a modificacións se o longo do curso se estiman necesarias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.), Contabilidad Financiera. El Nuevo Plan General de Contabilidad y de PYMES, 2009, Pirámide

Antonio Sociás Salvá y otros, Contabilidad Financiera. El Plan General de Contabilidad 2007, 2008, Pirámide

Plan General de Contabilidad, R.D. 1514/2007, de 16 de noviembre (B.O.E. 20/11/07)., ,

Vicente Montesinos Julve, Fundamentos de Contabilidad Financiera, 2010, Pirámide

Antonio Sociás Salvá, Contabilidad Financiera. Supuestos, 2011, Pirámide

José Domínguez Casado y otros, Introducción a la Contabilidad Financiera I, 2011, Pirámide

Esther Albelda Pérez, Introducción a la Contabilidad Financiera, 2014, Pirámide

Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.), , Contabilidad Financiera II, 2012, Pirámide

Fernández Cuesta C; Gutierrez López E, Introducción a la Contabilidad Financiera, 2014, Pirámide

Del Campo Moreno, P, Contabilidad Financiera, 2012, Ediciones Académicas

Del Campo Moreno, P; Parte Esteban, L., Prácticas de Contabilidad Financiera, 2012, Ediciones Académicas

Se les proporcionará a los alumnos que cubren el programa propuesto, recogiendo los conocimientos que se pretenden trasladar al alumno en esta materia. Así mismo, a lo largo del curso se le sproporcionará material de carácter práctico.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación que se deben llevar a cabo con el alumno en la materia y se concibe flexible, en consecuencia, puede requerir ajustes a lo largo del curso académico promovidos por la dinámica de la clase y del grupo de destinatarios real o por la relevancia de las situaciones que pudiesen surgir. Así mismo, se aporta al alumnado la información y pautas concretas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección de operacións**

Materia	Dirección de operacións			
Código	004G020V01302			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Idioma				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez López, Nuria			
Profesorado	González Cortes, Rafael Rodríguez López, Nuria			
Correo-e	nrl@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia desenvolve os contidos, métodos e ferramentas asociados á estratexia de operacións. Nela afóndase en aspectos relacionados coa selección e deseño do produto, modo e lugar de elaboración, recursos necesarios e a súa organización, e calquera outro aspecto necesario para que a empresa poida realizar o proceso produtivo para o que foi creada.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber - saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber - saber facer
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber - saber facer
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- saber - saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber - saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber - saber facer
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Mostrar o coñecemento de procedementos e técnicas propias da dirección de operacións.	CG1 CG10 CG11 CE6
Aplicar ferramentas de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de produción.	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14 CE6

Fixar obxectivos, elaborar estratexias e planos de acción propios das actividades de produción e coherentes co seu contorno.

CG1
CG2
CG10
CG11
CG13
CG14
CE6
CT5

Manexar os coñecementos, procesos e técnicas propias da dirección e xestión das actividades de produción nas distintas empresas, asumindo os efectos da súa práctica e as consecuencias da súa acción en calquera contexto de intervención reflexionando sobre o seus propios posicionamentos.

CG1
CG2
CG10
CG11
CG13
CG14
CE6
CE12
CT5

Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación da área de produción da empresa así como a emisión dos informes correspondentes.

CG1
CG2
CG10
CG11
CG13
CG14
CE6
CE12
CT5

Contidos

Tema	
MÓDULO 1: A EMPRESA E O SISTEMA DE OPERACIÓNS	TEMA 1. O Sistema de Operacións, a Estratexia de Operacións e os seus resultados
MÓDULO 2: DISEÑO DO SISTEMA DE OPERACIÓNS	TEMA 2. Selección e Deseño do Produto e do Proceso Productivo TEMA 3. Decisións Estratéxicas de Capacidade TEMA 4. Decisións de Localización TEMA 5. Distribución en Pranta
MÓDULO 3: XESTIÓN DA CADEA DE SUBMINISTROS	TEMA 6. Xestión da Cadea de Subministros TEMA 7. Xestión dos Stocks
MÓDULO 4: XESTIÓN DAS ACTIVIDADES DE PRODUCCIÓN	TEMA 8. Planificación e Control de Proxectos TEMA 9. Planificación, Programación e Control da Producción TEMA 10. Lean Manufacturing

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	37.5	40	77.5
Estudo de casos/análises de situacións	30	75	105
Titoría en grupo	7.5	0	7.5
Outras	3	32	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. O estudante, de maneira individual ou en grupo, realizará tarefas de procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, aplicación de métodos e ferramentas de solución de problemas,... relacionados coa estratexia de operacións.
Titoría en grupo	Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Tempo reservado para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización de actividades propostas, en particular.
Titoría en grupo	Tempo reservado para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización de actividades propostas, en particular.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Probas nas que o alumno debe solucionar unha serie de casos, problemas e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A demostración das competencias adquiridas en cada actividade levarase a cabo presencialmente durante o período lectivo. Correspóndense coas horas prácticas da materia recollidas nos grupos medianos.	40	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14 CE6 CE12 CT5
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Correspóndense coas horas prácticas da materia recollidas nos grupos pequenos.	10	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14 CE6 CE12 CT5
Outras	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira razoada en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	50	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14 CE6 CE12 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de probas especificado arriba constitúe o sistema de avaliación continua. Para superar a avaliación continua será obrigatorio a realización dos traballos e de todas as probas citadas anteriormente. Para que as probas de avaliación, sexan tidas en conta na nota final da materia, o alumno debe obter en cada proba ou conxunto de probas como mínimo o 50% do valor asignado a ditas probas.

Para superar a materia é necesario superar o exame final e acadar un mínimo de 5 puntos sobre 10 na materia.

O resultado da avaliación exprésarase unha escala de 0 a 10 puntos. No caso de superar o exame, a nota final da materia resultará da suma da nota acadada no exame e das notas dos traballos realizados nas prácticas e as actividades presenciais.

No caso de non superar o exame, a nota final da materia será a resultante de exprésar a nota do exame final nunha escala de 10 puntos.

Para aqueles alumnos que non sigan a avaliación continua o sistema de avaliación será unha proba global de toda a materia

que valerá o 100% da nota.

Conduas inadecuadas, contrarias e prexudiciais á convivencia eá súa corrección, poderán ser sancionadas coa perda do dereito á avaliación continua por parte do estudante responsable.

Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso en todas as convocatorias do curso académico.

IMPORTANTE: As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro da Facultade de CC. Empresariais e Turismo para o curso 2015-2016. Non obstante, o calendario pode ser modificado ó longo do curso por algún imprevisto. Consulten a páxina web da Facultade por se hai cambios no mesmo. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade (<http://fcetou.uvigo.es/index.php/gl/exames>).

Bibliografía. Fontes de información

- ADAM, E.E. y EBERT, R.J., Administración de la Producción y las Operaciones, 1991, 4ª ed, Prentice Hall, México.
- ADENSO DÍAZ, B. , Producción: Gestión y Control, 1993, Ariel, Barcelona.
- CHASE, R.B.; AQUILANO, N.J. y JACOBS, F.R., Administración de producción y cadena de suministros, 2014, McGraw-Hill. Madrid.
- CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P. , Producción. Planificación, Programación e Control , 2009, 3ª ed, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo, Uni
- CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P., Producción. Planificación, Programación e Control. Ejercicios Resoltos., 2005, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo
- CUATRECASAS, L. , TPM. Total Productive Maintenance. Hacia la competitividad a través de la eficiencia de los equipos de producción., 2000, Gestión 2000. Barcelona.
- DAVIS, M.M., AQUILANO, N.J. y CHASE, R.B. , Fundamentos de dirección de operaciones., 2001, McGraw-Hill. Madrid.
- DOMÍNGUEZ MACHUCA, J.A. (Coord.) , Dirección de Operaciones. Aspectos Estratégicos en la Producción y los Servicios., 1995, McGraw Hill, Madrid.
- DOMÍNGUEZ MACHUCA, J.A. y otros, Dirección de operaciones. Aspectos tácticos y operativos en la producción y los servicios., 1995, McGraw-Hill. Madrid.
- DOMÍNGUEZ MACHUCA, J.A. y otros , Dirección de operaciones. Aspectos estratégicos en la producción y los servicios., 1995, McGraw-Hill. Madrid.
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E., Dirección de la Producción. Fundamentos Estratégicos., 1995, Civitas, Madrid.
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E. y otros , Estrategia de Producción. , 2006, McGraw-Hill. Madrid.
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E. y VÁZQUEZ ORDÁS, C., Dirección de la Producción. Métodos Operativos., 1994, Civitas, Madrid.
- GONZÁLEZ RIESCO, M., Gestión de la Producción., 2006, Ideas Propias.
- HEIZER, J. y RENDER, B., Principios de Administración de Operaciones., 2009, Prentice Hall. Madrid.
- HEIZER, J. y RENDER, B., Dirección de la Producción. Decisiones Tácticas., 1997, 4ª ed., Prentice Hall, Madrid.
- HEIZER, J. y RENDER, B. , Dirección de la Producción. Decisiones Estratégicas., 2008, Prentice Hall. Madrid.
- KRAJEWSKI, L.J. y RITZMAN, L.P. , Administración de Operaciones. Estrategia y análisis., 2000, Addison Wesley. Madrid.
- MARTIN PEÑA, M.L. y otros , Dirección de la Producción., 2003, Prentice Hall. Madrid.
- MIRANDA, F.J. y otros, Manual de Dirección de Operaciones., 2005, Thomson. Madrid.
- MIRANDA GONZÁLEZ, F.J.; RUBIO LACOPA, S. y CHAMORRO MERA, A., Dirección de Operaciones. Casos prácticos y recursos didácticos, 2014, Paraninfo
- RODRIGO ILLERA, C., Dirección de la Producción. Estrategias., 2006, Editorial Ramón Areces.
- RODRIGO ILLERA, C.; GANCEDO PRIETO, A. , Aspectos Estratégicos de la Dirección de la Producción. Teoría y Curso Práctico., 2002, Editorial Ramón Areces.
- RODRIGO ILLERA, C. , Dirección de la Producción., 2006, Editorial Ramón Areces.
- SCHROEDER, R.G., Administración de Operaciones. Toma de Decisiones en la Función de Operaciones., 1992, 3ª ed., McGraw Hill, México.
- VELASCO SÁNCHEZ, J. , Organización de la Producción., 2007, Pirámide.
- PIÑEIRO GARCÍA, T.; ARÉVALO TOMÉ, R.; CABALLERO FERNÁNDEZ, G. e GARCÍA-PINTOS ESCUDER, A., Introducción a la economía de la empresa. Una visión teórico-práctica, 2010, Delta Publicaciones
- MARÍA CARMEN CARNERO MOYA, Problemas resueltos de administración de la producción y operaciones, 2013, Paraninfo

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as líneas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concibe de forma flexible. En consecuencia, podéñse requerir reaxustes ó longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir.

Aportarásese ó alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección de recursos humanos**

Materia	Dirección de recursos humanos			
Código	O04G020V01303			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Idioma	Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Gueimonde Canto, Ana Isabel Diéguez Castrillón, María Isabel			
Profesorado	Diéguez Castrillón, María Isabel Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Correo-e	agueimonde@uvigo.es idieguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer - Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer - Saber estar / ser
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer - Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber - saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber - saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber - saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber - saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber - saber facer
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber - saber facer

CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber - saber facer
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Lograr o manexo por parte do alumnado dos coñecementos, procesos e técnicas propios da dirección e xestión de RRHH; mostrando compromiso coas consecuencias das súas accións en calquera contexto de intervención, reflexionando sobre os seus propios posicionamentos.	CG1 CG2 CG5 CG13 CG14 CE6 CT4
Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación socio-laboral da empresa, aplicando os métodos apropiados así como a emisión dos informes correspondentes	CG1 CG5 CG8 CG9 CG10 CG13 CE12
Lograr por parte do alumnado o coñecemento e aplicación correcta das principais técnicas e ferramentas propias da dirección e xestión dos recursos humanos	CG3 CG13 CE6 CE7
Lograr por parte do alumnado a aplicación de ferramentas de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de recursos humanos	CG1 CG5 CG8 CG9 CG13 CE6 CE10 CE16
Conseguir que o alumnado fixe obxectivos, elabore estratexias e planos de acción coherentes co seu entorno.	CG1 CG5 CG13 CE3 CE5 CE6 CE11 CE14

Contidos

Tema	
BLOQUE I: FUNDAMENTOS DE RRHH	Tema 1: A función de recursos humanos na empresa Tema 2: Dirección de recursos humanos na empresa
BLOQUE II: ACTIVIDADES BÁSICAS NA DIRECCIÓN E XESTIÓN DE RRHH	Tema 3: Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos Tema 4: Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución Tema 5: Planificación de recursos humanos na empresa Tema 6: Estratexias, procesos e técnicas de recrutamento, selección e socialización Tema 7: Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	37.5	0	37.5
Estudo de casos/análises de situacións	30	60	90
Prácticas de laboratorio	7.5	10	17.5
Outras	5	75	80

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación por parte do profesorado dos contidos básicos da materia. Explicación de directrices de traballo, fontes de información e pautas para desenvolver o traballo da materia. Interacción co alumnado
Estudo de casos/análises de situacións	Resolución de casos prácticos, exercicios e problemas do ámbito dos RRHH
Prácticas de laboratorio	Dominio de programa informático de xestión de RRHH

Atención personalizada

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudante
Prácticas de laboratorio	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudante
Outras	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudante

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Inclúe resolución de problemas e exercicios, presentacións, exposicións, traballos, proxectos, e prácticas de laboratorio Actividade A: Casos prácticos GM 25% (15% calidade do contido dos traballos + 10% participación nas actividades das clases) Actividade B: Nóminas e retribucións 25%	50	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG13 CG14 CE3 CE5 CE6 CE7 CE10 CE11 CE12 CE14 CE16 CT4
Outras	Probas escritas teórico-prácticas Actividade C: Proba temas 1-3 (12,5%) Actividade D: Proba temas 4-7 (17,5%) Actividade E: Proba final (20%)	50	CG1 CG5 CG10 CG13 CG14 CE3 CE5 CE6 CE7 CE10 CE11 CE12 CE14 CE16 CT4

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Primeira convocatoria (xaneiro)

Alternativa a) Avaliación continua segundo os criterios de avaliación arriba expostos. Para superar a avaliación continua é obrigatorio obter como mínimo un 5 sobre 10 nas actividades avaliativas B, C, D, E.

Para os estudantes que sigan a avaliación continua e non teñan superado as actividades C ou D poderán recuperar as actividades suspendidas na data oficial de xaneiro establecida para o exame global de avaliación da materia.

Enténdese que os estudantes que teñen algunha cualificación nalgunha das actividades obxecto de avaliación seguen a avaliación continua.

Alternativa b) So para os estudantes que non teñan seguido a avaliación continua. Exame global dos contidos da materia. A cualificación do exame será o 100% da nota final.

Segunda convocatoria (xullo):

Alternativa a) Exame global dos contidos da materia no mes de xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.

Alternativa b) Só para estudantes que teñan seguido a avaliación continua e non teñan superado UNHA das actividades avaliativas B, C, D, E, poderá recuperar a actividade suspendida na data oficial de xullo establecida para a proba de avaliación da materia.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéñse requirir reaxustes ó longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ó alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Observación: Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

DESSLER, G., Administración de Recursos Humanos, Prentice Hall, 2009

DELGADO Mª I.; GÓMEZ L., VÁZQUEZ E, Gestión de los recursos humanos, del análisis teórico a la solución práctica, Prentice Hall, 2006

DOLAN, S.; VALLE, R.; JACKSON, S e SCHULER, R.S, La Gestión de los Recursos Humanos, MCGRAW HILL, 2007

ROBLEDO CAMACHO, M, Un enfoque integral de la dirección de empresas, Diaz de Santos, 2004

LEAL, A.; ALFARO DE PRADO, A.; RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M. , El Factor Humano en las Relaciones Laborales, Pirámide, 1999

SASTRE CASTILLO, M.A. e AGUILAR PASTOR E. M, Dirección de Recursos Humanos. Un Enfoque Estratégico, MCGRAW-HILL, 2003

, <http://www.expansionyempleo.com/recursos-humanos/> <http://www.losrecursoshumanos.com/> <http://www.rhhdigital.es/> <http://www.rhmagazine.com/> [http://www.equipostrytalento.com,](http://www.equipostrytalento.com/) ,

CHIAVENATO, IDALBERTO, Administración de recursos humanos : el capital humano de las organizaciones, MCGRAW-HIL, 2011

PEREDA MARIN, SANTIAGO, Dirección y gestión de recursos humanos por competencias, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2011

MONDY R., Administración de recursos humanos, Prentice Hall, 2010

BYARS L., RUE L., Gestión de los recursos humanos, Irwin, 1997

RUBIO DE MEDINA, M.D., Retribuciones Laborales, Bosch, 2005

GÓMEZ MEJIA, L., BALKIN, D., CARDY, R. , Gestión de RRHH, Prentice Hall, 2008

CALLE DURÁN M^a DEL CARMEN, ORTIZ DE URBINA, MARTA, Fundamentos de Recursos Humanos, Pearson Educacion, 2013

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS**Econometría**

Materia	Econometría			
Código	004G020V01304			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Idioma	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Pintos Clapés, Juan			
Profesorado	Molina Abraldes, Antonio Pintos Clapés, Juan			
Correo-e	jpc@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es/			
Descrición xeral	<p>La asignatura se encuadra en el primer cuatrimestre del segundo curso del grado. Se trata de la una materia para alumnos que ya han completado el primer curso, y que por tanto poseen formación en las disciplinas de matemáticas y estadística, un conocimiento básico de las cuales es muy importante para el estudio de la econometría.</p> <p>De este modo, el alumno se halla preparado para abordar una asignatura de análisis como es la econometría, en la que empleará sus conocimientos estadísticos para construir modelos econométricos generales, que son aplicables en principio al estudio y resolución de problemas de una amplia variedad de materias relacionadas con la titulación.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber - saber facer
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprensión das técnicas econométricas básicas dende un punto de vista teórico e aplicado.	CG1 CG13 CE7
Manexo das técnicas e ferramentas básicas para a cuantificación das relacións entre variables relevantes no mundo económico e empresarial.	CG13 CE12
Capacidade de abordar de xeito eficaz certos problemas do eido empresarial empregando a metodoloxía econométrica axeitada.	CG1 CG2 CE12 CT3
Habilidades para a argumentación e obtención de conclusións de xeito rigoroso a partir da evidencia empírica.	CG1 CG2 CG5

Contidos

Tema

1. Modelización econométrica.	Definición y objetivos del modelo econométrico. Diseño y construcción del modelo econométrico.
2. Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).	Especificación del modelo. Hipótesis básicas del modelo. Estimación e interpretación de los coeficientes estimados. Propiedades de los estimadores. Bondad de ajuste. Contrastes de hipótesis. Predicción. Otras cuestiones relacionadas con el Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).
3. Incumplimiento de las hipótesis clásicas.	Análisis, consecuencias, diagnosis y posibles soluciones si hay incumplimientos de las hipótesis clásicas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	30	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	16	23
Prácticas de laboratorio	15	20	35
Titoría en grupo	5	10	15
Outras	3	24	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introducción dalgunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Permite ó alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistras a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia no manexo dos contidos aprendidos así como ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Prácticas de laboratorio	Nestas sesións de laboratorio informático se aplicarán os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para a realización de supostos prácticos coa axuda dun programa informático econométrico. Os alumnos traballarán individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesor.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientar al alumno en su proceso de adquisición de las competencias de la materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	A avaliación neste contexto pode consistir na entrega de exercicios resoltos, exposición de exercicios na pizarra, traballos, etc.	20	CG1 CG2 CG5 CG13 CE7 CE12 CT3

Prácticas de laboratorio	A avaliación neste contexto pode consistir na entrega de supostos resoltos, exposición de supostos no laboratorio, traballos, etc.	30	CG1 CG2 CG5 CG13 CE7 CE12 CT3
Outras	Proba final.	50	CG1 CG2 CG13 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Se poderá establecer unha nota mínima na proba final para poder supera-la asignatura.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-16.

Bibliografía. Fontes de información

Dougherty, C., Introduction to Econometrics, Oxford University Press (Fourth Edition), 2011

Wooldridge, J.M., Introducción a la Econometría: Un enfoque moderno, Editorial Thomson-Paraninfo (2ª Edición), 2006

Stock, J.H. y Watson, M.M., Introducción a la Econometría, Pearson (3ª Edición), 2012

Goldberger, A.S., Econometría Básica, Editorial Ariel, 2001

Gujarati, Econometría, McGraw-Hill (5ª Edición), 2010

Esteban, M.V. y otros, Econometría básica aplicada con Gretl, Sarriko-On, Universidad del País Vasco, 2009

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estadística/O04G020V01204

Matemáticas: Matemáticas/O04G020V01104

Outros comentarios

-É necesario traer o DNI ou documento análogo cando teña lugar a realización dos exames. O incumprimento deste requisito pode ter como consecuencia que o alumno non realice o exame en cuestión.

- Por razóns pedagóxicas é altamente recomendable a asistencia regular ás clases. Sen dúbida, a asistencia fará que a dificultade de superar a materia sexa notablemente máis baixa. Así, o alumno poderá aproveitarse dun ritmo de traballo continuo e da exposición de contidos teóricos e prácticos feitos na aula polos seus compañeiros e o profesor.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Contabilidade financeira II**

Materia	Contabilidade financeira II			
Código	004G020V01401			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Idioma				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Gallego Rodríguez, María Elena			
Profesorado	Gallego Rodríguez, María Elena			
Correo-e	egallego@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Contabilidade Financeira II completa os coñecementos adquiridos polo alumno na materia Contabilidade Financeira I do primeiro cuadrimestre do 2º curso de ADE, centrándose no estudo da contabilización das operacións vinculadas ao ciclo de capital, introducindo ao alumno no estudo da contabilidade por razón do suxeito, a través da problemática contable específica das sociedades, e o estudo dos activos correntes. Con todo isto o alumno terá un coñecemento completo do modelo contable español.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa.	CB2 CB3 CB4 CG1 CE4 CT3 CT5
Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	CB2 CB3 CB4 CG3 CG9 CG10 CG14 CE6 CE7 CE10 CT4
Capacidade para aplicar correctamente a lexislación mercantil en materia contable	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG5 CG13 CE4 CE12 CE16 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
I. AS INVERIONS FINANCEIRAS. ACTIVOS FINANCEIROS	I.1. Instrumentos financeiros I.2. Activos financeiros. Concepto e clasificación I.3. Créditos comerciais e non comerciais I.4. Valores representativos de débeda I.5. Investimentos en instrumentos de patrimonio I.6. Reclasificación e baixa de activos financeiros I.7. Deterioración de valor dos activos financeiro
II. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.1) CAPITAL SOCIAL	II.1. As fontes de financiamento na empresa: Concepto e clasificación. II.2. O Capital Social: Problemática contable derivada da fundación da sociedade. II.3. Contabilización dos incrementos de capital: Causas e tipos. II.4. Contabilización das reducións de capital: Causas e tipos. II.5. Do negocio sobre as propias accións.
III. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.2) RESERVAS	III.1A autofinanciación: Concepto e clases. III.2. O resultado do exercicio e base de repartición. III.3. Orde de prelación na distribución das ganancias. III.4. Remuneración das accións. III.5. As dotacións a reservas. Problemática contable das Reservas: Concepto, clases e funcionamento III.6. Outros participes. III.7. O resultado negativo: A absorción de perdas III.8. Os resultados pendentes de aplicación
IV. FINANCIAMENTO BASICA: (I) PATRIMONIO NETO. (II) AXUSTES POR CAMBIO DE VALOR. SUBVENCÍONS, DOAZÓNS E LEGADOS RECIBIDOS	IV.1. Problemática dos activos financeiros dispoñibles para a venda. IV.2. Operacións de cobertura IV.3. Subvencións, doazóns e legados recibidos.

V. FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (1) PRESTAMOS E EMPRESTITOS	V.1. Financiamento alleo a longo prazo: Concepto e clases. V.2. Tipos de préstamos e empréstitos.V.3. A imputación anual dos gastos financeiros plurianuais dos préstamos e empréstitos.V.4. Problemática contable dos préstamos e empréstitos ordinarios. V.5. Problemática contable dos empréstitos convertibles e con warrant. V.6. Problemática contable doutros tipos de empréstitos especiais. V.7. Problemática contable do leasing ou arrendamento financeiro. V.8.Problemática contable doutras fontes de financiamento alleo permanente
VI. FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (2) PROVISIÓNS	VI.1. Provisións: Concepto. VI.2. Provisión por retribucións a L/P ao persoal. VI.3. Provisión para impostos. VI.4. Provisión para outras responsabilidades. VI.5. Provisión por desmantelamento, retiro ou rehabilitación do inmovilizado. VI.6. Provisión para actuacións ambientais VI.7. Provisión para reestruturacións VI.8. Provisión por transaccións con pagos baseados en instrumentos de patrimonio
VII. ACTIVO NON CORRENTE: (I) O INMOBILIZADO TECNICO E Os INVESTIMENTOS INMOBILIARIOS	VII.1. Os investimentos fixos: Concepto, clases e función na empresa. VII.2. Problemas valorativos. inmovilizado material e intanxible. VII.3. Investimentos Inmobiliarios. VII.4. Activos non correntes mantidos para a venda. VII.5. A depreciación do inmovilizado. VII.6. Métodos de amortización. VII.7. Deterioro de valor de activos non correntes
VIII.CONTAS ANUAIS:	VIII.1. Marco xurídico. VIII.2. O balance VIII.3 A conta de Perdas e Ganancias VIII.4. O Estado de cambios no Patrimonio Neto. VIII.5. O Estado de Fluxos de Efectivo VIII.6. A Memoria

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	15	15	30
Prácticas en aulas de informática	5	15	20
Sesión maxistral	28	42	70
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	27	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminarios	Realización de casos prácticos polo alumno
Prácticas en aulas de informática	Aprendizaxe dun programa de computador. Control do proceso de aprendizaxe por parte do alumno. Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo, desenvolvidas en aulas de informática.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos básicos da materia

Atención personalizada

	Descrición
Seminarios	Os estudantes que así o requiran poderán expor de forma personalizada as dúbidas que teñan sobre a materia obxecto de estudo e serán atendidas polo profesor.
Prácticas en aulas de informática	Os estudantes que así o requiran poderán expor de forma personalizada as dúbidas que teñan sobre a materia obxecto de estudo e serán atendidas polo profesor.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Seminarios	Realización dunha proba escrita sobre a materia explicada	60	CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG13 CG14 CE4 CE6 CE7 CE12 CE16 CT3 CT4 CT5
Prácticas en aulas de informática	Valoración do coñecemento dun programa informático de contabilidade, mediante a realización dun traballo.	10	CG1 CG3 CG5 CG9 CT5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	realización dunha proba escrita sobre a materia explicada	30	CB2 CB3 CG1 CG9 CG10 CE10 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación continua consta de dúas probas escritas que se farán ao longo do cuadrimestre e da valoración das prácticas na aula de informática. Para superar estas probas é necesario alcanzar en cada unha delas unha puntuación de 5 sobre 10. Estas probas supoñen o 90% da nota. Ademais valorarase cun 10% sobre a nota final o coñecemento adquirido sobre o programa de computador (actitude en clase e traballo).

Considérase que un alumno está en avaliación continua se se presenta a algunha das probas parciais e presenta o traballo requirido na data sinalada.

Se un estudante suspende algunha das dúas probas parciais expostas, poderase presentar á convocatoria oficial de maio coa/s parte/s non superada/s ou de xuño onde se lle examinará da totalidade da materia.

Aqueles estudantes que optasen pola avaliación continua, en maio serán avaliados polas notas obtidas nos exames realizados (90%) e a valoración do coñecementos adquiridos sobre o programa informático (10%). Se non seguiu a avaliación continua será cualificado coa nota que sacase no exame.

En xuño o estudante será avaliado unicamente coa nota que obteña no exame

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Besteiro Varela, M.A, Contabilidad financiera superior, , Pirámide

Herrador Alcaide, Teresa, Contabilidad Financiera Superior, , Ediciones Académicas

Montesinos Julve, V., Fundamentos de Contabilidad Financiera, , Pirámide

, Plan General de Contabilidad, Real Decreto 1514/2007, ,

, Ley de Sociedades de Capital. Real Decreto 1/2010, ,

Torvisco Manchón B., Fundamentos de contabilidad de sociedades, , Pirámide

Mareque López Santullano y López Corrales, Cálculo financiero aplicado a la Contabilidad Pública y Privada, , Ibergarceta Publicaciones, S.L

Wanden-Berghe, J.L., Contabilidad Financiera II, 2012, Pirámide

Acedo Muñoz, E y otros, Contabilidad General, , Anaya

Campo Moreno, Paloma del, Prácticas de contabilidad financiera, , Ediasa

Campo Moreno, Paloma del, Contabilidad Financiera , , Ediasa

Fernández Cuesta, C., Introducción a la Contabilidad Financiera. Adaptado a la pequeña y mediana empresa, 2014, Pirámide

Quesada Sánchez, F.J, Soluciones a la problemática contable de las empresas, 2012, Garceta

Proporcionarase ao alumno material de apoio de carácter teórico e práctico relacionado cos coñecementos propios da materia

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Decisiones de investimento**

Materia	Decisiones de investimento			
Código	004G020V01402			
Titulacion	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Docampo Parente, Jerónimo			
Profesorado	Docampo Parente, Jerónimo			
Correo-e	jdocampo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aportar os coñecementos necesarios para facilitar la valoración e selección de proxectos de inversión para tomar as decisions de inversión mis axeitadas para o futuro da empresa. Faciliatar aquelas farramentas que permitan avaluar inversiones e tomar decisions mais favorables			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber - saber facer
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer - Saber estar / ser
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer - Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer - Saber estar / ser
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber - saber facer
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber - saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber - saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber - saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
(*)Conocer los principios básicos de la gestión financiera de empresas	CG1 CE3 CE5
(*)Conocer el concepto de inversión y sus implicaciones en el sistema empresarial	CG1 CG14 CE3 CE5 CE16

(*)Conocer la interrelación entre las inversiones y la estructura financiera	CG1 CG3 CG10 CG11 CG14 CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16
(*)Conocer el objetivo financiero	CG1 CG14 CE3 CE5 CE16
(*)Conoce la situación de una empresa a partir de sus estados financieros	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16
(*)Conocer aquellas características definitorias que van a influir en la rentabilidad de las inversiones	CG1 CG10 CG11 CG13 CG14 CE7 CE11 CE12 CE16
(*)Conocer y aplicar las principales técnicas analíticas para determinar la rentabilidad de las inversiones	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14 CE12 CE16
(*)Interpretar y dar a conocer los diferentes resultados obtenidos en la evaluación y rentabilidad de inversiones	CG1 CG3 CG10 CG14 CE7 CE11 CE12

Contidos

Tema	
(*)Tema 1.-Conceptos básicos: La función financiera de la empresa	(*)
(*)Tema 2.- La estructura económico financiera de la empresa	(*)Los flujos financieros en la empresa. El equilibrio entre las masas patrimoniales: el concepto de Fondo de Rotación. Los ciclos de actividad de la empresa y el Período medio de Maduración. Principales ratios para el análisis económico-financiero.
(*)Tema 3.- Metodología de cálculo financiero aplicable en las decisiones de inversión	(*)(*)Efectos del tiempo sobre el valor del dinero: la inflación y el tipo de interés. Valor futuro del dinero: operaciones de capitalización. Valor actual del dinero: operaciones de actualización. Cálculo de rentas.

(*)Tema 4.- Métodos para evaluar la rentabilidad de inversiones

(*)(*)Concepto de inversión. Principales magnitudes a considerar en las inversiones. Métodos estáticos de selección de inversiones. La tasa de actualización o coste de capital de la empresa. El criterio del valor capital. El criterio del TIR. Jerarquización de proyectos en base al valor capital y TIR: Condiciones para la no concordancia entre ambos y punto de Fisher. Comparación de la rentabilidad de varias inversiones: la homogeneización. La inconsistencia del TIR.

(*)Tema 5.- La consideración del riesgo en las decisiones de inversión

(*)(*)El riesgo en la toma de decisiones de inversión. El valor capital esperado y la tasa de rendimiento interno esperada en situación de riesgo. El riesgo en la selección de inversiones a través de métodos de ajuste no probabilístico.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas en aulas de informática	5	10	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	30	45
Sesión maxistral	30	58	88
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	(*)Propuesta de problemas complejos de la materia. Explicación y uso herramienta informáticas aplicadas a resolución de problemas financieros. Introducción de datos y aplicaciones funciones financieras.
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*) Resolución de supuestos prácticos que complementen la sesión magistral y permitan a los alumnos consolidar los conocimientos. Los alumnos pueden participar a través de preguntas, durante el desarrollo de los ejercicios.
Sesión maxistral	Exposición en el aula por parte del profesor de los contenidos más relevantes, a partir de la base de material docente puesto a disposición de los alumnos en plataforma y bibliografía indicada.

Atención personalizada

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Aprendizaje a partir del material y tareas propuestos a los alumnos, supervisando su aprendizaje autónomo en grupos de laboratorio y tutorías personalizadas. Retroalimentación con el docente.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aprendizaje a partir del material y tareas propuestos a los alumnos, supervisando su aprendizaje autónomo en grupos de laboratorio y tutorías personalizadas. Retroalimentación con el docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas en aulas de informática	(*)Resolución de ejercicios relacionados con las funciones financieras aplicadas a las decisiones de inversión	10	CG3 CG13 CG14 CE7 CE12

Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Los alumnos resolverán supuestos propuestos durante el cuatrimestre, que serán evaluados por el profesor a través de la medición de adquisición de competencias y constituirán parte de la evaluación continua de la materia	20	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14 CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resolución de una prueba escrita presencial, al final del cuatrimestre, sobre la adquisición de competencias de la materia. Se exige un nivel mínimo obligatorio para superar la convocatoria	70	CG1 CG10 CG11 CG13 CG14 CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para la segunda convocatoria realizárase unha proba escrita presencial que valorará as competencias do alumno sobre a materia. Se exige un nivel mínimo obligatorio para superar a convocatoria.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en e calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

- PISÓN FERNÁNDEZ, I., DIRECCIÓN Y GESTIÓN FINANCIERA DE LA EMPRESA, Madrid, 2001, PIRAMIDE
- Blanco Ramos, F. y Ferrando Bolado, M., DIRECCIÓN FINANCIERA I. SELECCIÓN DE INVERSIONES. , Madrid, 2006, Pirámide
- Cibrán Ferraz, P. y Villanueva Villar, M., GESTIÓN FINANCIERA: TEORÍA Y CASOS PRÁCTICOS, Santiago, 2005, Tórculo
- Fernández Álavez, A.I., INTRODUCCIÓN A LAS FINANZAS, Madrid, 1994, Cívitas
- hayat, S. y San Millán, A., FINANZAS EN EXCEL, Madrid, 2006, McGraw Hill
- Suarez Suarez, DECISIONES OPTIMAS DE INVERSION Y FINANCIACIÓN, Madrid, 2005, Pirámide
- López López, V.; Illanes Sánchez,, J.C., CASOS DE ECONOMÍA DE LA EMPRESA: modelos y soluciones con excel, 2002, Netbiblo
- Mascareñas Pérez Iñigo, J., FINANZAS PARA DIRECTIVOS, Madrid, 2010, Pearson
- Valladolid González, E.; Azofra Palenzuela, V., PRÁCTICAS DE DIRECCIÓN FINANCIERA , Madrid, 2002, Pirámide

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Análise contable/O04G020V01601
- Decisións de financiamento/O04G020V01501
- Valoración de activos/O04G020V01604
- Planificación financeira/O04G020V01702

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación que se deben llevar a cabo con el alumno en la materia y se concibe de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del curso académico promovidos por la dinámica de la clase y del grupo de destinatarios real o por la relevancia de las situaciones que pudiesen surgir. Asimismo, se aportará a los alumnos la información y pautas concretas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección comercial I**

Materia	Dirección comercial I			
Código	004G020V01403			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Profesorado	Alén González, María Elisa Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Correo-e	loroco@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	La materia conecta al alumno con aspectos del marketing básicos para conocer y entender el mercado y los consumidores de la empresa. En concreto, la asignatura Dirección Comercial I pretende ahondar en el estudio del marketing estratégico y de las herramientas de análisis y planificación del mercado de cada a desarrollar estrategias exitosas para las empresas en el mercado.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprensión de los conceptos básicos, el contenido actual del marketing y su papel en las organizaciones.	CE6 CE14
Saber aplicar los conceptos básicos del marketing a las organizaciones.(*)	CG1 CG5 CE6 CE14 CT3
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	
(*)	

Contidos

Tema	
(*)Tema 1. Introducción e contido do marketing	(*)1.1. Definición y concepto de marketing 1.2. El enfoque del cliente y la gestión de su lealtad 1.3 Marketing en áreas especiales
(*)Tema 2. A planificación de marketing (introducción)	(*)6.1. El plan estratégico de marketing 6.2. Las estrategias de marketing
(*)Tema 3. Análise do mercado e dos consumidores	(*)2.1. Definición del concepto de mercado 2.2. Mercado potencial 2.3. Cuota de mercado potencial y cuota de participación
(*)Tema 5. La segmentación de mercados	(*)5.1. La segmentación 5.2. Proceso y estrategias de segmentación

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	15	30
Titoría en grupo	5	10	15
Probas de tipo test	2	43	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	SESIÓN MAGISTRAL PARTICIPATIVA: Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Requírese a participación activa do alumnado no aula a través de exposicións e debates. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo profesor e que se consulte a bibliografía recomendada para completar a información co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas cuestións e preguntas suscitadas ao longo da clase. En ningún caso as transparencias entregadas polo profesor constitúen material suficiente sobre o contido da asignatura. .
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que realízanse problemas, exercicios e exposicións relacionados coa materia.
Titoría en grupo	Tempo dedicado polo profesor a atención e orientación colectiva dos estudantes

Atención personalizada

	Descrición
Probas de tipo test	Tempo dedicado polo profesor á atención personalizada do estudante

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Pode ser obxecto de avaliación calquera actividade realizada na aula.	10	CE6 CE14
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliarase a capacidade do alumno para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos e a comunicación oral e escrita	30	CG1 CG5 CE6 CE14 CT3
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha/s resposta/s entre un número limitado de posibilidades. As respostas erróneas penalízan.	60	CG1 CE6 CE14 CT3

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Los alumnos de evaluación continua para superar la asignatura tienen que cumplir dos condiciones: (1) obtener una puntuación mínima de 5 puntos en el conjunto de las pruebas a evaluar y (2) obtener como mínimo 2 puntos sobre 6 en la

prueba tipo test. La puntuación obtenida por la participación así como la realización y entrega de todas aquellas tareas establecidas por el profesor (casos, ejercicios, supuestos, exposiciones, memorias, ...), se mantiene en la convocatorias de mayo y julio del curso académico en vigor pero NO se guardará para cursos sucesivos. Los alumnos que no puedan seguir la evaluación continua serán examinados mediante una prueba escrita valorada sobre 10 puntos, que no necesariamente coincidirá con la del resto de los alumnos. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en e calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Lopez, MJ, Marketing estrategoico, 2013, Prentice Hall-Pearson

- Philip Kotler y Gary Armstrong, Principios de Marketing, 2008, Prentice Hall
- Philip Kotler y Gary Armstrong, Direccion de marketinh, 2008, Prentice Hall

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dirección comercial II/O04G020V01502

Investigación comercial/O04G020V01701

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Outros comentarios

(*)Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Macroeconomía**

Materia	Macroeconomía			
Código	O04G020V01404			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Idioma				
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Vázquez Mazaira, Rubén			
Profesorado	Pereira Lorenzo, Nemesio Vázquez Barquero, José Ángel			
Correo-e	rmazaira@yahoo.es			

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Políticas económicas**

Materia	Políticas económicas			
Código	004G020V01405			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Chamorro Rivas, José María			
Profesorado	Chamorro Rivas, José María Molina Abrales, Antonio			
Correo-e	chamorro@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta asignatura proporciona a los alumnos una visión de las principales políticas económicas de corto plazo aplicadas en los últimos años. Para ello se estudian los principales objetivos de estabilización coyuntural, las características de las herramientas monetarias, fiscales, comerciales, cambiarias y las principales políticas sectoriales.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía	- saber
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer - Saber estar / ser
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- saber facer
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Posuír e comprender coñecementos acerca de: As institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de como funciona a economía

CG1
CG2
CG5
CG8
CG9
CG13
CG14
CE2
CE12
CE13
CE16
CT1
CT5

Solucionar de maneira efectiva problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais

CG1
CG2
CG5
CG8
CG9
CG13
CG14
CE2
CE12
CE13
CE14
CT1
CT5

Mobilidade e adaptabilidade a contornas e situacións diferentes

CG1
CG2
CG5
CG8
CG9
CG13
CG14
CE2
CE12
CE13
CE14
CE16
CT1
CT5

Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións

CG1
CG2
CG5
CG8
CG9
CG13
CG14
CE2
CE12
CE13
CE14
CE16
CT1
CT5

Contidos

Tema	
A Política económica	Introdución: conceptos clave. Obxectivos da política económica.
Política monetaria	Institucións. Oferta e demanda de diñeiro. Instrumentos de política monetaria e mecanismos de transmisión. Experiencias de política monetaria.
Política orzamentaria	Bases teóricas. Políticas de ingreso e gasto público.
Política económica exterior	O equilibrio externo. Instrumentos cambiarios e comerciais. A política económica nunha economía aberta.
Políticas microeconómicas	Política de I+D+i. Política de competencia.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Titoría en grupo	5	5	10
Sesión maxistral	30	60	90
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc.).
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
	Descrición
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para o desenvolvemento das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Prácticas de laboratorio	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para o desenvolvemento das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	A efectos prácticos, non se establece distinción ente prácticas de laboratorio e tutorías en grupo. Para a valoración teranse en conta as actividades realizadas, como son: desenvolvemento de temas mediante o uso de material bibliográfico e estatístico, participación activa no desenvolvemento da materia, resolución de exercicios, cuestionarios, etc.	20	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14 CE12 CE13 CE16 CT1 CT5
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exames escritos e/ou orais. Esíxese un nivel mínimo de coñecementos para superar a materia.	80	CG1 CG5 CG13 CG14 CE2 CE12 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

La cualificación obtenida en las prácticas se mantendrá hasta la segunda convocatoria.

Las fechas y horarios das pruebas de avaliación de las diferentes convocatorias son las especificadas en el calendario de pruebas de avaliación aprobado por la Xunta de Centro para el curso 2015-2016.

En el caso de conflicto o disparidad entre las fechas de los exámenes prevalecerán las señaladas en la página web de la FCETOU.

Bibliografía. Fuentes de información

Cuadrado Roura, J. R. (dir), Política económica. Elaboración, objetivos e instrumentos. 4ª edición, McGraw Hill, 2010

Fernández Díaz, A., Parejo Gámir, J. A., Rodríguez Sáiz, L., Política Económica. 4ª edición, McGraw Hill, 2011

Blanchard, O., Dell'Aricecia G., Mauro P., Rethinking Macroeconomic Policy, IMF Staff Position Note, 2011

García Reche, Andrés (coord), Política Económica Sectorial y Estructural, Tirant lo Blanch, 2003

Krugman, P., Obstfeld, M., Economía internacional : teoría y política, Pearson Educación, 2006

Mankiw, N. Gregory, Macroeconomía, Antoni Bosch, 2009

Motta, M. , Competition Policy: Theory and Practice, Cambridge, 2004

Cuervo A., Rodríguez L., Calvo A., Parejo, A. , Manual del sistema financiero español. 24ª edición, Ariel. Economía y Empresa, 2012

Scheller, H., El BCE: historia, misión y funciones, BCE, 2006

Banco Central Europeo, <http://www.ecb.int>, ,

Banco de España, <http://www.bde.es>, ,

Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>, ,

Instituto Nacional de Estadística, <http://www.ine.es>, ,

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Macroeconomía/O04G020V01404

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía: Economía española e mundial/O04G020V01201

Economía: Microeconomía/O04G020V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS**Decisiones de financiamento**

Materia	Decisiones de financiamento			
Código	004G020V01501			
Titulacion	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes			
Profesorado	Mareque Álvarez-Santullano, María Mercedes Villanueva Villar, Mónica			
Correo-e	chedesmareque@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Interpretación e toma de decisións de financiamento en todas as posibles modalidades: *autofinanciación e financiamento externo. Análise do sistema financeiro. Estimación do custo das diferentes alternativas			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber facer
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía	- saber
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber facer
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	- saber facer
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser

CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Descibir as alternativas financeiras existentes	CG1 CG5 CG8 CG14 CE6 CE7 CE12 CE15 CT3
Determinar as distintas fontes financeiras existentes no sistema financeiro	CG3 CG4 CG9 CG14 CE1 CE6 CE9 CE11 CT3
Estimar o custo das fontes financeiras	CG1 CG3 CG10 CG13 CG14 CE8 CE9 CE11 CE12 CE15 CT4
Tomar decisións en función dos resultados das distintas alternativas financeiras	CG1 CG2 CE7 CE8 CE9 CT3 CT4 CT5
Asesorar sobre decisións sobre investimento e financiamento	CG2 CG4 CG5 CG8 CG10 CG14 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CT3 CT4 CT5
Coñecer a estrutura do sistema financeiro español	CG14 CE2

Contidos

Tema
As alternativas financeiras da empresa
O financiamento no sistema financeiro
O custo das distintas fontes de financiamento

O custo medio do financiamento da empresa

A toma de decisións de financiamento

As decisións de investimento e financiamento

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	28.5	42.5	71
Resolución de problemas e/ou exercicios	13	18	31
Titoría en grupo	5	25	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12
Outras	1.5	4.5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente.
Titoría en grupo	*Tutorización e exposición da realización de forma autónoma ou en grupos de exercicios propostos nas sesións.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aprendizaxe *colaborativo entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.
Titoría en grupo	Aprendizaxe *colaborativo entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Titoría en grupo	Avaliación da exposición da realización de forma autónoma ou en grupos, de exercicios propostos nas sesións.	10	CG1 CG2 CG3 CG5 CG9 CG10 CG13 CG14 CE7 CE8 CE9 CE12

Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións. Poderase esixir un nivel mínimo obrigatorio para superala.	60	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG13 CG14 CE6 CE8 CE10 CE11 CE12 CE15 CT3 CT4 CT5
Outras	Resolución de probas presenciais sobre coñecementos expostos na aula	30	CG1 CG13 CG14 CE1 CE2 CE6 CE7 CE15

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Avaliación continua, composta polo conxunto das 2 probas seguintes:

1.- Probas descritas obxecto de cualificación que configurarán o 40% da nota. Para a segunda convocatoria, de presentarse, manterase a cualificación obtida nestas probas.

2.- Exame escrito, que configura o 60% restante da nota. Este celebrarase ao final do cuadrimestre. Poderase esixir un nivel mínimo *obrigatorio para superala. A cualificación do alumno que non supere os mínimos contemplados, no seu caso, na proba será de suspenso.

Segunda convocatoria: proba global sobre os coñecementos de todos os contidos da materia, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións. A nota que será tida en conta para a nota final será a desta última proba. Poderase esixir un nivel mínimo obrigatorio para superala. A cualificación do alumno que non supere os mínimos contemplados na proba será de suspenso.

Bibliografía. Fontes de información

Pisón Fernández, Irene, Dirección y gestión financiera de la empresa, Pirámide, 2001, Madrid

Suárez Suárez, Andrés-Santiago, Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa , Pirámide, 2014, Madrid

López Lubián, Francisco; García Estévez, Pablo, Finanzas en el mundo corporativo. Un enfoque práctico., Mc Graw Hill, 2005, Madrid

Jiménez Caballero, J.L. Pérez López, C. y De la Torre Gallegos, A, Dirección financiera de la empresa. Teoría y práctica, Pirámide, 2011, Madrid

Menéndez Alonso, Eduardo J., Problemas y prácticas sobre mercados financieros, Diez de Santos, 2004, Madrid

Fernández Fernández, Loreto (coord.), La práctica de finanzas de empresa, Delta Publicaciones, 2007, Madrid

Cuervo, Álvaro; Rodríguez, Luis; Calvo, Antonio; Parejo, José Antonio, Manuel del Sistema Financiero Español, Ariel, 2014, Barcelona

(*)

*Páxinas *webs recomendadas:

*www.*bolsamadrid.es

*www.*bolsasymercados.es

*www.*aebanca.es

*www.*ceca.es
*www.*unacc.es
*www.*tesoro.es

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Valoración de activos/O04G020V01604

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Decisións de investimento/O04G020V01402

Outros comentarios

-Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concíbe flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

-As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

-No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

-As especificidades da materia serán desenvolvidas na plataforma FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección comercial II				
Materia	Dirección comercial II			
Código	004G020V01502			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Campo, María Lorena			
Profesorado	Pita Castelo, Jose Rodríguez Campo, María Lorena			
Correo-e	lorenarcampo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Dirección Comercial II ten coma finalidade continuar co desenrolo dos conceptos básicos de marketing vistos en Dirección Comercial I, neste caso, enfocándonos na parte máis operativa do marketing, e decidir, na toma de decisións.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber - saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir coñecementos e dominio das ferramentas do programa de marketing da empresa	CG1 CG5 CG13
Aplicar e por en funcionamento estratexias comerciais de produto, tanto individualmente coma en grupo	CG1 CG5 CG9 CG13 CE14
Aplicar e por en funcionamento estratexias comerciais de precio, tanto individualmente coma en grupo	CG1 CG5 CG9 CG13 CE14
Aplicar e por en funcionamento estratexias comerciais de distribución, tanto individualmente coma en grupo	CG1 CG5 CG9 CG13 CE14
Aplicar e por en funcionamento estratexias comerciais de comunicación, tanto individualmente coma en grupo	CG1 CG5 CG9 CG13 CE14

Contidos

Tema	
La propuesta de valor de la empresa y su tangibilización en el marketing mix	El valor de la empresa El marketing mix
La definición de la oferta: política de producto y precio	Producto Precio
Diferenciación de la empresa en el mercado: políticas de distribución y comunicación	Comunicación Distribución

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Estudo de casos/análises de situacións	15	10	25
Presentacións/exposicións	1	1	2
Traballos tutelados	5	15	20
Probas de resposta curta	2	41	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición, por parte do profesor, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo bases teóricas ou/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo, etc., e penetrarse en procedementos alternativos de solución.
Presentacións/exposicións	Presentación e exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudantes, dun tema sobre os contidos da materia e/ou dos resultados dun traballo, un caso, un proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, resumos de lecturas, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura de información, lectura e manexo de bibliografía.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	Darase atención personalizada para a realización dos traballos tutelados

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Realizarase 2 casos prácticos	20	CG1 CG5 CG9 CE14
Traballos tutelados	En GPs	10	CG1 CG5 CG13 CE14
Presentacións/exposicións	Realizarase 1 debate	10	CG1 CG5 CG9 CE14
Probas de resposta curta	Nas datas de exame	60	CG1 CG5 CG13 CE14

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para aprobar a materia requírese superar, indistintamente, cada unha das dúas partes: teórica (a través do exame final), ou práctica (a través da avaliación continua mediante os casos prácticos ou a través do exame final). É dicir, esíxese un mínimo do 50% en cada unha das partes para poder facer media coa outra parte. A puntuación obtida pola participación así como a realización e entrega de todas aquelas tarefas establecidas polo profesor (casos, exercicios, supostos, exposicións, memorias, ...), mantense nas convocatorias de Xuño e Xullo pero NON se gardará para cursos sucesivos.

Aqueles alumnos que non cumpran os requisitos esixidos de participación e/ou asistencia á materia así como de entregas de tarefas propostas e, por tanto, non superen a materia terán dereito a un exame, que non necesariamente coincidirá co exame do resto dos alumnos. Os alumnos que opten por seguir a avaliación NON continua serán examinados mediante unha proba escrita valorada sobre 10 puntos, que non necesariamente coincidirá co resto dos alumnos. Neste caso, os alumnos deben indicar expresamente o seu desexo de non seguir a avaliación continua a principio de curso (durante o mes de setembro).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-16.

Condutas inadecuadas, contrarias e prexudiciais á convivencia e á súa corrección, poderán ser sancionadas coa perda do dereito á avaliación continua por parte do estudante responsable.

Bibliografía. Fontes de información

Philip Kotler y Gary Armstrong, Principios de Marketing, 2008, Prentice Hall

Kotler, et al., Dirección de Marketing, 2006, Prentice Hall

Kotler, P.; Armstrong, G., Fundamentos de Marketing, 2008, Prentice Hall

Kotler, et al., Principles of Marketing, 2013, Prentice Hall

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección estratéxica**

Materia	Dirección estratéxica			
Código	004G020V01503			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma	Castelán Inglés			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Profesorado	Rodríguez López, Nuria Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Correo-e	drtoubes@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo fundamental da Dirección Estratéxica é a descrición do proceso estratéxico nas empresas, tanto de análise como de deseño e implantación estratéxica. Capacitarase ao alumno para identificar e analizar os factores relevantes con vistas ao establecemento de estratexias en empresas e institucións que lles permitan ser competitivos no mercado. O alumno deberá ser capaz de deseñar un plan estratéxico adecuado para responder aos retos da contorna e cumprir os obxectivos da empresa.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer - Saber estar / ser
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer - Saber estar / ser
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- Saber estar / ser
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar os valores, recursos e capacidades da empresa que permitan a creación de ventaxas sostibles	CG1 CG14 CE1 CE3 CE5
Analizar as oportunidades e ameazas que prantexa o entorno externo para a toma de decisións nun sector específico	CG1 CE5 CE11 CE12 CE13
Formular as estratexias competitivas máis adecuadas para responder ós retos do entorno no ámbito dunha empresa e tendo en conta a Responsabilidade social corporativa	CE3 CE11 CT4 CT5
Describir as estratexias de desenvolvemento dunha empresa e os métodos empregados	CG1 CG13 CG14 CE11
Integrar os diferentes enfoques da teoría e as distintas visións personáis dun equipo de traballo na realización dun proxecto común	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CE5 CE13 CT1 CT2 CT3
Os estudantes serán capaces de diseñar nun equipo de traballo a estratexia competitiva e corporativa dunha empresa concreta	CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CE1 CE11 CE12 CT1 CT5

Contidos	
Tema	
1. Fundamentos de Dirección estratéxica	(*1. Conceptos básicos de la Dirección estratégica 2. La creación de valor 3. La responsabilidad social corporativa 4. Misión y objetivos empresariales
2. A contorna xeral da empresa	(*1. Análisis del entorno general 2. Técnicas de análisis del entorno general
3. Contorna específica da empresa	(*1. El entorno competitivo 2. Modelo de las 5 fuerzas 3. Grupos estratégicos
4. A contorna interna da empresa	(*1. Técnicas para el diagnóstico 2. Análisis de recursos y capacidades
5. Estratexias e vantaxes competitivas	(*1. Ventajas competitivas genéricas 2. Creación de la ventaja competitiva 3. Mantenimiento de la ventaja competitiva
6. Estratexias corporativas: Direccións e métodos de desenvolvemento	(*1. Estrategias de expansión 2. Estrategias de diversificación 3. Métodos de desarrollo
7. A implementación da estratexia	(*1. Evaluación y cambio organizativo 2. Cultura organizativa 3. Planificación y control

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	18	25.2	43.2
Estudo de casos/análises de situacións	19.5	27.3	46.8
Proxectos	9	27	36
Traballos e proxectos	2	8	10
Outras	2	8	10
Estudo de casos/análise de situacións	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia, conceptos teóricos, casos de análises, etc. O feito de non asistir non contará negativamente na avaliación do alumno, pero a asistencia a clases se será tida en conta positivamente na súa avaliación.
Estudo de casos/análises de situacións	Presentación de casos reais para a súa análise e discusión en clase
Proxectos	Presentacións públicas dos traballos realizados e casos analizados. O alumno será avaliado de competencias como a súa capacidade de análise e síntese, de comunicación oral ou de argumentación e xustificación das decisións tomadas.

Atención personalizada	
	Descrición
Sesión maxistral	O profesor estará a disposición dos alumnos para orientar, atender e resolver dúbidas no proceso de adquisición das competencias na materia.
Estudo de casos/análises de situacións	O profesor estará a disposición dos alumnos para orientar, atender e resolver dúbidas no proceso de adquisición das competencias na materia.
Proxectos	O profesor estará a disposición dos alumnos para orientar, atender e resolver dúbidas no proceso de adquisición das competencias na materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos e proxectos	Realización en prazo de exercicios, actividades e proxectos.	30	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG14 CE11 CE12 CE13 CT2 CT3 CT4 CT5

Outras	Proba para avaliar os coñecementos adquiridos polo alumno sobre a materia.	60	CG1 CG5 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE12 CT1
Estudo de casos/análise de situacións	Estudo, debate e participación na resolución de supostos reais ou ficticios de formulacións estratéxicas por parte de empresas.	10	CG1 CG2 CG9 CG10 CG14 CE11 CE12 CE13

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A avaliación será continua o longo do semestre. Para superar a materia, en cada parte avaliada o alumno deberá alcanzar como mínimo un 5.

A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias ás que dá dereito a matrícula de cada curso académico.

Para optar á avaliación continua é necesaria a asistencia polo menos ao 80% das clases, a entrega en prazo das prácticas e a realización de probas parciais.

O alumnado non suxeito á avaliación continua: para superar a asignatura deberán ter superadas tanto as prácticas (mediante entregas en prazo non presenciais) como unha proba adicional nos exames das convocatorias oficiáis.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016 son o 19/01/2016 e o 22/06/2016. No caso de conflito entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

As especificacións detalladas desta guía docente publicaranse na plataforma virtual da materia en Faitic

Bibliografía. Fontes de información

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A, La dirección estratéxica en la empresa. Teoría y aplicaciones, Civitas, 2007

Johnson, G., Scholes, K. y Whittington, R., Fundamentos de Estrategia, Pearson, 2010

Navas & Guerras, Fundamentals of Strategic management, Civitas, 2013

Ventura Victoria, J., Análisis estratéxico de la empresa, Paraninfo, 2008

David, F.R, Administración Estratéxica, Pearson, 2013

Garrido Buj, S., Dirección Estratéxica, McGraw-Hill, 2006

Bibliografía complementaria

- Dess, G.G. And Lumpkin, G.T.; *Strategic direction*, McGraw-Hill, 2003.

- Harrison, J.S. And Jhon, C.H.,St.; *Foundations of the strategic direction*, Thomson, 2ª edition, 2002.

- Hill, C. And Jones, G.; *Strategic administration. An integrated approach*, McGraw-Hill, 6ª edition, 2005, Madrid.

- Porter, M. ; *Competitive advantage : creating and sustaining Upper performance*, The Free Press corp., 1998

- Ribeiro et al.; *Cases of Strategic Direction*. Pearson Education, Madrid, 2012

- Thompson, Strickland & Gamble. *Administración Estraégica*. McGraw-Hill, 2008.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dirección estratéxica internacional/O04G020V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir.

Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo. A comunicación realizarase a través de Faitic

DATOS IDENTIFICATIVOS**Réxime fiscal da empresa I**

Materia	Réxime fiscal da empresa I			
Código	004G020V01504			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Vaquero García, Alberto			
Profesorado	Lago Peñas, Santiago Vaquero García, Alberto			
Correo-e	vaquero@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	RFE é unha asignatura que ten como obxectivo introducir ós alumnos no campo da fiscalidade aplicada. En particular, desenvólvense dous dos impostos máis importantes: o IRPF e o Imposto de Sociedades.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer - Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer - Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber - saber facer
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber - saber facer
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade nas decisións económicas	CB2 CG13 CE4 CT1
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente	CG1 CG3 CG10 CE16

Entender os efectos da tributación sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades económicas e alteracións patrimoniais.	CB2 CG1 CG10 CE4 CE8
Potenciar a capacidade de traballar en equipo buscando atopar as mellores solucións tributarias	CG9 CG13 CT1
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso	CG1 CG5 CG10 CE8

Contidos

Tema	
Parte I: Introducción ó Sistema Fiscal Tema 1: Obxectivos e metodoloxía da materia	Obxectivos básicos. A organización da materia. O método de traballo e a súa avaliación.
Tema 2: Caracterización do Sistema Fiscal Español e bases para a fiscalidade persoal e empresarial	O papel dos Impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. Características básicas das principais figuras tributarias.
Parte II: O Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas. Tema 3: Introducción ó IRPF	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rentas suxeitas e exentas, período impositivo.
Tema 4: Rentas das Persoas Físicas	Rendimentos do Traballo, Rendimentos do Capital, Gañancias e Perdas Patrimoniais
Tema 5: Rentas de Empresarios e Profesionais individuais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva.
Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rentas. Mínimo Persoal e Familiar. Cuota Integra e Deduccións.
Parte III: O Imposto sobre Sociedades. Tema 7: Introducción ó IS.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte, Resultado Contable e Base Imponible. Período impositivo. Imputación temporal de ingresos e gastos.
Tema 8: Operacións determinantes da Base Imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais
Tema 9: Liquidación do IS	Proceso liquidatorio. Cuota Integra. Deduccións

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	0.5	0	0.5
Sesión maxistral	22	22	44
Estudo de casos/análises de situacións	17.5	17.5	35
Prácticas en aulas de informática	5	5	10
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Outras	2.5	12	14.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	16	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Sesión maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións máis relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Estudo de casos/análises de situacións	Realizaranse sesións prácticas que terán lugar en aulas-seminario.
Prácticas en aulas de informática	As sesións prácticas en aula informática faránse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Tema.

Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abrírase un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados.
-------------------------------------	--

Atención personalizada

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.
Prácticas en aulas de informática	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.	10	CB2 CG1 CG3 CG9 CE8 CE16 CT1
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliaráse e puntuarás a resolución dos casos propostos despois de cada sesión maxistral. Este apartado de traballo persoal puntuarás sobre un máximo global de 2 puntos.	20	CB2 CG10 CE8
Outras	Rematada a docencia presencial, o alumno deberá realizar unha proba escrita que consistirá na resolución de casos prácticos de liquidación do IRPF e do Imposto de Sociedades. O alumno deberá resolver de xeito individualizado dos casos propostos xustificando as decisións adoptadas. Esta proba escrita final avaliarás cunha puntuación máxima de 10 puntos	0	CB2 CG1 CG5 CG13 CE4 CE8

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Ó remate das partes II e III do programa da materia, en dúas das sesións prácticas presenciais, propórase un caso que o alumno deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos ata ese momento.	70	CB2 CG1 CG5 CG10 CE4 CE8
	A proba relativa do IRPF puntuarase con un máximo de 4 puntos e a relativa ó IS cun máximo de 3 puntos		

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Convocatoria ordinaria

Nesta asignatura realizarase unha avaliación continua do traballo realizado polo alumno. Para supera-la asignatura por avaliación continua deben cumprirse dúas condicións: 1. Acadar alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba IRPF, proba IS). 2. Obter alomenos 5 puntos na suma das dúas metodoloxías de avaliación propostas (probas test e probas IRPF e IS). A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas suporá que o alumno deixa de ser avaliado en avaliación continua. Tamén deixará de ser avaliado se non acada alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba IRPF, proba IS). A nota final por avaliación continua será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento. Aqueles alumnos que non teñan superado a materia por avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota, e a calificación obtida substituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota será a obtida en avaliación continua.

Convocatoria extraordinaria

A convocatoria extraordinaria consistirá nun examen final. Este examen valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

- Selección de lexislación relativa ó IRPF e ó Imposto de Sociedades.
- Esquemas básicos e supostos prácticos. Á Plataforma Tema.
- Manuel Practico Renta. Axencia Tributaria. Edición actualizada.
- Manual Práctico Sociedades. Axencia Tributaria. Edición actualizada.
- Gabinete xurídico do Centro de Estudos Financeiros: "Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas. Casos Prácticos" Madrid: editorial CEF (edición actualizada).
- Gabinete xurídico do Centro de Estudos Financeiros "Impuesto sobre Sociedades. Casos Prácticos" Madrid: editorial CEF (edición actualizada).
- Moreno Moreno, Mª Carmen e Paredes Gómez, Raquel: "Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios resueltos" .Madrid: editorial Cívitas (edición actualizada).
- Albi Ibáñez, Emilio: "Sistema Fiscal Español. Volumen 1" Barcelona: editorial Ariel (edición actualizada).

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- Díaz Arias, José Manuel "Ley comentada del Impuesto sobre Sociedades. Concordada, jurisprudencia, consultas tributarias y doctrina" Barcelona: editorial Deusto (edición actualizada).
- Pla Vall, Ángeles e Salvador Cifre, Concha "Impuesto sobre Sociedades. Régimen General y empresas de reducida dimensión" .Valencia: editorial Tirant lo Blanch (edición actualizada).
- "Memento Práctico Fiscal" Madrid: ediciones Francis Lefebvre (edición actualizada).

ENLACES DE INTERNET DE INTERESE

- Agencia Tributaria: www.aeat.es
 - Instituto de Estudios Fiscales: www.ief.es
 - Instituto Nacional de Estadística: www.ine.es
-

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Teoría da organización**

Materia	Teoría da organización			
Código	004G020V01505			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rivo López, Elena			
Profesorado	Reyes Santias, Francisco Rivo López, Elena Viudez Lomba, Coloma			
Correo-e	decano.eto@uvigo.es			
Web	http://faiatic.uvigo.es			
Descrición xeral	O alumno debe adquirir a través de esta materia coñecementos e competencias relativas a cómo funcionan as organizacións, cómo toman decisións, desenrollan estratexias, estruturase a sí mesmas para a consecución dos obxetivos, así como as relacións de poder que rodean e impregnan as organizacións e o modo en que as sociedades interactúan cas sus organizacións.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	- Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- Saber estar / ser
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber - saber facer
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber - saber facer
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecer os fundamentos da Teoría da organización para poder aplicalos na creación da estrutura organizativa da empresa	CG1 CG2 CG4 CG12 CG13 CG14 CT1 CT2 CT3 CT4
Analizar as oportunidades e ameazas que expón a contorna a nivel organizativo	CG9 CG12 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE6 CT2 CT3
Describir as principais estruturas organizativas, coñecendo as súas vantaxes e inconvenientes, así como o tipo de empresa que as utiliza	CG1 CG2 CG4 CG14 CT2 CT3
Formular as relacións entre goberno corporativo, control, influencia e cultura organizativa	CG1 CG2 CG4 CG5 CG14 CT2
Aplicar os procedementos de análises e coñecementos á resolución de problemas/cuestiones organizativas concretas	CG1 CG2 CE1 CE3 CE5 CT2
Identificar os diferentes enfoques da teoría e as distintas visións persoais dun equipo de traballo na realización dun proxecto común.	CG1 CG2 CG4 CG5 CG9 CG14 CE3 CT2

Contidos

Tema

CAPÍTULO I: FUNDAMENTOS DE TEORÍA DA ORGANIZACIÓN .

CAPÍTULO II: O CONTEXTO DAS ORGANIZACIÓNS .

CAPÍTULO III: ARQUITECTURA ORGANIZATIVA .

CAPÍTULO IV: COMPORTAMENTO, GOBERNO, CONTROL, INFLUENCIA E CULTURA ORGANIZATIVA .

CAPÍTULO V: DESENVOLVEMENTO ORGANIZACIONAL .

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	28	28	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	15	30
Presentacións/exposicións	2	4	6

Titoría en grupo	2.5	5	7.5
Probas de resposta curta	2	31	33
Traballos e proxectos	0.5	17	17.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do alumno tanto de maneira individual como en grupo baixo a proposta, orientación e supervisión do profesor.
Presentacións/exposicións	Presentación e exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Traballarase en grupo.
Titoría en grupo	Titorías en grupo reducido. Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).	15	CG1 CG2 CG4 CG5 CE1 CE3 CE5 CE6 CT1 CT2 CT3 CT4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba obxecto de avaliación continua. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesor sobre a materia. Avaliarase a participación do alumno e a comprensión da materia.	20	CG1 CG12 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE6 CT1

Probas de resposta curta	Proba para avaliar os coñecementos adquiridos polo alumno sobre a materia. A resposta debe ser breve.	50	CG1 CG2 CG12 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE6 CT1 CT3
Traballos e proxectos	Realización por parte do alumno dun traballo escrito sobre un tema concreto.	15	CG1 CG2 CG4 CG5 CE1 CE3 CE5 CE6 CT1 CT2 CT3 CT4

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Argyris, C., On organizational learnig, 1994, MA: Blackwell Publishers

Hodge, B.J., et al, Teoría de la organización, un enfoque estratégico, 1998, Prentice-Hall, Madrid

Trátase de bibliografía básica sobre teoría e casos da materia.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Análise contable**

Materia	Análise contable			
Código	004G020V01601			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	García Llorens, Luís Vicente			
Profesorado	García Llorens, Luís Vicente Sánchez Fernández, Patricio			
Correo-e	llorens@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)Análisis de la información financiera de las sociedades mercantiles a través de sus cuentas anuales			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- Saber estar / ser
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Nova	CG2 CG3 CG4 CG5 CE4 CE6 CT1 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
1. El Análisis Financiero	1. El Análisis Financiero Introducción La Información Económico-Financiera Fundamentos Objetivos

2. Los Estados Financieros	2. Los Estados Financieros Balance Resultados Estado de Cambios en el Patrimonio Estado de Flujos de Tesorería Memoria
3. Consolidación de Estados Financieros	3. Consolidación de Estados Financieros Introducción El Control Societario Los Procedimientos de Consolidación
4. La Opinión de Auditoría	4. La Opinión de Auditoría Introducción Las Normas de Auditoría El Informe de Auditoría
5. El Análisis Económico-Financiero	5. El Análisis Económico-Financiero Introducción Instrumentos y Técnicas del Análisis Detección de Prácticas de Distorsión de la Información Financiera Cálculo y Evaluación de la Rentabilidad Cálculo y Evaluación del Riesgo Predicción de la Insolvencia Empresarial y la Calificación de Títulos La Calificación de Títulos
6. Los Mercados de Capitales: Información,	6. Los Mercados de Capitales: Información, Gobierno y Responsabilidad Corporativa Introducción La Eficiencia de los Mercados Financieros La incidencia de la información financiera en los Mercados Financieros El Gobierno Corporativo La Responsabilidad Corporativa

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	45	87	132
Resolución de problemas e/ou exercicios	22.5	45	67.5
Titoría en grupo	7.5	15	22.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición no aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente puesto a disposición dos alumnos en plataforma y bibliografía indicada.
Resolución de problemas e/ou exercicios	*Proposta de *exercicios prácticos en grupo de laboratorio reducido como complemento da explicación teórica d'as *contidos da materia. Resolución *conxunta *cos *alumnos y atención personalizada *do docente. Resolución de *dúvidas *aos alumnos e consideración, *cando *cumpra, de ferramentas informáticas.
Titoría en grupo	(*Aprendizaxe a partir do material e tarefas propostos aos alumnos, supervisando a súa aprendizaxe autónoma en grupos de laboratorio e *tutorías *personalizadas. *Comprobación de avances co docente.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Aprendizaxe a partir do material e tarefas propostos aos alumnos, supervisando a súa aprendizaxe autónoma en grupos de laboratorio e tutorías personalizadas. Comprobación de avances co docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
--	------------	--------------------------------------

Titoría en grupo	Evidencias de aprendizaxe a través dun conxunto de actividades propostas ao alumno para consolidar o seu proceso de aprendizaxe durante o curso académico e avaliadas en grupo reducido con carácter voluntario. Avaliación de habilidades de traballo en grupo e adaptación a contornas de traballo con especial énfasis no comportamento social	30	CG3 CG4 CG5 CT1 CT3
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuatrimestre, sobre a adquisición de competencias da materia. Esíxese un nivel mínimo obrigatorio para superar a convocatoria	70	CG2 CE6 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

La nota obtenida obtenida en la parte presencial tendrá vigencia para las convocatorias a las que de la derecho cada curso académico

las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las especificadas en el calendario de pruebas de evaluación aprobado por la Junta de Centro para el curso 2013-2014

Bibliografía. Fontes de información

Crespo Miguel Angel, Información Financiera y análisis de estados financieros, 3ª Edición, Torculo, 2013

Bergevin, P, Financial Statement Analysis, , Prentice Hall, 2001

Rees, B, Financial Analysis, , Prentice Hall, 1990

Resvine, Collins and Johnson, Financial Reporting and Analysis, 3ª Edición, Prentice Hall, 2005

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Contabilidade de custos/O04G020V01602

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Contabilidade financeira avanzada/O04G020V01926

DATOS IDENTIFICATIVOS**Contabilidade de custos**

Materia	Contabilidade de custos			
Código	004G020V01602			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	2c
Idioma	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Profesorado	González Sánchez, María Beatriz López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Correo-e	elvaleiras@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxecto básico o tratamento da información para a valoración das existencias, a planificación e o control da actividade das organizacións e a información contable para o proceso de toma de decisións. A materia está orientada basicamente sobre empresas industriais, no seu ámbito interno, con el análise do proceso produtivo da empresa.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber facer
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber facer

CE15 Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión - saber facer sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética

CE16 Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar as características dos ámbitos interno e externo da empresa, así como dos modelos contables relacionados cos mesmos.	CG1 CG2 CG8 CE1 CE3 CE5 CE6 CE10 CE13 CE14 CE15 CE16
Recoñecer aos usuarios da información e as súas particulares necesidades informativas.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CE1 CE3 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16
Aplicar modelos contables de custos sobre a base da realidade empresarial a analizar.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE12 CE13 CE14

Aplicar técnicas orzamentarias para a planificación da actividade da empresa

CG1
CG2
CG3
CG5
CG8
CE1
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16

Construír un sistema de información para a toma de decisións.

CG1
CG2
CG3
CG5
CG6
CG8
CE1
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16

Contidos

Tema	
1. Introducción ao custo. Conceptos básicos	-
2. O comportamento dos custos	-
3. O custo dos materiais	-
4. O custo de persoal	-
5. Os custos indirectos de produción	-
6. O custo de oportunidade dos recursos financeiros. Os custos do período	-
7. A produción múltiple: Produción común e produción conxunta	-
8. Os custos por ordes de traballo ou pedido	-
9. Os custos por procesos	-
10. Sistema de custos baseado nas actividades (ABC)	-
11. O sistema de custos variables	-
12. Os custos predeterminados. Orzamentos e estándares	-
13. Toma de decisións	-

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	37	60	97

Resolución de problemas e/ou exercicios	38	66	104
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na aula, por parte do docente, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicios teórico prácticos a resolver polo alumno

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Evidencias da aprendizaxe teórica a través da realización dalgunhas actividades na aula.	15	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16

Resolución de problemas e/ou exercicios	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	30	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias. Esíxese un nivel mínimo en teoría e en práctica da devandita proba para superar a convocatoria.	55	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG8 CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A descrición desta guía está pensada para a modalidade presencial. A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias que dá dereito a matrícula de cada curso académico.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas non calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Condutas inadecuadas ou pouco respetuosas para a convivencia na aula afectarán á valoración final.

Bibliografía. Fontes de información

DRURY, COLIN , Management and Cost Accounting, ,

RIPOLL, V. y otros , Casos prácticos resueltos de Contabilidad de Costes, ,
HORNGREN, CH.; FOSTER, G.; DATAR, S., Cost Accounting: a managerial emphasis, ,
Mallo, C.; Kaplan, R.; Meljem, S; Giménez, C., Contabilidad de Costos y Estratégica de Gestión, , Prentice Hall
Fullana Belda, C.; Paredes Ortega, J.L., Manual de Contabilidad de costes, , Delta
Azparren Pérez, M.R., Manual de contabilidad de costes, , Universidad pública de Navarra
Alvarez-Dardet Espejo, M.C.; Gutiérrez Alonso, F., Contabilidad de gestión. Cálculo de costes, , Pirámide
AECA, Principios de Contabilidad de Gestión, , AECA
Blanco Dopico, M. I., Contabilidad de Costes. Análisis y Control, , Pirámide
Mallo, C.; Rocafort, A., Contabilidad de Dirección para la toma de decisiones. Contabilidad de gestión y de costes, , Profit

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Auditoría/O04G020V01901

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección estratéxica internacional**

Materia	Dirección estratéxica internacional			
Código	004G020V01603			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Carlos Villamarín, Pablo de			
Profesorado	Carlos Villamarín, Pablo de Lampón Caride, Jesús Fernando			
Correo-e	pdecarlo@uvigo.es			
Web	http://faiitc.uvigo.es/			
Descrición xeral	O proceso acelerado de globalización do sistema económico mundial está a orixinar importantes consecuencias para a actividade das empresas, que ven obrigadas, cada vez máis, a actuar nos mercados internacionais. Por iso, é preciso estudar e coñecer os factores que conducen á globalización dos negocios e, sobre todo, as estratexias máis adecuadas para facer fronte a esta nova realidade. Entender e elixir a estratexia de entrada nos mercados exteriores, coñecer a localización das actividades da cadea de valor, comprender as estratexias de comercialización dos produtos ou servizos e analizar a xestión da distancia cultural entre países, son algúns dos obxectivos desta materia.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer - Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer - Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer - Saber estar / ser
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser

CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Interpretar as principais teorías do comercio internacional, desde as paradigmas clásicos ata os enfoques que tratan de explicar os fluxos do comercio internacional a partir das actividades que realizan as empresas.	CG1 CG13 CE5 CT1 CT5
Distinguir as principais causas da aceleración internacionalizadora das empresas iniciada no século XX.	CG1 CG2 CG13 CE1 CE3 CE5 CT1 CT5
Identificar algunhas da estrutura organizativas máis frecuentes no terreo dos negocios internacionais.	CG1 CG13 CE3 CT1 CT5
Distinguir os factores relevantes que afectan á estratexia competitiva das empresas nos mercados internacionais.	CG1 CG2 CG13 CE1 CE3 CE5 CE11 CT1 CT5
Avaliar as distintas alternativas de entrada nos mercados exteriores: exportacións, acordos de cooperación e investimento directo.	CG1 CG10 CE5 CE11 CT1 CT5
Sintetizar as peculiaridades específicas a ter en conta na dirección estratéxica dunha empresa multinacional.	CG1 CG10 CG13 CE1 CE3 CE5 CT1 CT5
Demostrar o manexo dos conceptos teóricos adecuados para resolver e interpretar determinados problemas relacionados coa dirección de empresas internacionalizadas.	CG1 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE11 CE12 CE13 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

Tema 1. Conceptos básicos do comercio internacional: razóns para a internacionalización	1.1. Introducción 1.2. Comercio e Sistema Internacional de Comercio 1.3. Teorías do Comercio Internacional 1.4. Causas da internacionalización da empresa
Tema 2. A estrutura da empresa ante o comercio exterior	2.1. Introducción 2.2. Estrutura organizativa e internacionalización
Tema 3. Competencia global: factores e estratexias	3.1. Introducción 3.2. Competencia global: factores de globalización 3.3. Alternativas estratéxicas para competir globalmente
Tema 4. Estratexias de entrada en mercados exteriores	4.1. Introducción 4.2. Selección do país de destino 4.3. Estratexias de entrada
Tema 5. A dirección das empresas multinacionais	5.1. Introducción 5.2. Concepto de empresa multinacional 5.3. A dirección da empresa multinacional

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Sesión maxistral	21.5	32.25	53.75
Estudo de casos/análises de situacións	21	21	42
Traballos de aula	4	12.5	16.5
Presentacións/exposicións	1	10	11
Probas de tipo test	1	13.75	14.75
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1.5	8.5	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto,...

Atención personalizada

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.
Traballos de aula	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.
Probas de tipo test	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto,...	20	CG1 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CE11 CE12 CE13 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	50	CG1 CG2 CG10 CG13 CE1 CE3 CE5 CE11 CT1 CT5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30	CG1 CG5 CG13 CG14 CE1 CE3 CE5 CT1 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Primeira oportunidade: o conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua na primeira oportunidade. É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) en cada proba para poder compensala e superar a materia.

O alumno que non siga o procedemento de avaliación continua deberá realizar un exame final, con parte teórica e parte práctica, que suporá o 100% da nota. É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) en cada parte para poder compensala e superar a materia.

Segunda oportunidade: os alumnos que non superen a materia na primeira oportunidade, teñen dúas opcións:- Realizar un exame con parte teórica e parte práctica, que suporá o 100% da nota. É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) en cada parte para poder compensala e superar a materia.- Conservar a nota obtida nas Presentacións/exposicións (20%) e nas Probas de resposta longa, de desenvolvemento (30%), sempre que sexan superiores a 3.5 (sobre 10), e realizar unicamente a Proba de tipo test (50%). É necesario alcanzar un mínimo de 3.5 (sobre 10) nesta proba para poder compensala e superar a materia.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

As diferenzas no método de avaliación que utilizan os centros da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo e a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo de Ourense obedecen á necesaria adaptación dos idénticos resultados de aprendizaxe propostos e competencias á diferente organización de clases docentes empregada por ambos os centros.

Bibliografía. Fontes de información

Guerras Martín, L.A. y Navas López, J.E., La dirección estratégica de la empresa: teoría y aplicaciones (4ª edición), Madrid: Thomson-Civitas, 2007

Guisado Tato, M., Estrategias de multinacionalización y políticas de empresa, Madrid: Pirámide, 2003

Guisado Tato, M., Internacionalización de la empresa: estrategias de entrada en los mercados extranjeros, Madrid: Pirámide, D.L., 2002

Hernández García, A., Internacionalización y competitividad en la economía española: factores relevantes para la empresa, Madrid: Pirámide, 2010

Hill, C.W.L., Negocios internacionales: competencia en el mercado global (8ª edición), México, D.F.: McGraw-Hill, 2011

Verbeke. A., International business strategy: rethinking the foundations of global corporate success, Cambridge [etc.]: Cambridge University Press, 2013

Os dous libros de Guisado Tato (2002; 2003) constitúen as referencias básicas para preparar os contidos da materia. O resto de fontes conforman a bibliografía complementaria.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Valoración de activos**

Materia	Valoración de activos			
Código	004G020V01604			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Idioma	Castelán Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Barajas Alonso, Ángel Antonio			
Profesorado	Barajas Alonso, Ángel Antonio Beltrán Varandela, José Luís Docampo Parente, Jerónimo			
Correo-e	abarajas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- saber facer
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- saber facer
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer - Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber - saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber - saber facer
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Posuír e comprender coñecementos sobre valoración	CG1 CG4 CG13 CG14 CE1 CE7 CE16
Aplicar os coñecementos a posibles situacións profesionais.	CG1 CG2 CG9 CG11 CG12 CG13 CE1 CE7 CE11 CE16 CT3 CT4
Reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos sobre a valoración de activos	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG13 CG14 CE1 CE7 CE11 CE16 CT3 CT4
Transmitir información e resultados de valoración de activos	CG4 CG5 CG6 CG8 CG10 CG11 CG13 CG14 CE16 CT4 CT5
Tomar decisións de compra ou venda de activos tendo en conta o seu valor teórico (estimado) e o valor de mercado	CG1 CG2 CG3 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14 CE1 CE7 CE11 CE16 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

(*)1. Introducción á valoración de activos financeiros. (*)

(*)2. Consideración do risco para a valoración. (*)

(*)3. Fundamentos da Teoría de Carteiras (*)

(*CAPM).

(*)4. Cálculo dos elementos de risco e o custo do financiamento. (*)

(*)5. Estimación de Fluxos de Caixa. (*)

(*)6. Estimación de taxas de crecemento. (*)

(*)7. Modelos de valoración de activos. (*)

(*)8. Valoración de renda fixa. (*)

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.6	10	32.6
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	20	35
Metodoloxías integradas	5	20	25
Probas de resposta curta	1.4	9.5	10.9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	6	20	26
Traballos e proxectos	0.5	20	20.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia *objecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o exercicio de rutinas, a aplicación de fórmulas ou *algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Metodoloxías integradas	Aprendizaxe *colaborativo: Enfoque interactivo de organización do traballo na aula no cal os alumnos son responsables da súa aprendizaxe e da dos seus compañeiros nunha estratexia de corresponsabilidade para conseguir metas e incentivos de grupo.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	
Metodoloxías integradas	
Traballos e proxectos	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	valoración da participación activa por medio de preguntas e intervencións nas sesións.	5	CG1 CG2 CG4 CG14 CE1 CE7 CT3 CT5

Resolución de problemas e/ou exercicios	valorarase a realización do traballo.	5	CG1 CG2 CG3 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14 CE1 CE7 CE11 CE16 CT4 CT5
Metodoloxías integradas	valorarase o coñecemento adquirido por todos os membros do grupo.	10	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14 CE1 CT3 CT4 CT5
Probas de resposta curta	valoraranse os coñecementos relacionados coa materia a partir de probas de resposta breve.	30	CG1 CG2 CG5 CG12 CG14
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	valorarase a realización do traballo, a formulación da resolución e os resultados obtidos.	40	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14

Outros comentarios e avaliación de Xullo

As probas de resposta curta que supoñen o 30% da nota, teñen un carácter de mínimo. Por tanto, se non se aproba esa parte non se fará media co resto. Esa será a nota obtida. Para superar a materia terase que sacar máis dun 5 nas probas de resposta curta. Se non se aproba esa parte non se fai media coas outras e esa será a nota que obteña o alumno. Na convocatoria de xuño e para a convocatoria de xullo, aqueles alumnos que non realizasen avaliación continua, deberán realizar un exame con dous partes. Unha parte teórico-práctica que valerá o 50% e unha parte na que deberán demostrar que teñen as habilidades e competencias adquiridas na materia mediante un exercicio práctico que valerá o 50%. A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, tamaños de vos&*nbsp;grupos, *etc. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-16

Bibliografía. Fontes de información

Damodaran, A., Investment Valuation, Wiley & Sons, 1996, New York

Fernández, P, Guía rápida de valoración de empresas , Gestión 2000, 2005, Barcelona

Bodie, Z.; Merton, R., Finanzas, Pearson Educación, 200, Mexico

Ferrando, et al., Teoría de la financiación I : modelos CAPM, APT y aplicaciones , Pirámide, 2005, Madrid

Pisón Fernández, I., Dirección y Gestión Financiera de la Empresa, Piramide, 2001, Madrid

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Planificación financeira/O04G020V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Estatística: Estatística/O04G020V01204

Matemáticas: Matemáticas/O04G020V01104

Decisións de investimento/O04G020V01402

Decisións de financiamento/O04G020V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS**Investigación comercial**

Materia	Investigación comercial			
Código	004G020V01701			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Idioma				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Profesorado	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Correo-e	loroco@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>Investigación comercial é unha materia obrigatoria que consta dun total de 6 créditos ECTS que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades de traballo persoal.</p> <p>Esta materia pretende que o estudante adquira unha visión ampla das diversas técnicas de recollida da información e familiarícese cos sistemas de análises e interpretación dos datos. O obxectivo final da materia é que o alumno sexa capaz de desenvolver un proceso de investigación comercial</p>			

Competencias

Código	Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprensión do proceso de investigación comercial dende un punto de vista teórico e aplicado.	CG1 CG13 CE6
Manexo das técnicas máis empregadas na recolección e análise da información.	CG1 CG13 CE6
Capacidade de abordar de xeito eficaz actividades relacionadas co proceso de investigación comercial.	CG1 CG5 CG13 CE6 CT3

Contidos

Tema	
Tema 1: O papel da investigación comercial	Obxectivos do tema. Concepto. Aplicacións. Limitacións. Consideracións éticas. Tipos de investigación. Etapas. Fontes de información.
Tema 2: Investigación exploratoria. Técnicas cualitativas	Obxectivos do tema. Características. Reunión de grupos. Entrevista en profundidade. Técnicas proyectivas. Observación.
Tema 3: Investigación causal e descriptiva. Técnicas cuantitativas	Obxectivos do tema. Características. Experimentación. Enquisas ad hoc. Enquisas periódicas.
Tema 4: Medición e escalas	Obxectivos do tema. Medición e propiedades das escalas. Escalas básicas. Escalas comparativas. Escalas non comparativas. Creación de escalas. Avaliación das escalas.

Tema 5: Deseño do cuestionario	Obxectivos do tema. Concepto e funcións do cuestionario. Tipos de preguntas. Elaboración das preguntas. Estrutura e secuencia do cuestionario. Pretest do cuestionario.
Tema 6: Deseño e procedemento de muestreo	Obxectivos do tema. Conceptos básicos. Etapas na selección da mostra. Muestreo non probabilístico. Muestreo probabilístico. Cálculo do tamaño da mostra.
Tema 7: Análise dos datos	Obxectivos do tema. Consideracións previas. Etapas. Codificación. Análise univariante. Análise bivariante. Análise multivariante
Tema 8: Elaboración do informe	Obxectivos do tema. Importancia do informe. Estrutura do informe. Presentación

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	29	30	59
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	31	51
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Probos de resposta curta	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación dos obxectivos e contidos da materia, metodoloxía de traballo e sistemas de avaliación.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia, complementada co uso de medios audiovisuais e a formulación de cuestións dirixidas aos estudantes para facilitar a aprendizaxe. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material colgado en faitic, co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas devanditas cuestións.
Resolución de problemas e/ou exercicios	En cada práctica realizaranse actividades (aplicación de conceptos, exercicios ou casos de estudo) coa finalidade de aplicar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos nas sesións maxistrais. Os estudantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor. Estas sesións prácticas terán lugar en seminarios ou aulas de informática.
Prácticas autónomas a través de TIC	Ao finalizar un tema teórico abriráse un test na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno e que deberán realizarse nos prazos sinalados.

Atención personalizada	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada estudante solicitaralle ao profesor as aclaracións que estime oportunas para comprender mellor a materia e desenvolver con éxito as actividades propostas. Ademais o profesor establecerá ao principio de curso un horario para tutorías individuais ao que o alumno pode acudir para resolver calquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	A valoración neste contexto pode consistir na entrega de exercicios, exposicións orais ou a realización dun test.	40	CG1 CG5 CG13 CE6 CT3
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliaráse a resolución dos cuestionarios vinculados ás sesións maxistrais	10	CG13 CE6 CT3

Probas de resposta curta	Proba escrita que inclúe preguntas directas e breves sobre aspectos concretos do programa da materia. Será necesario aprobar esta proba para avaliar o resto.	50	CG1 CG5 CE6
--------------------------	---	----	-------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para superar a materia será necesario obter unha puntuación mínima de cinco puntos, sendo condición imprescindible obter como mínimo un 2,5 (sobre 5) na proba de resposta curta.

Para aplicar o criterio anterior de avaliación continua será obrigatoria a asistencia a un 80% do total das clases prácticas. A puntuación obtida nas prácticas mantense na convocatoria de xuño e xullo do curso académico en vigor pero non se gardará para cursos sucesivos.

Bibliografía. Fontes de información

Fernandez Nogales A, Investigación y técnicas de mercados 2 ed, 2004, esic

Hair,J., Bush, R. & Ortinau, D., Investigación de mercados, 2010, McGraw Hill

Malhotra, Investigación de mercados, un enfoque aplicado, 2010, Prentice Hall

Santesmases, M., Diseño y análisis de encuestas en investigación social t de mercados, 2005, Pirámide

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa las líneas generales que se deben llevar a cabo con el alumnado en esta materia, principalmente los que opten por una evaluación continua, concibiéndose el proceso de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del año académico causados por la propia dinámica de la clase y el grupo de destinatarios real, o por la relevancia de las situaciones que puedan surgir. Así mismo, se le aportarán al alumnado la información y pautas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Planificación financeira**

Materia	Planificación financeira			
Código	004G020V01702			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Profesorado	García Llorens, Luís Vicente González Sánchez, María Beatriz López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Correo-e	elvaleiras@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é que o alumno saiba facer un diagnóstico das necesidades financeiras da empresa e elaborar a planificación financeira da mesma a curto e longo prazo.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- Saber estar / ser
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- Saber estar / ser
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	- Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- Saber estar / ser
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber - saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber - saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber facer

CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Saber facer un diagnóstico das necesidades financeiras de unha empresa	CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14 CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE14 CE15 CE16 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Elaborar a planificación financeira a curto prazo de unha empresa	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14 CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
Tema 1. Análise e interpretación de estados financeiros.	-
Tema 2. Diagnóstico económico-financieiro.	-
Tema 3. Estados financeiros previsionais a curto prazo.	-
Tema 4. Estados financeiros previsionais a longo prazo	-

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	10	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	40	65	105
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	22.5	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Resolución de
problemas e/ou
exercicios

Evidencias da aprendizaxe teórico-práctica a través da
resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o
curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.

40

CG1
CG2
CG3
CG5
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CG13
CG14
CE1
CE5
CE6
CE7
CE9
CE10
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5

Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións. Poderase esixir un nivel mínimo para superala	60	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14 CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
---	--	----	--

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A descrición desta guía está pensada para a modalidade presencial. A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias que dá dereito a matrícula de cada curso académico. A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Condutas inadecuadas, contrarias e prexudiciais para a convivencia e a súa corrección, poderán carrexar sancións.

As diferenzas entre os sistemas de avaliación entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración en Dirección de Empresas na Universidade de Vigo son xustificadas pola necesidade de adaptar a medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición das mesmas competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en relación ao tipo de grupos e número medio de alumnos por grupo.

Bibliografía. Fontes de información

Cibrán Ferraz, P. ; Prado Román, C.; Crespo Cibrán, M.A.; Huarte Galbán, C., Planificación Financiera, 2013, ESIC

Cibrán, P; Villanueva, M; Fernández, T, Planificación Financeira. Financeira. Teoría e casos prácticos, 2008, Tórculo

Cibrán, P; Villanueva, M, Xestión Financeira. Teoría e casos prácticos, 2005, Tórculo

Durbán, S, Planificación financeira na práctica empresarial, 2010, Pirámide

Mariño Garrido, T., Claves para el análisis económico-financiero, 2009, Andavira Editora

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Contabilidade financeira II/O04G020V01401
Decisións de investimento/O04G020V01402
Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301
Análise contable/O04G020V01601
Contabilidade de custos/O04G020V01602
Decisións de financiamento/O04G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concibe flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Auditoría**

Materia	Auditoría			
Código	004G020V01901			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Fernández Rodríguez, María Teresa			
Profesorado	García Llorens, Luís Vicente			
Correo-e	maytefernandez@uvigo.es			
Web	http://http://maytefernandez.webs2.uvigo.es/			
Descrición xeral	<p>Esta materia relaciónase especialmente cos contidos incluídos na materia de Contabilidade financeira de segundo curso.</p> <p>A auditoría financeira é unha das especializacións do profesional contable e os créditos da materia deben proporcionar ao alumno os coñecementos e habilidades básicos para un futuro desenvolvemento profesional neste ámbito concreto da *auditoria ou, máis xenérico, da análise contable. A materia se *adecua ao perfil profesional e académico da titulación, xa que a *auditoria é unha especialización profesional que capacita para o desempeño de funcións propias da xerencia e o asesoramento empresarial.</p> <p>Os campos profesionais nos que se proxecta son, ademais da auditoría de contas, o deseño e planificación dunha contabilidade, a xestión contable, o asesoramento contable, entre outros.</p>			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar o marco legal e institucional que regula a actividade de auditoría de contas.	CG5 CE6
identificar os procedementos e prácticas da auditoría de contas en casos concretos das diferentes áreas da empresa.	CG1 CE6
Aplicar os coñecementos adquiridos para solucionar de maneira efectiva futuras situacións profesionais do auditor en calquera das áreas da empresa.	CG5 CG10 CE8 CT1
Buscar, identificar e interpretar os datos económico que ofrece a empresa co obxectivo de propor os axustes de auditoría adecuados.	CG1 CG13 CE16

Contidos

Tema

1. Fundamentos económicos, sociais, históricos e normativos

- 1.1. A información empresarial: as contas anuais.
- 1.2. O control sobre a información contable.
- 1.3. Definición e *encuadramiento da *auditoría de contas.
- 1.4. O mercado da *auditoría de contas.

2. Contexto normativo da auditoría de contas.	2.1. O contexto económico-social, institucional e legal. 2.2. Lei e Regulamento de auditoría. 2.3. Normas Técnicas de auditoría.
3. Descrición do proceso dunha auditoría	3.1. Unha visión global do proceso. 3.2. Aceptación do encargo. 3.3. Planificación: identificación de riscos, determinación da importancia relativa e documentación do traballo de planificación. 3.4. Execución: obtención de evidencias. 3.5. Emisión do informe
4. Auditoría do ciclo de compras-pagos	4.1. Introducción. 4.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 4.3. Identificación de riscos específicos. 4.4. Obxectivos e procedementos
5. Auditoría do ciclo de vendas-pagos.	5.1. Introducción. 5.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 5.3. Identificación de riscos específicos. 5.4. Obxectivos e procedementos.
6. Auditoría do ciclo existencias.	6.1. Introducción. 6.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 6.3. Identificación de riscos específicos. 6.4. Obxectivos e procedementos.
7. Auditoría da área de inmovilizado material e *intangibles.	7.1. Introducción. 7.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 7.3. Identificación de riscos específicos. 7.4. Obxectivos e procedementos.
8. Auditoría dos activos financeiros non comerciais.	8.1. Introducción. 8.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 8.3. Identificación de riscos específicos. 8.4. Obxectivos e procedementos.
9. Auditoría dos pasivos financeiros non comerciais.	9.1. Introducción. 9.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 9.3. Identificación de riscos específicos. 9.4. Obxectivos e procedementos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	20	40	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	7.5	15	22.5
Sesión maxistral	15	30	45
Outras	7.5	15	22.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Actividade na que se formulan problemas ou proxectos na aula, que o estudante desenvolve baixo as directrices e supervisión do profesor.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios e/ou traballos de casos concretos que representen a situación real da empresa co obxectivo de detectar *incorreccións contable, propor as correccións oportunas e determinar o seu efecto no informe de auditoría
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos teórico/prácticos sobre a materia co obxecto de establecer as bases teóricas e/ou as directrices dun traballo, exercicio ou proxectos a desenvolver polo estudante. O profesor pode solicitar a participación dos alumnos.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos de aula	Clases activas participativas nas que poder detectar o grao de asimilación e interese dos alumnos nos contidos teórico-prácticos da materia. O obxectivo é motivar ao seguimento da materia, descubrir carencias para propor actividades de reforzo e poder corrixir a programación establecida. O alumno desenvolverá e exporá os supostos propostos, normalmente en grupo, baixo a supervisión do profesor, quen revisará o progreso e proporán no seu caso as correccións oportunas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Clases activas participativas nas que poder detectar o grao de asimilación e interese dos alumnos nos contidos teórico-prácticos da materia. O obxectivo é motivar ao seguimento da materia, descubrir carencias para propor actividades de reforzo e poder corrixir a programación establecida. O alumno desenvolverá e exporá os supostos propostos, normalmente en grupo, baixo a supervisión do profesor, quen revisará o progreso e proporán no seu caso as correccións oportunas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Realización de problemas e traballos por parte do alumno, tanto individual como en grupo.	20	CG1 CG5 CG10 CG13 CE8 CE16 CT1
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización dun exame teórico-práctico co contido da materia.	60	CG1 CG5 CE6 CE8 CE16
Outras	Probas diversas sobre cuestións concretas para avaliar o grao de comprensión da materia e expor accións de mellora	20	CE6 CE8 CE16

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A aplicación concreta das metodoloxías de avaliación *contínua (sesión maxistral, traballos na aula e probas tipo test) poden diferir entre centros, debido ás particularidades de cada un deles. Así mesmo estas metodoloxías son de aprendizaxe e deben servir para axudar a preparar o exame final.

*As datas e horarios das *probas de *avaliación das diferentes convocatorias son *as especificadas *non calendario de *probas de *avaliación aprobado *pola Xunta de Centro para *ou curso 2015-2016.

Non caso de *conflito *ou *disparidade entre *as datas dous *exames prevalecerán *as *sinaladas *na *páxina web dá *FCETOU.

As cualificacións obtidas no sistema de avaliación continua manteranse na convocatoria de xullo. Nas seguintes convocatorias a cualificación do exame representará o 100% da avaliación da materia.

Os alumnos que non participen activamente en clases ou non superen o 80% das actividades propostas na avaliación continua poderán superar a materia coa realización do exame teórico-práctico sobre o contido da materia. Nese caso, a nota deste exame representará o 100% da cualificación final da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Arenas Torres, P. , Moreno Aguayo, A., Introducción a la auditoría financiera. Teoría y casos prácticos, 2012, MCGRAW-HILL / De la Peña Gutiérrez, A., , Auditoría: un enfoque práctico., , 2008, Paraninfo

Alvarado Riquelme, M., La Auditoría financiera : casos prácticos de au[di]toría de cuentas anuales elaboradas bajo principios nacionales e internacionales , 2008, Edisofer

Orta Pérez, M.; Castrillo Lara, L.A.; Sánchez-Mejías, I. Sierra, G.J, Fundamentos teóricos de auditoría financiera, 2012, Pirámide

Gutiérrez Vivas, G., Informe de auditoría de cuentas según las normas internacionales de auditoría adaptadas a España, 2014, Economistas Consejo General

Sánchez Fernández de Valderrama, J.L. , Teoría y práctica de la auditoría vol I y II, 2014, pirámide

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Simulación e control interno de empresas/O04G020V01911

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Análise contable/O04G020V01601

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social**

Materia	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social			
Código	O04G020V01902			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma				
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Fernández Prieto, Marta			
Profesorado	Fernández Prieto, Marta Fernández Prol, Francisca			
Correo-e	mfprieto@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	Estudo das institucións principais do Dereito do Traballo e da Seguridade Social desde unha perspectiva fundamentalmente empresarial e orientada, por tanto, á formación que nesta materia debe adquirirse no Grao en Administración e Dirección de Empresas. O obxectivo da materia céntrase en dar a coñecer os aspectos básicos da relación laboral e as implicacións para a empresa en materia de Seguridade Social.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber

CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer, comprender, interpretar e analizar criticamente as principais institucións e fontes do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14 CE1 CE4 CE6 CE7 CE9 CE11 CE13 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
PARTE I. RELACIÓN LABORAL E EMPREGO	Presupostos configuradores. Especial referencia ao traballo por conta allea e á dependencia. O traballo autónomo. O Estatuto do Traballador
Tema 1. Presupostos configuradores da relación laboral e contrato do traballo.	Autónomo. O traballador autónomo economicamente dependente. Contrato de traballo. Concepto.- Partes: traballador e empresario.- Capacidade do traballador. A idade.- Estranxeiros e nacionais de Estados membros da Unión Europea.- Nulidade do contrato.- Forma. Presunción de contrato. Copia básica e dereitos de información do traballador.- Período de proba.- A non concorrencia. Pactos de exclusividade e de permanencia.

Tema 2. Modalidades de contrato de traballo	<p>Contratos indefinidos. Fixo descontínuo. De apoio aos emprendedores. Mozo por microempresa ou autónomo. Novos proxectos de emprendemento novo.</p> <p>Contratos formativos. Contrato para a formación.- Contrato en prácticas. Contratos temporais estruturais. Obra ou servizo determinado.- Eventual.- Interinidade.</p> <p>Contratos temporais de fomento do emprego. Discapacitados.- De substitución.</p> <p>Regras xerais aplicables a todos os contratos temporais.</p> <p>Contrato a tempo parcial. Concepto. Forma.- Voluntariedade. Tránsito a xornada completa e viceversa.- Horas complementarias.</p>
Tema 3. Intermediación, fomento do emprego e relacións triangulares de traballo	<p>Intermediación. Servizos públicos de emprego e axencias de colocación. Fomento do emprego. Subvencións e bonificacións.</p> <p>Relacións triangulares de traballo. A descentralización produtiva.</p> <p>Contratas e subcontratas e cesión ilegal de traballadores.- Empresas de traballo temporal.- Sucesión de empresa.</p>
Tema 4. Retribución	<p>Concepto. Clases de salarios. Non discriminación por razón de xénero. Presunción de salario.- Percepcións non salariais.- Estrutura salarial. Salario base e complementos salariais.- Salario mínimo interprofesional.- Absorción e compensación.- Gratificacións extraordinarias.- Pago do salario. Moura e anticipos. Documentación.- Aseguramento do pago. O Fondo de Garantía Salarial. Os créditos salariais preferentes. Inembargabilidade.</p>
Tema 5. Tempo de traballo	<p>Regulación da xornada de traballo ordinaria. Xornada máxima.- Tempos de traballo e tempos de descanso.- Xornadas especiais.</p> <p>Horas extraordinarias.</p> <p>Distribución do tempo de traballo e de descanso. O calendario laboral.- O horario.- Traballo nocturno e a quendas.- Descansos semanais e festivos.- Vacacións anuais.- Permisos e outras ausencias do traballo.- Xornada e conciliación da vida familiar e laboral.</p>
Tema 6. Prevención de riscos laborais	<p>A LPRL e a súa normativa de desenvolvemento.- Dereitos e obrigacións.- Servizos de prevención.- Consulta e participación dos traballadores.- Responsabilidades.</p>
Tema 7. Poder de dirección e vicisitudes da relación laboral	<p>Poder de dirección do empresario. Concepto.- A clasificación profesional. O grupo profesional.</p> <p>Mobilidade funcional.- Mobilidade xeográfica. Traslados. Desprazamentos.- Modificación substancial das condicións de traballo.</p> <p>Suspensión do contrato. Concepto e efectos xerais.- Causas de suspensión.- Excedencia para coidado de fillos e para coidado de familiares.- Excedencia voluntaria</p>
Tema 8. A extinción do contrato.	<p>Introdución. Concepto. Causas. O recibo de liquidación.</p> <p>Por cumprimento e por vontade das partes. Por causas validamente pactadas.- Expiración do termo.- Por mutuo acordo.</p> <p>Por desaparición ou incapacidade dunha das partes. Por causas atinentes ao empresario.- Por causas atinentes ao traballador</p> <p>Por vontade unilateral do traballador. Dimisión e abandono.- Resolución causal por decisión do traballador</p> <p>Por vontade unilateral do empresario. O concepto de despedimento.- Tipoloxía. O despedimento disciplinario e a potestade disciplinaria. O despedimento por causas obxectivas. O despedimento colectivo.</p>
PARTE II. EMPRESA E SEGURIDADE SOCIAL: OBRIGACIÓNS DE SEGURIDADE SOCIAL DO EMPLEADOR	<p>A Seguridade Social. Antecedentes e evolución histórica.- O texto refundido da LGSS.- Ámbito subxectivo de protección.- Niveis profesional ou contributivo e asistencial ou universal.- Réxime xeral e réximes especiais.-</p>
Tema 9. Introdución: trazos básicos do sistema de Seguridade Social	<p>Xestión. Entidades xestoras e servizos comúns.- Entidades colaboradoras. As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais. As empresas: colaboración obrigatoria e voluntaria. Especial atención á incapacidade temporal. As melloras voluntarias.</p> <p>Os riscos profesionais. O accidente de traballo. A enfermidade profesional. Riscos durante o embarazo e a lactación natural. Cancro ou enfermidade grave de menor</p>
Tema 10. Actos de encadramento, cotización, responsabilidade en orde ás prestacións e recadación	<p>Actos de encuadramiento. Inscripción de empresas. Afiliación. Altas: altas reais. Altas de pleno dereito. Situacións asimiladas ao alta. Baixas.- Cotización. Bases de cotización. Tipos de cotización.- Responsabilidade en orde ás prestacións. Principio de automaticidade. Recadación de cotas.</p>

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Titoría en grupo	7	5	12
Estudo de casos/análises de situacións	15	15	30
Probas de tipo test	3	45	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada	
	Descrición
Sesión maxistral	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos/análises de situacións	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Titoría en grupo	Atenderanse as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Resultados de aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar criticamente as principais institucións e fontes do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	68	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG13 CG14 CE1 CE4 CE6 CE7 CE9

Estudo de casos/análises de situacións	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Resultados de aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar criticamente as principais institucións e fontes do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CE11 CE13 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Titoría en grupo	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Resultados de aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar criticamente as principais institucións e fontes do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	12	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CE11 CE13 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

I. AVALIACIÓN FIN DE CARREIRA:

Sistema de avaliación final. O alumno terá dereito a ser avaliado na convocatoria de fin de carreira mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia.

II. AVALIACIÓN DECEMBRO/XANEIRO:

(i) Sistema de avaliación continua. Para acollerse ao sistema de avaliación continua e aprobar a materia mediante este sistema, o alumno deberá cumprir o tres requisitos seguintes:

1. Acreditar asistencia a un 80% das clases -maxistras, grupos medianos e accións titoriais-, sen que, salvo casos excepcionais -ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, permítase xustificar a ausencia.
2. Obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media que resulte do tres test que realizará ao longo do cuadrimestre. Próbalas tipo test realizaranse aproximadamente nas semanas cinco, dez e quince do cuadrimestre.
3. Obter no tres probas tipo test unha cualificación superior a 4. Próbalas tipo test incluírán preguntas de clase maxistral

(68%), de grupo mediano (20%) e de accións titoriais (12%).

O alumno que obteña unha cualificación de 5 ou superior na avaliación continua e obtivese unha cualificación superior a 4 nas distintas probas quedará exento do exame final. Se o alumno ten suspensa unicamente una das probas cunha cualificación inferior a 4, poderá optar por ir ao exame final con toda a materia ou examinarse na data oficialmente prevista unicamente da parte suspensa, pero, neste último caso, a cualificación final desda parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación -inferior a 4- (10%) e a obtida posteriormente (90%).

En todo caso, se algún alumno, con motivo suficientemente documentado e xustificado a xuízo das profesoras -ex. ingreso hospitalario-, non puidese realizar algunha do tres probas na data prevista para iso, poderá examinarse desda parte na convocatoria de maio sen penalización algunha.

(ii) Sistema de avaliación final. O alumno que non desexe acollerse ao sistema de avaliación continua ou que non cumpra os requisitos esixidos para aprobar a materia, terá dereito a ser avaliado na convocatoria de decembro/xaneiro mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

III. AVALIACIÓN XUÑO-XULLO:

Se o alumno non aproba a materia na avaliación de decembro/xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo, conforme a criterios similares aos previstos para a primeira avaliación, aínda que cunha ponderación maior da parte suspensa, de modo que se un alumno ten suspensa cunha cualificación inferior a 4 unha soa do tres probas, poderá examinarse da parte suspensa na data fixada para a convocatoria de xuño-xullo, pero na cualificación desda parte suspensa faráselle a media ponderada entre a primeira cualificación -inferior a 4- (20%) e a obtida na convocatoria de xuño-xullo (80%). En todo caso, o alumno poderá optar pola realización dun exame final con toda a materia da materia. O exame final consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

A nota obtida na avaliación continua non se conservará para convocatorias de cursos académicos posteriores. O alumno deberá someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas non calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

AA.VV., VELASCO PORTERO, T., NÚÑEZ-CORTÉS CONTRERAS, P., (Dir.), Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social para Titulaciones no jurídicas , última edición, Tecnos

AA.VV. , LEGISLACIÓN: Código/legislación de normas laborales y de seguridad social de cualquiera de las editoriales existentes en el mercado y actualizado a 2012 , 2014, Tecnos, Civitas, Aranzadi, Colex, Tirant lo Blanc.

AA.VV., FERNÁNDEZ DOCAMPO, M^a.B., FERNÁNDEZ PROL, F. (Coord.), Casos prácticos de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social, 2012, Netbiblo

BLASCO LAHOZ, JF., LÓPEZ GANDÍA, J., MOMPALER CARRASCO, MA., *Curso de Seguridad Social*, Tirant lo Blanch, Valencia, última edición.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lengua extranjera para la empresa**

Materia	Lengua extranjera para la empresa			
Código	004G020V01903			
Titulación	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Inglés			
Departamento	Filología inglesa, francesa y alemana			
Coordinador/a	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Profesorado	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Correo-e	revilla@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	El objetivo de esta *asignatura es introducir al alumno en la comunicación empresarial en inglés. Para eso se trabajarán distintos contextos del mundo de la empresa que proporcionarán el *input léxico del curso, así como una serie de funciones *comunicativas que permitirán al alumno desarrollarse básicamente en su contexto profesional, tanto de forma oral cómo escrita.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.	- saber - saber hacer
CB2	Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.	- saber hacer
CB3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.	- saber hacer
CB4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.	- saber hacer
CB5	Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.	- saber - saber hacer
CG1	Capacidad de análisis y síntesis	- saber hacer
CG2	Pensamiento crítico y autocrítico	- saber hacer
CG5	Habilidades de comunicación oral y escrita	- saber hacer
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet y, manejo de herramientas multimedia para la comunicación a distancia	- saber hacer
CG7	Leer y comunicarse en inglés como lengua extranjera	- saber hacer
CG8	Comunicarse con fluidez en su entorno incluyendo competencias interpersonales de escucha activa, negociación, persuasión y presentación	- saber hacer
CG9	Capacidad de desempeño efectivo dentro de un equipo de trabajo	- saber hacer
CG14	Capacidad de aplicar los conocimientos teóricos y prácticos adquiridos en un contexto académico especializado	- saber hacer
CE13	Movilidad y adaptabilidad a entornos y situaciones diferentes	- Saber estar /ser
CT1	Gestión personal efectiva en términos de tiempo, planificación y comportamiento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- saber hacer - Saber estar /ser
CT2	Capacidad de liderazgo, incluyendo empatía con el resto de personas	- Saber estar /ser
CT3	Responsabilidad y capacidad para asumir compromisos	- Saber estar /ser
CT4	Compromiso ético en el trabajo	- Saber estar /ser
CT5	Motivación por la calidad y la mejora continua	- Saber estar /ser

Resultados de aprendizaje	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Movilidad y *adaptabilidade a *entornos y situaciones diferentes	CE13
Capacidad de análisis y síntesis	CB3 CG1
Pensamiento crítico y autocrítico	CG2
Poder transmitir ideas, información, problemas y situaciones al público tanto especializado como no especializado	CB4 CG5 CG7 CG8
Habilidades de comunicación oral y escritura	CG5 CG7
Habilidades de comunicación a través de Internet y, dominio de herramientas multimedia para la comunicación a distancia	CG6
Leer y comunicarse en inglés como lengua extranjera	CG7
Comunicarse con fluidez en su *entorno, incluyendo competencias interpersonales de escucha activa, negociación, persuasión y presentación	CG8
Capacidad de actuación eficaz dentro de un equipo de trabajo	CG9
Desarrollar las habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía	CB5
Capacidad de aplicar los conocimientos teóricos y prácticos adquiridos en un contexto académico especializado	CB1 CB2 CG14
Gestión personal efectiva en tener de tiempo, planificación y comportamiento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	CT1
Capacidad de *lideranza, incluyendo *empatía con el resto de personas	CT2
Responsabilidad y capacidad para asumir compromisos	CT3
Compromiso ético en el trabajo	CT4
Motivación por la calidad y mejora continua	CT5

Contenidos	
Tema	
*Module 1: *Jobs *and *Companies	*Lexical *Input: *Company *Structure, *types *of *companies, *positions, *departments *and *activities *in a *company. *Communication: faz *to faz *communication, *greeting, *introducing, *small *talk
*Module 2: *Retailing	*Lexical *Input: *retailing, y- *retailing, *product *description *Communication: *communication *over *the *phone
*Module 3: *Finance	*Lexical *Input: *banking, stock *exchange *Communication: *describing *facts *and figures, *trends *and *market *movements
*Module 4: Márketing	*Lexical *Input: márketing, y- márketing, *advertising, *brands *Communication: *correspondence, email *and *letter *writing, *applying fuere la *job: *letters *of *application, CV *writing

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Trabajos de aula	14	10	24
Prácticas de laboratorio	58	10	68
Sesión magistral	14	5	19
Resolución de problemas y/o ejercicios	2	15	17
Pruebas de tipo test	1	10	11
Trabajos y proyectos	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías	
	Descrición
Trabajos de aula	El estudiante desarrolla ejercicios o proyectos en el aula bajo las directrices y supervisión del profesor. Puede estar vinculado su desarrollos con actividades autónomas del estudiante.

Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación de los conocimientos a situaciones concretas y de adquisición de habilidades básicas y *procedimentais relacionadas con la materia objeto de estudio. Se desarrollan en espacios especiales con equipación especializada (laboratorios de idiomas).
Sesión magistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.

Atención personalizada

	Descripción
Trabajos de aula	Para aprender una lengua extranjera es necesario que el profesor haga un *seguimiento de los alumnos para poder corregir los errores y asegurarse del progreso adecuado del proceso de aprendizaje. Esto se realizará durante lo trabajo realizado en la prácticas de laboratorio y en el aula, así como a través de las *correccións del trabajo escrito elaborado fuera del aula.
Prácticas de laboratorio	Para aprender una lengua extranjera es necesario que el profesor haga un *seguimiento de los alumnos para poder corregir los errores y asegurarse del progreso adecuado del proceso de aprendizaje. Esto se realizará durante lo trabajo realizado en la prácticas de laboratorio y en el aula, así como a través de las *correccións del trabajo escrito elaborado fuera del aula.

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas y/o ejercicios	pruebas escritas y orales para resolver ejercicios relacionados con los contenidos del curso, tanto *gramatical cómo léxicos, con la finalidad de demostrar las 4 destrezas *comunicativas en inglés.	50	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7 CG8 CT1 CT4 CT5
Pruebas de tipo test	pruebas escritas para comprobar la comprensión de textos y el avance de la adquisición de léxico y conceptos *gramaticales.	20	CB1 CB2 CB3 CG5 CG6 CG7 CG8 CT5
Trabajos y proyectos	elaboración y presentación de pequeños trabajos y proyectos en inglés relacionados con los contenidos del curso	30	CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG14 CE13 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las especificadas en el calendario de pruebas de evaluación aprobado por la Xunta de Centro para el curso 2015-2016. En caso de conflicto o disparidad entre las fechas de los exámenes prevalecerán las señaladas en la página web de la *FCETOU.

Fuentes de información

CLARK, S. , In Company. Intermediate, 2003, Oxford: MacMillan

HOLLET, V., Business Opportunities, 2002, Oxford University Press

JONES-MACZIOLA, S. & WHITE ,G., Further Ahead, 2002, Cambridge: CUP

TULLIS, G. & TRAPPE, T, Insights into Business, 2000, Essex: Longman

SWEENEY, S, Communicating in Business, 2005, Cambridge University Press

DUCKWORTH, M, Business Grammar and Practice, 2009, Oxford University Press

'' '
KOESTER, A. et al., Business Advantage Intermediate , 2012, Cambridge University Press

LÓPEZ, S. & WATT, D., ed, Diccionario Oxford business español-inglés, inglés-español = The Oxford Business Spanish dictionary Spanish-English, English-Spanish , 2002, Oxford University Press,

ALCARZ VARÓ, E. & HUGHES B, Diccionario de Términos Económicos, Financieros y Comerciales, Inglés - Español, Spanish - English, 2005, Ariel

LOZANO IRUESTE, J.M. , Diccionario Bilingüe de Economía y Empresa, Inglés - Español, Español - Inglés, 2000, Pirámide

PARRA, E , Diccionario Inglés de Publicidad y Marketing , , Ediciones gestión 2000

SILVA, T. et al., Diccionario cuatrilingüe de marketing y publicidad, 2009, Abecedario

ALCARZ VARÓ, E. et al., Diccionario de términos de marketing, publicidad y medios de comunicación, 1999, Ariel

Web sites (English grammar):

http://www.learnenglish.de/culture/introductions_and_greetings.htm

<http://esl.about.com/od/beginnerpronunciation/a/greetings.htm>

<http://www.youtube.com/watch?v=aldnrvhs99M>

Recomendaciones

Outros comentarios

Compre tener *estudiado las materias de inglés en el bachillerato

DATOS IDENTIFICATIVOS**Réxime fiscal da empresa II**

Materia	Réxime fiscal da empresa II			
Código	004G020V01904			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Vaquero García, Alberto			
Profesorado	Lago Peñas, Santiago Vaquero García, Alberto			
Correo-e	vaquero@uvigo.es			
Web	http://faiic.uvigo.es			
Descrición xeral	A Xestión e liquidación de impostos autonómicos e locais.Xestión E liquidación dO Impuesto sobre el Valor Añadido.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber - saber facer
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer - Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber - saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber - saber facer
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber - saber facer
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade nas decisións económicas	CB2 CG13 CE4 CT1
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente	CG1 CG3 CG10 CE16

Entender os efectos da tributación sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades económicas e alteracións patrimoniais.	CB2 CG1 CG10 CE4 CE8
Potenciar a capacidade de traballar en equipo buscando atopar as mellores solucións tributarias	CG9 CG13 CT1
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso	CG1 CG5 CG10 CE8

Contidos

Tema	
Parte I: Os tributos no sistema fiscal español Tema 1: A organización territorial do sistema fiscal español	Cuestións básicas. Normativa reguladora. Os sistemas de financiamento autonómico. Principios e criterios para a coordinación da autonomía financeira. Un repaso ás principais figuras impositivas. Os impostos do sistema fiscal español. O esquema liquidatorio dos impostos. Administracións que nos esixen os impostos. Os recursos do réxime común. Os recursos do réxime foral. Os recursos do réxime especial por situación xeográfica
Parte II: Tributos autonómicos e locais Tema 2: O Impuesto sobre Sucesións e Doazóns	Ámbito de aplicación. Feito Imponible. Relación do Imposto de Sucesións con outros impostos. Suxeito pasivo. Base Imponible. Base Liquidables. Tarifa e débeda tributaria. Liquidación do Imposto sobre Sucesións e Doazóns
Tema 3: O imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados	Conceptos básicos. As transmisións patrimoniais onerosas, as operacións societarias e actos xurídicos documentados. As transmisións patrimoniais onerosas: Feito Imponible, No suxección. Suxeto pasivo. Base Imponible. Regras especiais. Cota Tributaria. Operacións societarias: Operacións suxeitas. Base Imponible. Actos xurídicos documentados: Conceptos básicos. Documentos notariais, mercantiles e administrativos. Normas comúns: Exenciones e comprobacións dos valores.
Tema 4: Os tributos locais	Cuestións básicas. Recusos tributarios das entidades locais. As taxas. Os prezos públicos. As contribucións especiais. O Imposto sobre Construcións, Instalacións e Obras. O Imposto sobre o Incremento de Valor dos Terreos de Natureza Urbana. O Imposto sobre Bens Inmuebles. O Imposto sobre Actividades Económicas. O Imposto sobre Vehículos de Tracción Mecánica..
Parte III: El Imposto sobre o Valor Engadido Tema 5: Descrición xeral do IVE	Normativa básica de aplicación. Natureza e características. O Obxecto do imposto: O consumo. A armonización fiscal na UE. O principio da tributación no destino. Estrutura: Descrición da mecánica de liquidación do imposto. Ámbito de aplicación.
Tema 6: Feito Imponible. Suxeito pasivo e debeño do IVA	Operacións sometidas o IVE. Operacións interiores, adquisicións intracomunitarias e importacións. Feito Imponible en operacións interiores: Entrega de bens e servizos por empresarios e profesionais. Supostos non suxeitos. Feito Imponible en adquisicións intracomunitarias. Feito Imponible en importacións de bens e operacións asimiladas. Exenciones. Lugar da realización do feito imponible. Suxeito pasivo. Deveño do IVE.
Tema 7: Base Imponible. Tipos, deducións e devolucións. Réximes especiais	Cuantificacións da base imponible. Base Imponible: Regras especiais. Tipos impositivos. Deducións. Regra da prorrata. Devolucións. Réximes especiais.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	0,5	0	0,5
Sesión maxistral	22	22	44

Estudo de casos/análises de situacións	17.5	17.5	35
Prácticas en aulas de informática	5	5	10
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Outras	2.5	12	14.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	16	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Sesión maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións máis relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Estudo de casos/análises de situacións	Realizaranse sesións prácticas que terán lugar en aulas-seminario.
Prácticas en aulas de informática	As sesións prácticas en aula informática faránse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Tema.
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados.

Atención personalizada

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren calquera tipo de dúbida referente á materia
Prácticas en aulas de informática	Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren calquera tipo de dúbida referente á materia

Avaliación

Descrición	Cualificación Competencias Avaliadas
------------	--------------------------------------

Estudo de casos/análises de situacións	<p>Durante as prácticas de laboratorio, preténdese orientar,</p> <p>supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular.</p> <p>Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolveren cualquera tipo de dúbida referente á materia.</p>	10	<p>CB2</p> <p>CG1</p> <p>CG3</p> <p>CG9</p> <p>CE8</p> <p>CE16</p> <p>CT1</p>
Prácticas autónomas a través de TIC	<p>Avaliaráse e puntuarase a resolución dos casos propostos despois de cada sesión maxistral.</p> <p>Este apartado de traballo persoal puntuarase sobre un máximo global de 2 puntos.</p>	20	<p>CB2</p> <p>CG10</p> <p>CE8</p>
Outras	<p>Rematada a docencia presencial, o alumno deberá realizar unha proba escrita que consistirá na resolución de casos prácticos de liquidación dos diferentes impostos deberá resolver de xeito individualizado dos casos propostos xustificando as decisións adoptadas.</p> <p>Esta proba escrita final avaliarase cunha puntuación máxima de 10 puntos</p>	0	<p>CB2</p> <p>CG1</p> <p>CG5</p> <p>CG13</p> <p>CE4</p> <p>CE8</p>

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Ó remate das diferentes partes do programa da materia, en dúas	70	CB2 CG1 CG10 CE4 CE8
	das sesións prácticas presenciais, proporáse un caso que o		
	alumno deberá resolver de xeito individual e que permitirá		
	avaliar o seu nivel de coñecementos ata ese momento.		
	A proba relativa do ISD, ITPeAXD e II.LL. puntuarase con un máximo de 3 puntos		
	e a relativa ó IVE cun máximo de 4 puntos		

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Convocatoria ordinaria:

Nesta asignatura realizarase unha avaliación continua do traballo realizado polo alumno. Para supera-la asignatura por avaliación continua deben cumprirse dúas condicións : 1. Acadar alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba ISD, ITPeAXD e II.LL. proba IVE). 2. Obter alomenos 5 puntos na suma das dúas metodoloxías de avaliación propostas (probas test e probas ISD, ITPeAXD, II.LL. e IVE). A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas suporá que o alumno deixa de ser avaliado en avaliación continua. Tamén deixará de ser avaliado se non acada alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba ISD, ITPeAXD, II.LL., proba IVE). A nota final por avaliación continua será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento. Aqueles alumnos que non teñan superado a materia por avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota, e a calificación obtida substituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota será a obtida en avaliación continua.

Convocatoria extraordinaria:

A convocatoria extraordinaria consistirá nun examen final. Este examen valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016. No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Normativa do Impuesto sobre o Valor Engadido, Imposto de Sucesions e Doazóns, Imposto sobre Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados. Outros Impostos Locais e Autonómicos

Albi, E. e García Ariznavarreta, J.L.

Sistema Fiscal Español Barcelona: Editorial Ariel, última edición

Moreno, M.C.e Paredes, R. Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios Resueltos. Madrid: Editorial Cívitas, última edición

Poveda Blanco, F. Sistema fiscal: Esquemas y Supuestos Prácticos, Deusto, última edición

Páxina 3 de 4

Pérez, J. , Sánchez, J. e Quintas, J. Lecciones de Régimen Fiscal de la Empresa . Madrid: Editorial CEF, última edición

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía do traballo**

Materia	Socioloxía do traballo			
Código	004G020V01905			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Guerrero García, María Blanca			
Profesorado	Saco Álvarez, Alberto			
Correo-e	guerrero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer - Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer - Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer - Saber estar / ser
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber facer - Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Familiarizarse coas distintas teorías sociolóxicas que favorezan unha análise dos problemas laborais da sociedade actual.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CT3 CT4 CT5
Comprender a importancia da necesidade do traballo en equipo favorecendo as exposicións escritas e orais dos alumnos.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CT3 CT4 CT5
Identificar os problemas no ámbito laboral da sociedade moderna co obxectivo de lograr unha transformación e unha mellora social.	CG1 CG2 CG5 CG8 CT3 CT5

Potenciar a análise e o traballo crítico mediante o coñecemento das distintas teorías sociolóxicas que leven a unha mellora e a un compromiso ético coa sociedade.

CG2
CT3
CT4
CT5

Determinar a importancia da socioloxía como unha ferramenta fundamental para o desenvolvemento da sociedade.

CG1
CG2
CG5
CG8
CG9
CT3
CT4
CT5

Contidos

Tema

(*)TEMA 1: A SOCIEDADE DA INFORMACIÓN (*).

(*)TEMA 2: CAMBIO SOCIAL E SOCIEDADE DA INFORMACIÓN (*).

(*)TEMA 3: A TRANSFORMACIÓN DO TRABALLO E O EMPREGO NA SOCIEDADE DA INFORMACIÓN (*).

(*)TEMA 4: A CULTURA DA SOCIEDADE REDE (*).

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	16.5	0	16.5
Sesión maxistral	35	0	35
Probas de tipo test	0.5	50.5	51
Probas de resposta curta	0.5	47	47.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de exercicios **individualmete ou en grupo baixo a supervisión do profesor.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tempo dedicado polo docente para atender e resolver dúbidas do alumnado respecto dos traballos suscitados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de tipo test	Probas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de respostas.	50	CG1 CG2 CG5 CT3 CT4 CT5

Probas de resposta curta	Preguntas de razoamento ou sobre conceptos da materia. Realizaranse dúas probas ao longo do cuadrimestre, eliminatorias de materia, máis unha proba final	50	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CT3 CT4 CT5
--------------------------	--	----	--

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A descrición desta guía está pensada para a modalidade presencial. Terán dereito a realizar os parciais eliminatorios de materia, aqueles que acudan habitualmente a clase (asistencia ao 80% das clases como mínimo). A cualificación final en avaliación continua será a media das notas obtidas nas probas parciais e o exame final. Os alumnos que non acudan a clase, terán opción a unha proba final con toda a materia. As probas tanto parciais como a final, consistirán nunha combinación de preguntas tipo test e preguntas de resposta curta. As notas dos parciais non se gardan dunha convocatoria a outra. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da *FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

CASTELLS, M., LA ERA DE LA INFORMACIÓN, vol. 1,2 y 3, 2008, ALIANZA EDITORIAL

DEL CAMPO, S. & TEZANOS, J.F., LA SOCIEDAD, 2008, BIBLIOTECA NUEVA, MADRID

LUCAS MARÍN, A., LA REALIDAD SOCIAL. TRANSFORMACIONES RECIENTES EN ESPAÑA, 2010, UNIVERIDAD DE NAVARRA

CASTILLO, J.J., EL TRABAJO DEL FUTUROS, 1999, ED.COMPLUTENSE, MADRID

SANTOS ORTEGA, J.A., PARO EXCLUSIÓN Y POLÍTICAS DE EMPLEO, 2004, TIRANT LO BLANCH

SANTOS ORTEGA, J.A., TRABAJO EMPLEO Y CAMBIO SOCIAL, 2002, TIRANT LO BLANCH

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión da innovación**

Materia	Xestión da innovación			
Código	004G020V01906			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma	Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Profesorado	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Correo-e	agueimonde@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			

Descrición xeral: As empresas desenvolven as súas actividades nunha contorna globalizada e, xa que logo, dinámica e complexa, que está en constante evolución e pola que flúen grandes cantidades de información. Para poder sobrevivir e progresar nesta contorna altamente competitiva, a innovación convértese nun elemento chave para a organización, independentemente da súa dimensión e do sector no que opere. A innovación non ten por que referirse, necesariamente, a grandes proxectos e logros, senón que pequenas modificacións en produtos, servizos, procesos ou organizativas ou comerciais poden representar unha importante vantaxe competitiva para a empresa. En calquera caso, resulta de vital importancia, sobre todo no caso das pequenas e medianas empresas, instaurar o espírito innovador na cultura da organización, de tal xeito que todos os axentes que a integran sexan conscientes de que se pode incrementar o seu potencial de innovación se se dedican suficientes recursos e capacidade directiva a xestionar un proceso ao que se ten que conferir natureza estratéxica.

Esta materia ten como obxectivo que o alumnado adquira os coñecementos, técnicas e destrezas necesarias para realizar unha correcta xestión empresarial da innovación, na que se consideren os procesos de innovación como procesos estratéxicos, así como para unha adecuada interacción e aproveitamento de sinerxías cos diferentes axentes do sistema de I+D+i e con outras organizacións.

Con esta materia preténdese capacitar ao alumnado para levar a cabo actividades relacionadas coa xestión da innovación e a tecnoloxía en calquera tipo de organización.

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer - Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer - Saber estar / ser
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Identificar e valorar o proceso de xestión da innovación nunha empresa.	CG1 CG5 CG9 CG10 CE16 CT2
Identificar e valorar os elementos dun sistema de innovación.	CG1 CG9 CE5 CE16
Situar no proceso empresarial as distintas ferramentas e métodos útiles para a xestión da innovación.	CE12 CT5
Identificar os problemas de xestión da innovación que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución.	CG1 CG10 CE12
Identificar diferentes tipos de innovacións e diferentes tipos de tecnoloxías susceptibles de ser aplicada e empregadas polas organizacións.	CE5

Contidos

Tema	
TEMA 1. A IMPORTANCIA ECONÓMICA DA INNOVACIÓN. CONCEPTUALIZACIÓN E MEDICIÓN	1. A importancia da innovación na economía. 2. Concepto de innovación. 3. Medición da innovación
TEMA 2. A INNOVACIÓN	1. Tipoloxías de innovación.
TEMA 3. A TECNOLOXÍA	1. Definición de tecnoloxía. 2. O ciclo de vida da tecnoloxía. 3. Tipoloxías da tecnoloxía. 4. A necesidade de xestionar os recursos tecnolóxicos.
TEMA 4. O PROCESO DE INNOVACIÓN	1. Orixe do proceso de innovación 2. Principais modelos - Modelo linear - Modelo de Kline-Rosenberg - Modelo de innovación aberta
TEMA 5. ESTRATEXIAS E CULTURA ORGANIZATIVA PARA A XESTIÓN DA INNOVACIÓN	1. Estratexias de innovación - Estratexia: concepto - Os cambios na estratexia empresarial: da carteira de produtos á carteira de competencias esenciais - O que son as competencias esenciais, competencias básicas ou core competencies? 2. Tipos de estratexias de innovación - Segundo como se oriente o proceso innovador - Segundo o momento que a empresa elixa para introducir a innovación no mercado (oportunidade competitiva) 3. Cultura innovadora
TEMA 6. METODOS E FERRAMENTAS PARA A XESTIÓN DA INNOVACIÓN	1. Vixilancia tecnolóxica e intelixencia competitiva. 2. Xestión do coñecemento. 3. Avaliación da competitividade e inventario. 4. Incremento do patrimonio tecnolóxico. 5. A protección das innovacións.
TEMA 7. OS SISTEMAS DE INNOVACIÓN	1. Os sistemas de innovación e os seus axentes. 2. Políticas públicas de apoio á innovación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	23	30	53
Traballos de aula	28	28	56
Estudo de casos/análises de situacións	0	35	35
Presentacións/exposicións	2	2	4
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Introduciranse os contidos fundamentais da materia mediante clase maxistral, apoiada con transparencias, vídeos e outros medios.
Traballos de aula	- Formularanse cuestións de razoamento e debate, a fin de fomentar a participación do alumnado na aula e o seguimento da información da actualidade empresarial no ámbito da innovación. - Analizaranse casos prácticos relacionados co temario que, ademais de axudar á súa comprensión, permitan mellorar a capacidade de expresión, análise e reflexión sobre a realidade da innovación dentro da empresa. - Proporanse lecturas complementarias para ilustrar e ampliar os temas tratados en clase. Pedirase ao alumnado a realización de pequenos traballos de síntese e crítica de ditas lecturas, para favorecer as súas capacidades analítica e crítica, de expresión escrita e de estruturación e síntese da información.
Estudo de casos/análises de situacións	O alumnado elaborará un traballo sobre unha innovación, titorizado pola profesora. Alén de procurar a aplicación dos conceptos tratados en aulas a unha concreta innovación, con este traballo procúrase a mellora das capacidades de expresión escrita e busca e manexo da información.
Presentacións/exposicións	O alumnado deberá realizar, a final de curso, unha exposición pública do traballo desenvolvido sobre unha innovación. Con esta exposición procúrase a mellora das capacidades de expresión oral, comunicativa, fluidez na presentación, de convicción e de utilización e aproveitamento de medios técnicos.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos de aula	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudantado.
Estudo de casos/análises de situacións	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudantado.
Presentacións/exposicións	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudantado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos de aula	Avaliación de actividades dirixidas (traballos, exercicios, casos, etc.)	40	CG1 CG9 CG10 CE12 CE16 CT2
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliación do traballo de curso sobre unha innovación.	30	CG5 CG9 CG10 CE16 CT2 CT5
Probas de resposta curta	Exame a celebrar a final de curso, na data oficial establecida polo centro.	30	CE5 CE12 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

O conxunto de criterios de avaliación arriba exposto constitúe o sistema de avaliación continua para a convocatoria de xaneiro.

Para superar a avaliación continua é obrigatoria a realización do 100% dos traballos e probas a realizar na materia. Ademais é preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 en cada un dos tres bloques de actividades a avaliar.

Segunda convocatoria (xullo):

Alternativa a) Exame global dos contidos da materia no mes de xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.

Alternativa b) Só para os estudantes que teñan seguido a avaliación continua e non teñan superado o exame e/ou o traballo de curso. Poderán recuperar exame e/ou traballo suspendidos, na data oficial de xullo establecida para a avaliación da materia.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Observación importante:

Calquera evidencia de probas ou traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E., Estrategia de innovación, 2005, Thomson

HIDALGO NUCHERA, A.; LEÓN SERRANO, G. e PAVÓN MOROTE, J. , La gestión de la innovación y la tecnología en las organizaciones, 2002, Pirámide

MORCILLO ORTEGA, P. , Cultura e innovación empresarial, 2007, Thomson

<http://cotec.es/index.php/pagina/publicaciones/buscar-por-temas>, , ,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podense requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Creación y viabilidad de empresas**

Materia	Creación y viabilidad de empresas			
Código	004G020V01907			
Titulación	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma				
Departamento	Organización de empresas y marketing			
Coordinador/a	González Cortes, Rafael			
Profesorado	González Cortes, Rafael			
Correo-e	ragon@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Proceso de creación de empresas. Emprendedor e idea de negocio. Creatividad e innovación aplicadas a la idea de negocio. Plan de empresa. Acceso a la condición de empresarios. Trámites e implicaciones prácticas			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.	- saber
CB2	Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.	- saber hacer
CB3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.	- Saber estar /ser
CB5	Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.	- saber hacer
CG1	Capacidad de análisis y síntesis	- Saber estar /ser
CG2	Pensamiento crítico y autocrítico	- saber
CG3	Habilidades relacionadas con el uso de aplicaciones informáticas utilizadas en la gestión empresarial	- Saber estar /ser
CG5	Habilidades de comunicación oral y escrita	- Saber estar /ser
CG10	Emitir informes de asesoramiento sobre situaciones concretas de empresas y mercados	- saber hacer
CG11	Redactar proyectos de gestión global o de áreas funcionales de la empresa	- saber hacer
CG13	Capacidad de aprendizaje y trabajo autónomo	- Saber estar /ser
CE1	Poseer y comprender conocimientos acerca de: Las interrelaciones existentes entre los distintos subsistemas que conforman el sistema empresarial	- saber
CE5	Poseer y comprender conocimientos acerca de: La relación entre la empresa y su entorno evaluando su repercusión en la estrategia, comportamiento, gestión y sostenibilidad empresarial	- saber
CE6	Poseer y comprender conocimientos acerca de: Los distintos procesos, procedimientos y prácticas de gestión empresarial	- saber
CE7	Poseer y comprender conocimientos acerca de: Las principales técnicas instrumentales aplicadas al ámbito empresarial	- saber
CE8	Aplicar los conocimientos adquiridos a futuras situaciones profesionales y desarrollar competencias relacionadas con la elaboración y defensa de argumentos y resolución de problemas dentro de su área de estudio	- saber hacer
CE11	Tomar decisiones estratégicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariales	- saber hacer
CE13	Movilidad y adaptabilidad a entornos y situaciones diferentes	- Saber estar /ser
CE15	Tener la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética	- Saber estar /ser
CT3	Responsabilidad y capacidad para asumir compromisos	- Saber estar /ser

Resultados de aprendizaje	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender e interpretar conocimientos acerca de los fundamentos de la gestion de la empresa: problemas económicos internos y interrelacions entre los distintos subsistemas.	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG10 CG11 CG13 CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15 CT3 CT5

Contenidos	
Tema	
(*)BLOQUE 1 : FUNDAMENTOS	(*)BLOQUE 1: FUNDAMENTOS Tema 1: La idea de crear una empresa Tema 2: El empresario como factor de creación de empresas Tema 3: La figura del emprendedor Tema 4: La viabilidad de la empresa I : Generalidades Tema 5: La viabilidad de la empresa II : Aspectos prácticos Tema 6: El Plan Económico - Financiero
(*)BLOQUE II: EL PLAN DE EMPRESA EN LA PRACTICA	(*)Introduccion. Definicion del proyecto de negocio. El Equipo promotor. Análisis y diagnostico de la situacion. El Plan de Marketing. El Plan Operativo. El Plan de Recursos Humanos. El Plan Económico - Financiero. Análisis de Viabilidad del negocio. El Plan Juridico formal. El Plan de Innovacion/Plan de calidad. Conclusiones del Plan de empresa. El Plan de implantacion.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas y/o ejercicios	18.5	19	37.5
Presentaciones/exposiciones	7	8	15
Sesión magistral	17.5	0	17.5
Trabajos y proyectos	0	60	60
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	2	18	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodologías	
	Descrición

Resolución de problemas y/o ejercicios	Actividad en la que se formulan problema y/o ejercicios relacionados con la asignatura. El alumno debe desarrollar las soluciones adecuadas o correctas mediante la ejercitación de rutinas, la aplicación de fórmulas o algoritmos, la aplicación de procedimientos de transformación de la información disponible y la interpretación de los resultados. Se suele utilizar como complemento de la lección magistral.
Presentaciones/exposiciones	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.
Sesión magistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.

Atención personalizada

	Descripción
Trabajos y proyectos	La atención personalizada es una actividad académica que tiene como finalidad atender las necesidades y consultas del alumnado, en pequeño grupo, relacionadas con el trabajo tutelado y temas vinculados con la materia

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentaciones/exposiciones	Exposición y defensa del trabajo tutelado	10	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG10 CG11 CG13 CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15 CT3 CT5

Trabajos y proyectos	Trabajo realizado por el alumno	60	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG10 CG11 CG13 CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15 CT3
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Pruebas para evaluación de las competencias que incluyen preguntas abiertas sobre un tema. Los alumnos deben desarrollar, relacionar, organizar y presentar los conocimientos que tienen sobre la materia en una respuesta extensa	30	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG10 CG11 CG13 CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15 CT3 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Evaluación: Se realizarán pruebas en las que se demuestre la adquisición de competencias de la materia.

El conjunto de pruebas especificado arriba constituye el sistema de evaluación continua. Para superar la evaluación continua será obligatorio la realización de los trabajos tutelados y de todas las pruebas citadas anteriormente.

Para aquellos alumnos que no sigan la evaluación continua el sistema de evaluación será una prueba global de toda la materia que valdrá el 100% de la nota.

Cualquier evidencia de trabajos y pruebas plagiados o copiados supondrá una calificación de suspenso en todas las convocatorias del curso académico correspondiente.

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las especificadas en el calendario de pruebas de evaluación aprobado por la Xunta de Centro para el curso 2015-16.

Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las especificadas en y calendario de pruebas de evaluación aprobada por la Xunta de Centro para el curso 2015-2016. En el caso de conflicto o disparidad entre las fechas de los exámenes prevalecerán las señaladas en la página web de la facultad.

Fuentes de información

AMARU MAXIMIANO, ANTONIO, ADMINISTRACIÓN PARA EMPRENDEDORES: FUNDAMENTOS PARA LA CREACIÓN Y GESTIÓN DE NUEVOS NEGOCIOS, 2008, PEARSON

MEYER, PEDRO, 25 CASOS DE ÉXITO EN EL MUNDO EMPRESARIAL, 2009, ALIENTA

GONZALEZ CORTES,R., EI PLAN DE VIABILIDAD DE LA EMPRESA. Formulación de un Plan de Consolidación y Desarrollo empresarial Sostenible , ,

GONZALEZ CORTES,R., EI PLAN ECONOMICO FINANCIERO DE LA EMPRESA. Resolución de un caso práctico. i , ,

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diseño de sistemas de control orzamentario**

Materia	Diseño de sistemas de control orzamentario			
Código	004G020V01908			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	González Sánchez, María Beatriz			
Profesorado	González Sánchez, María Beatriz			
Correo-e	bgonzale@uvigo.es			
Web	http://http://bgonzale.webs2.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten por obxectivo capacitar ao alumno na aplicación dos principios e técnicas de elaboración de orzamentos, así como as de control orzamentario.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- Saber estar / ser
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- Saber estar / ser
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber - saber facer
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber - saber facer
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber - saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

(*)Capacitar al alumno en la elaboración de informes a partir de la información obtenida de los presupuestos

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG10
CG13
CG14
CE1
CE5
CT1

(*)Preparar al alumno en la determinación de desviaciones, así como en el análisis crítico de la información derivada de su cálculo.

CG9
CG10
CE6
CE10
CT1

(*) Fomentar en el alumno el razonamiento con criterios económicos

CG1
CG4
CG5
CG9
CG14
CE5
CE6
CE10
CE14
CT1

Contidos

Tema	
Tema 1 Principios do orzamento	-
Tema 2 O orzamento global da empresa	-
Tema 3 O orzamento de vendas	-
Tema 4 O orzamento de produción	-
Tema 5 O orzamento de aprovisionamento ou compras	-
Tema 6 O orzamento de persoal	-
Tema 7 O Orzamento de gastos de Distribución e Vendas	-
Tema 8 O orzamento de gastos financeiros e de administración	-
Tema 9 Os documentos orzamentarios de sínteses	-
Tema 10 O control orzamentario: Análise das desviacións	-

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	18	54	72
Prácticas en aulas de informática	23	16	39
Titoría en grupo	5	10	15
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na aula, por parte do docente, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Control da aprendizaxe
Prácticas en aulas de informática	Proposta de exercicios nos que o alumno desenvolve, individualmente e con folla de cálculo, a resolución dos casos suscitados. Supervisión e asistencia do docente.

Titoría en grupo	Control titorial do proceso de aprendizaxe do alumno.Repaso teórico-práctico dos contidos impartidos. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Proposta de exercicio teórico práctico a resolver polo alumno

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Evidencias da aprendizaxe teórica a través da realización dalgunhas actividades na a aula	10	
Prácticas en aulas de informática	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	15	
Titoría en grupo	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno que traballará en grupo	5	
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica e a adaptación a novas situacións.	70	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A descrición desta guía esta pensada para a modalidade presencial. A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias as que lle dea dereito a matrícula de cada curso académico.

A concreción das actividades a desenvolver dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar, etc.

Conductas inadecuadas, contrarias e prexudiciais á convicencia e á súa corrección, poderán ser sancionadas coa perda do dereito á avaliación continua por parte do estudante responsable

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas non calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para ou curso 2015-2016.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA

BÁSICA:

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS – AECA (1992): Principios de Contabilidad de Gestión. Documento 4. "El Proceso Presupuestario en la Empresa"

Drury, C. (2007): Management and Cost Accounting. 6th Value Media Edition. International Thomson Business Press, London.

COMPLEMENTARIA:

HORNGREN, CH.; FOSTER, G.; DATAR, S. (2005): "Cost Accounting: a managerial emphasis" (12 th. Ed.)

MARTÍNEZ PEDRÓS, D. y MILLA GUTIÉRREZ, A. (1999): "Cómo elaborar y controlar los presupuestos anuales". ESIC Editorial.

MUÑIZ , L. (2009): "Control presupuestario. Planificación, elaboración y seguimiento del presupuesto" PROFIT Editorial

NICOLÁS, PERE (1999): "Elaboración y control de presupuestos". Editorial Gestión 2000.

Recomendacións

Outros comentarios

As datas e horarios das probas de avaliación están disponibles na web da Facultade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercados financeiros**

Materia	Mercados financeiros			
Código	004G020V01909			
Titulacion	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma				
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Beltrán Varandela, José Luís			
Profesorado	Beltrán Varandela, José Luís			
Correo-e	jbeltran@uvigo.es			

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercadotecnia sectorial**

Materia	Mercadotecnia sectorial			
Código	O04G020V01910			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Fraiz Brea, José Antonio			
Profesorado	Fraiz Brea, José Antonio			
Correo-e	jafraiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia identifica distintos campos de actividade nos que se requiren prácticas diferenciais de mercadotecnia adaptadas ás características particulares de comercialización. Estudos das estratexias de mercadotecnia adecuadas para estes tipos de empresas			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer - Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados	- saber facer
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- saber facer
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber facer - Saber estar / ser
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Saber aplicar os principios da mercadotecnia a calquera empresa e sector	CG1 CG5 CG9 CG13 CE5 CE6 CE7 CE9 CT1 CT3 CT4
Discutir un problema de mercadotecnia empresarial e deseñar unha solución	CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG14 CE9 CE10 CE13 CE14 CE16 CT1 CT3 CT4 CT5
Entender o papel que xogan os TICs na mercadotecnia de calquera empresa ou organización	CG2 CE7 CE16 CT5

Contidos

Tema	
1. Mercadotecnia de servizos	1.1. Mercadotecnia turística 1.2. Mercadotecnia bancaria 1.3. Mercadotecnia sanitaria
2. Mercadotecnia industrial	*
3. Mercadotecnia non lucrativa	3.1. Mercadotecnia social 3.2. Mercadotecnia política 3.3. Mercadotecnia nas organizacións non lucrativas
4. Mercadotecnia pública	*

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	19.5	0	19.5
Titoría en grupo	5	0	5
Prácticas de laboratorio	22.5	18	40.5
Estudo de casos/análises de situacións	0	14.5	14.5
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Presentacións/exposicións	0	10	10
Traballos e proxectos	0	27.5	27.5
Probas de resposta curta	1.5	30	31.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia coa participación do alumnado
Titoría en grupo	Primeiras sesións de traballo para explicar a forma de elaboración e exposición dos traballos e para formar e pór en marcha os grupos

Prácticas de laboratorio	Resolución de casos prácticos e exercicios relacionados cos contidos da materia. Traballo en grupo. Exposición de traballos sobre a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Realización de traballos sobre as aplicacións sectoriais da mercadotecnia
Actividades introductorias	Presentación da materia cos seus contidos básicos e planificación do traballo do curso
Presentacións/exposicións	Realización das exposicións dos traballos presentados

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Tutorías presenciais e a distancia.
Prácticas de laboratorio	Tutorías presenciais e a distancia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Asistencia, participación e desenvolvemento de casos prácticos nas clases	10	CG1 CG5 CG9 CE9 CE14 CE16 CT1 CT3 CT4
Estudo de casos/análises de situacións	Elaboración de traballos prácticos	10	CG1 CG5 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14 CE9 CE10 CE13 CE14 CE16 CT1 CT3 CT4
Presentacións/exposicións	Realización das exposicións dos traballos presentados	15	CG1 CG5
Traballos e proxectos	Entrega e exposición de traballos teóricos da materia	25	CG1 CG2 CG5 CG9 CG13 CE5 CE9 CE14 CE16 CT1 CT3 CT4

Outros comentarios e avaliación de Xullo

No caso de que o estudante non opte pola avaliación continua, este terá que realizar unha proba escrita. Dita proba comporase de tres partes: test; preguntas curtas e de desenvolvemento; resolución dun caso práctico. A duración da proba será de noventa minutos.

En segunda convocatoria, manterase o procedemento de avaliación anteriormente descrito.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-16.

Conduas inadecuadas, contrarias e prexudiciais á convivencia, poderán ser sancionadas coa perda do dereito á avaliación continua por parte do estudante responsable.

Bibliografía. Fontes de información

Aguire, M.S., Marketing en sectores específicos, Ediciones Píramide, 2000

Cubillo, J.M. e Cerviño, J., Marketing sectorial, ESIC, Madrid, 2008

Colección Marketing Sectorial. Ediciones Pirámide, ESIC Editorial. Dispoñible en:
http://www.miguelsantesmases.com/webmsm_009.htm

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dirección comercial I/O04G020V01403

Dirección comercial II/O04G020V01502

Investigación comercial/O04G020V01701

DATOS IDENTIFICATIVOS**Simulación e control interno de empresas**

Materia	Simulación e control interno de empresas			
Código	004G020V01911			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Domínguez Vila, Trinidad López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Profesorado	Domínguez Vila, Trinidad Lampón Caride, Jesús Fernando López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Correo-e	elvaleiras@uvigo.es trinidad@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia pretende que o alumno simule o funcionamento dunha empresa e coñeza os instrumentos necesarios para poder dominar todos os aspectos relacionados cos sistemas de seguridade (preventivo) e supervisión (a posteriori) que ten a empresa para controlar o que ocorre nela.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- Saber estar / ser
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- Saber estar / ser
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial	- Saber estar / ser
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- Saber estar / ser
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación	- Saber estar / ser
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo	- Saber estar / ser
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa	- Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- Saber estar / ser
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber - saber facer
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber - saber facer
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber - saber facer
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber - saber facer
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber - saber facer
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber - saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber - saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber - saber facer

CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber - saber facer
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes	- saber - saber facer
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións	- saber - saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber - saber facer
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Control do funcionamento interno, especialmente das actuacións das persoas en base ao coñecemento da calidade do sistema de información existente, detectando as posibles debilidades da empresa	CG1 CG2 CG3 CG8 CG13 CG14 CE1 CE3 CE4 CE6 CE10 CE11 CE12 CE16 CT1 CT2 CT3 CT5
Identificar os elementos, procesos e estratexias chave para a empresa que proporcionen vantaxes competitivas e diferenciadoras.	CG1 CG3 CG8 CG13 CG14 CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE12 CE13 CE14 CE16 CT2 CT4 CT5

Elaborar plans que permitan establecer sistemas de toma de decisións para aplicar a solución máis adecuada a cada caso, dunha forma sistemática e inmediata.

CG1
CG2
CG3
CG5
CG8
CG9
CG11
CG14
CE1
CE3
CE5
CE6
CE10
CE11
CE12
CE14
CE16
CT1
CT2
CT5

Adquirir ferramentas de comunicación, tanto orais como escritas, que permitan implementar as habilidades, así como desenvolver elementos de asertividade que faciliten o traballo en grupo e o liderazgo.

CG1
CG2
CG5
CG8
CG9
CG13
CG14
CE6
CE14
CT1
CT2
CT5

Recoñecer aos usuarios da información e os seus particulares necesidades informativas

CG1
CG2
CG3
CG5
CG8
CG9
CG13
CG14
CE1
CE3
CE4
CE6
CE10
CE16
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5

Contidos

Tema

PARTE 1: CONTROL INTERNO

Tema 1. Natureza do Control Interno
Tema 2. Os procedementos de Control Interno
Tema 3. Diagramas de fluxo
Tema 4. O informe COSO

PARTE 2: SIMULACIÓN

Tema 5. Modelos de simulación
Tema 6. Aplicacións prácticas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	33.75	56.25
Resolución de problemas e/ou exercicios	27.5	41.25	68.75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición no aula, por parte do docente, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicios teóricos e/ou prácticos a resolver polo alumno individualmente ou en grupo.

Atención personalizada

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tempo reservado para orientar, atender e resolver dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Evidencias da aprendizaxe teórico-práctica a través da realización de actividades na aula.	15	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG11 CG13 CG14 CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16 CT2 CT3 CT4 CT5

Resolución de problemas e/ou exercicios	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	25	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG11 CG13 CG14 CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do semestre, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica e a adaptación a novas situacións. Se exige un nivel mínimo en teoría e práctica para superar a convocatoria.	60	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG11 CG13 CG14 CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

- A descrición desta guía esta pensada para a modalidade presencial.
 - A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias que dá dereito a matrícula de cada curso académico.
 - A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc.
 - As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas non calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.
 - No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.
 - Conductas inadecuadas, contrarias e perxudiciais á convivencia e a súa corrección, podrerán acarrear sancións.
-

Bibliografía. Fontes de información

Aldrich, C., The complete guide to simulations & serious games, 2012, Kindle Edition

Álvarez de Novales, J.M., Business games: juego de simulación para empresas, 1992, SPE

Amat, O., Campa, F. , Manual del Controller, 2013, Profit Editorial

Baum, M.; Dickerboom, J.; Hackstein, M.; Mehling, M., Business simulation. Example of a reflection of a business simulation, 2010, Grin

Barquero, M., Manual práctico de Control Interno: Teoría y aplicación práctica, 2013, Profit Editorial

Bernal, J.J., 20 herramientas para la toma de decisiones, 2007, Especial directivos

COSO, Internal Control - Integrated Framework, 2013, COSO

Jensen, R., Laboratorio de administración en empresas, 1996, IRWIN

Ramón Poch, Manual de Control Interno, 3ª edición, Eada Gestión

Ríos, D. , Simulación: métodos y aplicaciones, 2008, RA-MA

Wiston, W.L.; Albrighth, S.C., Practical management science, 2011, Duxbury press

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Técnicas operativas estatísticas**

Materia	Técnicas operativas estatísticas			
Código	004G020V01912			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma	Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Cotos Yáñez, Tomas Raimundo			
Profesorado	Cotos Yáñez, Tomas Raimundo			
Correo-e	cotos@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	É unha materia optativa do segundo cuadrimestre de cuarto curso do grado. Trátase dunha materia para alumnos que superasen os tres primeiros cursos, e que polo tanto poseen formación nas disciplinas de matemáticas e estatística.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- Saber estar / ser
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber - saber facer
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber - saber facer
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa	- saber facer
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Diferenciar entre contrastes paramétricos e non paramétricos.	CG1 CG2 CG14 CE7
Utilizar os contrastes de independencia e homoxeneidade para o análise das relacións existentes entre dúas variables cualitativas.	CG14 CE12 CE16
Obter información dunha táboa de continxencia 2 x 2	CG14
Introducir ao alumno no análise de táboas de continxencia n x m	CG14 CE7 CE12 CE16
Analizar os resultados dunha táboa de continxencia	CG1 CE7 CE12

Manexar e aplicar as técnicas de análise da varianza.	CG1 CG14 CE12
Saber valorar o cumprimento das condicións de aplicación dos modelos tanto de análise da varianza coma dos diferentes modelos de regresión	CG1 CG14 CE7 CE12
Estudar os fundamentos dos modelos estatísticos clásicos, a súa utilidade e limitacións, centrándose nos modelos de regresión lineal e regresión lineal xeralizada.	CG1 CG2 CG14 CE7 CE9 CE10 CE12 CE16
Utilizar o software de análise estatístico R	CG13 CG14
Interpretar correctamente os resultados proporcionados polo software estatístico R	CG1 CE7

Contidos

Tema	
Métodos non paramétricos	Bondade de axuste Homoxeneidade Independencia
Análise de datos cualitativos	Táboas de continxencia 2x2 Táboas complexas O perigo das táboas de continxencia
Análise da varianza	ANOVA dunha vía: Efectos fixos e aleatorios ANOVA de dúas vías
Regresión e correlación	Transformación de respostas non lineais Regresión polinómica Regresión múltiple Análise da Covarianza GLM

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas en aulas de informática	17	12.75	29.75
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	9	21
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	36.75	36.75
Sesión maxistral	22	33	55
Probas de resposta curta	0.5	0	0.5
Probas de tipo test	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Consistirá na realización, coa axuda do paquete estatístico R, de problemas sobre os contidos da materia. Permite ao alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistras a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Consiste na realización manual ou co programa R/Excel de problemas sobre os contidos da materia. Permite ao alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistras a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas.

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Abarca a realización de problemas sobre os contidos da materia. Permite ao alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistrais a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas.
Sesión maxistral	Consistirá na presentación, coa axuda de casos prácticos, dos contidos teóricos da materia, complementada co uso de medios audiovisuais

Atención personalizada

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas ao alumnado en relación ás diferentes actividades da materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Consiste na realización de preguntas cortas ou test sobre os contidos teóricos da materia	50	CG1 CG2 CG14 CE7 CE10 CE12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Consiste na realización, coa axuda do paquete estatístico R, de problemas sobre os contidos da materia	50	CG1 CG2 CG13 CG14 CE9 CE10 CE12 CE16

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Avaliación continua:

Parte práctica: Ao finalizar as prácticas referentes a cada tema, en horario de prácticas, farase unha proba co ordenador. Se a nota promedio é superior ou igual a 5 e as notas individuais chegan ao 3 entón a nota promedio é a nota da parte de prácticas.

Parte teórica: Ao finalizar o curso haberá unha proba tipo test/preguntas cortas.

Para supera-la materia o alumno ten que acadar como mínimo un 4 na avaliación teórica (sobre 10) e un 5 na suma ponderada das dúas notas. Soamente se conservará a nota de prácticas nas convocatorias do presente curso. O alumno ten dereito a avaliarse da parte de prácticas en calquera convocatoria oficial.

Haberá un sistema de avaliación alternativo para os alumnos que opten á avaliación non continua consistente nunha única proba onde se avaliará os contidos expostos ao longo do curso. Consistirá na resolución de problemas teórico/prácticos contando coa axuda do software estatístico R.

O sistema de avaliación da convocatoria de Xullo para todos os alumnos será o mesmo que o empregado na 1ª convocatoria para os alumnos que optaron á avaliación non continua.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2014-15

Bibliografía. Fontes de información

Lind, D., Marchal, W, Estadística aplicada a los negocios y a la economía, , 2005

Peña sanchez, D., Estadística. Modelos y métodos, Ed Alianza Universidad,

Vilar Fernández, J.M., Modelos estadísticos aplicados, Servicio de Publicaciones da Universidade da Coruña, 2003

Webster Allen L, Estadística aplicada a los negocios y a la economía, McGrawHill Interamericana, 2006

R DEVELOPMENT CORE TEAM, R: A language and environment for statistical computing, R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria, 2013

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estadística: Estadística/O04G020V01204

Econometría/O04G020V01304

Outros comentarios

Utilizarase a plataforma de docencia virtual TEMA da Universidade de Vigo (faitic.uvigo.es), onde estarán a disposición dos alumnos matriculados o material necesario para o desenvolvemento da materia.

Ademais conductas inadecuadas, contrarias e perxudiciais a convivencia e a súa corrección, estarán penadas coa perda do dereito á avaliación continua por parte do estudante/s responsable/s.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito do comercio internacional**

Materia	Dereito do comercio internacional			
Código	O04G020V01921			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enxeñaría financeira**

Materia	Enxeñaría financeira			
Código	004G020V01922			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Finanzas internacionales**

Materia	Finanzas internacionales			
Código	004G020V01923			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión do coñecemento e a innovación tecnolóxica**

Materia	Xestión do coñecemento e a innovación tecnolóxica			
Código	004G020V01925			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Contabilidade financeira avanzada**

Materia	Contabilidade financeira avanzada			
Código	O04G020V01926			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Creación e simulación de empresas**

Materia	Creación e simulación de empresas			
Código	O04G020V01927			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito penal de empresa**

Materia	Dereito penal de empresa			
Código	004G020V01928			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección de recursos de información**

Materia	Dirección de recursos de información			
Código	O04G020V01929			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercadotecnia responsable**

Materia	Mercadotecnia responsable			
Código	004G020V01930			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Idioma				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
--------	-----------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión bancaria**

Materia Xestión bancaria

Código O04G020V01931

Titulación Grao en
Administración e
Dirección de
Empresas

Descriptor Credits ECTS

6

Carácter

OP

Curso

4

Cuadrimestre

2c

Idioma

Departamento

Coordinador/a

Profesorado

Correo-e

Web

Descrición
xeral**Competencias**

Código

Tipoloxía

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Contidos

Tema

Planificación docente

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada

Descrición

Avaliación

Descrición

Cualificación

Competencias Avaliadas

Outros comentarios e avaliación de Xullo**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	004G020V01991			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Profesorado	Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego			
Correo-e	drtoubes@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Traballo fin de grao consiste na realización dun traballo orixinal e inédito por parte do alumnado que deberá facer de maneira persoal e autónoma, seguindo as orientacións dun titor ou titora académico. Está orientado a que cada estudante mostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos recibidos e a adquisición das competencias reflectidas nesta guía docente: definir a metodoloxía dun proxecto e formular un plan de traballo relacionado cun ou varios dos ámbitos de coñecemento presentes no Grao; levar a cabo o traballo proxectado; presentar e defender publicamente o TFG.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CG2	Pensamento crítico e autocrítico	- saber facer
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	- saber facer
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita	- saber facer
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	- saber
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo	- saber facer
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	- saber facer
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial	- saber
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía	- saber
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.	- saber
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa	- saber
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	- saber
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial	- saber
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial	- saber
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo	- saber facer
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	- saber facer
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	- saber

CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	- saber facer
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	- Saber estar / ser
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	- saber
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial	- Saber estar / ser
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos	- Saber estar / ser
CT4	Compromiso ético no traballo	- Saber estar / ser
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender de forma sistemática e crítica unha temática, problema ou ámbito de estudo, incorporando marcos teóricos e coñecementos dispoñibles, así como xuízos que inclúan unha reflexión de carácter social, científica e/ou ética.	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9
Aplicar procesos e procedementos para recoller, analizar e interpretar datos e información relevante de maneira metódica en orde a xerar unha conclusión ou proposta dentro dunha temática, problema ou ámbito de estudo, sostida por argumentos ou razoamentos coherentes.	CG2 CG12 CE11 CE12 CE15 CE16
Adquirir compromisos e exercer responsabilidades persoais de carácter profesional, pondo en práctica hábitos de traballo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuais complexas durante un período de tempo determinado.	CG13 CG14 CT1 CT3 CT4
Elaborar un texto escrito que se axuste a criterios de calidade e convencións académicas dentro da área propia de estudo e que recolla de forma sistemática a formulación, proceso e resultado do traballo fin de grao.	CG1 CG4 CG5 CE8 CE11 CE15 CT5
Transmitir os coñecementos e habilidades adquiridas, e presentar de forma rigorosa e convincente o traballo realizado, de forma escrita e oral.	CG4 CG5 CE15

Contidos

Tema	
Cada estudante abarcará unha temática, problema ou ámbito de estudo que constitúa o obxecto do traballo fin de grao dentro da área propia do Grao de Administración e Dirección de Empresas	Desenvolver o tema de acordo ás suxestións dos titores e seguindo os formatos propostos pola facultade

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudos/actividades previos	10	20	30
Traballos tutelados	30	50	80
Proxectos	0	150	150
Traballos e proxectos	2	38	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudos/actividades previos	Deseño do traballo, recompilación, descrición e análise de fontes e/ou bibliografía
Traballos tutelados	Titorías personalizadas
Proxectos	Desenvolvemento central do traballo. Actividade autónoma na que cada estudante leva a cabo un proxecto orixinal e inédito seguindo as orientacións dun titor ou titora académico

Atención personalizada	
	Descrición
Proxectos	Atención personalizada por parte do titor/a en actividades introductorias e o desenvolvemento do TFG
Estudos/actividades previos	Atención personalizada por parte do titor/a en actividades introductorias e o desenvolvemento do TFG
Traballos tutelados	Atención personalizada por parte do titor/a en actividades introductorias e o desenvolvemento do TFG

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos e proxectos	Defensa pública do TFG ante Tribunal Avaliador	100	CG1 CG2 CG4 CG5 CG12 CG13 CG14 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12 CE15 CE16 CT1 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Presentación e defensa individual do traballo e os seus resultados.

Valorarase tanto o contido do traballo como a calidade da súa estrutura e desenvolvemento. Tamén se valorará a capacidade de comunicación escrita e oral do alumno, así como como capacidade de interacción co Tribunal.

O titor/a poderá presentar un informe sobre a evolución e realización do traballo que sirva de orientación ao Tribunal.

Bibliografía. Fontes de información

A propia e específica da proposta temática elixida polo estudante.

Recomendacións

Outros comentarios

A información e documentación específica do traballo fin de grao, así como o proceso de asignación dos traballos e temas exponse e realiza a través do aplicativo accesible en <http://fcetou.uvigo.es/aplicativotfg/>
